

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۶

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۲۱

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از				
۳۰ دقیقه	۱۵	۱	اجباری	۱۵	ریاضی و آمار ۳	۱ ریاضیات
	۲۵	۱۶	زوج کتاب	۱۰	ریاضی و آمار ۱	
	۳۵	۲۶		۱۰	ریاضی و آمار ۲	
۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	اجباری	۱۰	اقتصاد	۲
۲۵ دقیقه	۶۰	۴۶	اجباری	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	۳ علوم و فنون ادبی
	۷۰	۶۱	زوج کتاب	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱	
	۸۰	۷۱		۱۰	علوم و فنون ادبی ۲	
۳۰ دقیقه	۹۰	۸۱	اجباری	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۴ جامعه‌شناسی
	۱۰۰	۹۱		۱۰	جامعه‌شناسی ۱	
	۱۱۰	۱۰۱		۱۰	جامعه‌شناسی ۲	

۱- اگر $a_n = (-\frac{1}{p})^{n+2}$ و $b_n = -(2n-1)^2$ و $c_n = n\sqrt{2n+1}$ آن‌گاه حاصل $a_p + b_p + c_p$ کدام است؟

$$\frac{29}{8} \quad (4)$$

$$\frac{29}{4} \quad (3)$$

$$\frac{23}{8} \quad (2)$$

$$\frac{23}{4} \quad (1)$$

۲- در یک دنباله، مقدار هر جمله برابر با ثلث مربع شماره آن جمله است. اگر جمله n ام این دنباله برابر a_n باشد، حاصل $a_{11} - a_7$ کدام است؟

$$27 \quad (4)$$

$$25 \quad (3)$$

$$26 \quad (2)$$

$$24 \quad (1)$$

۳- مجموع چهل جمله اول از دنباله $a_n = (-1)^n + 1$ کدام است؟

$$120 \quad (4)$$

$$80 \quad (3)$$

$$40 \quad (2)$$

$$20 \quad (1)$$

۴- در دنباله اعداد $2, 5, 9, 14, 20, \dots$ مقدار جمله یازدهم کدام است؟

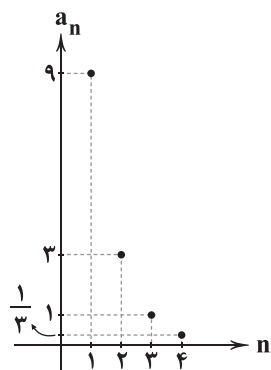
$$77 \quad (4)$$

$$76 \quad (3)$$

$$66 \quad (2)$$

$$65 \quad (1)$$

۵- نمودار دنباله a_n به صورت زیر است. a_p کدام است؟

$$\frac{1}{9} \quad (1)$$

$$\frac{1}{27} \quad (2)$$

$$\frac{1}{81} \quad (3)$$

$$\frac{1}{243} \quad (4)$$

۶- جملات دنباله‌ای از یک الگوی خطی پیروی می‌کنند که در این دنباله جمله هشتم برابر ۲۵ و جمله یازدهم برابر ۳۷ است. مقدار اولین جمله

این دنباله کدام است؟

$$3 \quad (4)$$

$$-3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$-2 \quad (1)$$

۷- چند جمله از دنباله‌ای با جمله n ام $a_n = \frac{2n-9}{4n+3}$ ، مقداری منفی دارند؟

$$6 \quad (4)$$

$$5 \quad (3)$$

$$4 \quad (2)$$

$$3 \quad (1)$$

۸- در دنباله a_n زوج n $a_{n+1} = \frac{1}{2}a_n$ و $a_1 = 3$ ، مقدار جمله چهارم کدام است؟

$$128 \quad (4)$$

$$127 \quad (3)$$

$$126 \quad (2)$$

$$125 \quad (1)$$

۹- در دنباله با رابطه بازگشتی $a_n + 2a_{n+1} = 2a_{n+2}$ اگر $a_1 = a_7 = 2$ باشد، جمله پنجم دنباله کدام است؟

$$38 \quad (4)$$

$$36 \quad (3)$$

$$34 \quad (2)$$

$$32 \quad (1)$$

۱۰- اگر $a_n = n^2 - n - 5$ و $a_k = 15$ آن‌گاه در دنباله $b_n = 2n - 1$ مقدار b_k کدام است؟

$$15 \quad (4)$$

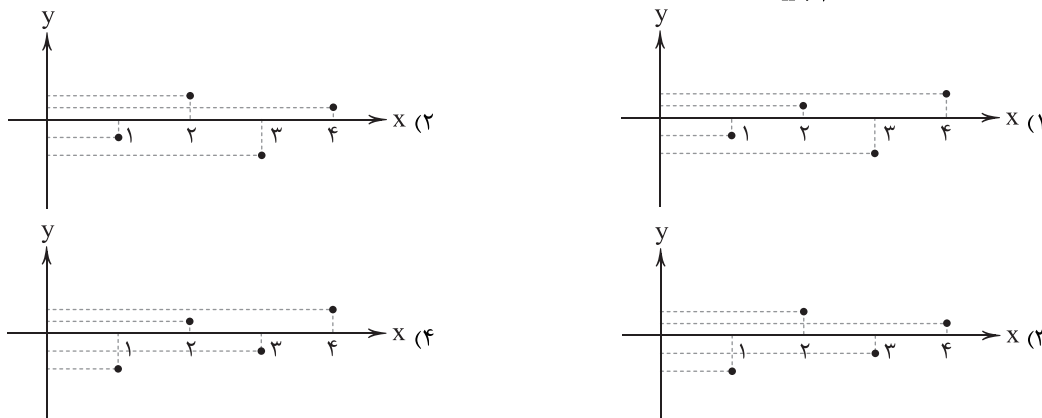
$$13 \quad (3)$$

$$11 \quad (2)$$

$$9 \quad (1)$$

۱۱- نمودار مربوط به دنباله $a_n = -\frac{(-1)^{n-1}}{n+1}$ کدام است؟

۱۲- در یک دنباله با رابطه بازگشتی $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = (n+1) + a_n$ ، مقدار جمله پانزدهم کدام است؟

- (۱) ۹۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۱۱۰ (۴) ۱۲۰

۱۳- در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = 3a_n + n$ اگر $a_{12} = 32$ باشد، مقدار جمله دهم کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۲ (۴) -۲

۱۴- دو جمله متوالی از دنباله $a_n = \begin{cases} \frac{1}{4}n^2 - 2n + 1 & \text{زوج } n \\ \frac{2}{3}n & \text{فرد } n \end{cases}$ با هم برابرند. اگر مقدار این دو جمله برابر عدد صحیح k باشد، حاصل $a_{15} + k$ کدام است؟

- (۱) ۱۶ (۲) ۱۸ (۳) ۲۰ (۴) ۲۲

۱۵- با استفاده از رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \frac{1}{4}(a_n + \frac{k}{a_n})$ ، $a_1 = k$ ، اگر a_3 تقریبی برای $\sqrt{k}$ باشد، مقدار $\sqrt{10}$ برابر کدام است؟

- (۱) $\frac{131}{22}$ (۲) $\frac{131}{44}$ (۳) $\frac{161}{44}$ (۴) $\frac{161}{22}$

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- معادله $x^4 - 4x^2 + 3 = 0$ دارای چند ریشه حقیقی است؟

- (۱) صفر (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۷- اگر اعداد $\frac{1}{3}$ و ۲ ریشه‌های معادله درجه دوم $6x^2 + (b-3)x + c + 1 = 0$ باشند، حاصل $b+c$ کدام است؟

- (۱) -۷ (۲) -۸ (۳) ۷ (۴) ۸

۱۸- در مورد معادله $\frac{x-1}{x+3} - \frac{x+4}{x^2+5x+6} = \frac{2}{x+2}$ ، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) فاقد جواب است. (۲) یک جواب منفی دارد. (۳) یک جواب مثبت دارد. (۴) دو جواب مثبت و منفی دارد.

۱۹- اگر برای نقاشی یک ساختمان پنج طبقه دو نقاش A و B هم‌زمان کار کنند، بعد از ۱۸ روز کار رنگ آمیزی تمام می‌شود. اگر هر یک از آن‌ها به تنهایی کار کنند، نقاش A پانزده روز زودتر از نقاش B کار رنگ آمیزی را تمام می‌کند. نقاش B به تنهایی در چند روز کل کار رنگ آمیزی را انجام می‌دهد؟

- (۱) ۳۰ (۲) ۳۵ (۳) ۴۰ (۴) ۴۵

۲۰- به ازای چند مقدار برای a ، رابطه $f = \{(a, 5), (3, 2), (-2, -1), (3, a^2 - a)\}$ معرف یک تابع است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۲۱- اگر $f(x) = \frac{3x+1}{2x+4}$ ، مجموع ریشه‌های معادله $f(2x) = x$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۲ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) -۲

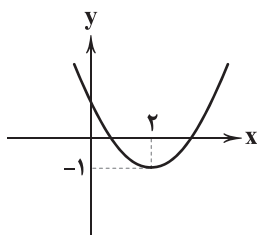

۲۲- در تابع خطی f داریم $f(1) = 3$ و $f(2) = 7$. نمودار تابع f ، محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) ۴ (۴) -4

۲۳- نمودار تابع $f(x) = ax^2 + bx + 1$ مطابق شکل زیر داده شده است. $a + b$ کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $-1/5$ (۳) $2/5$ (۴) $-2/5$

۲۴- کوچک‌ترین مقدار برد تابع $y = 2x^2 - 8x + 5$ کدام است؟

- (۱) -2 (۲) -3 (۳) -4 (۴) -5

۲۵- بیشترین مساحت از زمینی که می‌توان توسط یک طناب به طول ۴۴ متر و به شکل مستطیلی که یک طرف آن رودخانه است، محصور نمود، چند مترمربع است؟

- (۱) ۲۲۲ (۲) ۲۳۲ (۳) ۲۴۲ (۴) ۲۵۲

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- گزاره‌های p ، q و r به ترتیب درست، نادرست و درست هستند. گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge r$ با کدام گزاره هم‌ارز است؟

- (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) $\sim p$ (۴) $\sim r$

۲۷- گزاره $(p \wedge \sim q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p)$ در چند حالت نادرست است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۲۸- اگر p و q به ترتیب گزاره‌های درست و نادرست و گزاره‌های دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) $(p \vee r) \wedge (p \vee q)$ (۲) $(p \wedge \sim q) \vee (r \wedge q)$ (۳) $(q \wedge p) \vee (\sim q \vee r)$ (۴) $(\sim p \wedge \sim r) \wedge (r \vee p)$

۲۹- چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

(الف) اگر $p \wedge q$ نادرست باشد، گزاره $(\sim p \wedge p) \vee (\sim(\sim p \vee \sim q))$ همواره درست است.

(ب) جدول ارزش گزاره ۴ گزاره دارای ۸ سطر است.

(ج) دو گزاره $p \Rightarrow q$ و $\sim p \Rightarrow \sim q$ هم‌ارز هستند.

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۳۰- گزاره $[(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)] \wedge r$ در کدام حالت درست است؟

- (۱) p درست، q نادرست و r درست (۲) p درست، q نادرست و r نادرست (۳) p نادرست، q درست و r درست (۴) p نادرست، q نادرست و r درست

۳۱- هم‌ارز گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge (\sim(p \wedge q))$ کدام است؟

- (۱) $\sim p$ (۲) همواره نادرست (۳) p (۴) همواره درست

۳۲- اگر $\sim(p \Rightarrow q) \equiv p$ باشد، آن‌گاه کدام گزینه همواره درست است؟

- (۱) $(q \Rightarrow p) \equiv p$ (۲) $(p \Rightarrow q) \equiv q$ (۳) $\sim(q \Rightarrow p) \equiv p$ (۴) $\sim(q \Rightarrow p) \equiv q$

۳۳- نقیض گزاره «اگر n عددی صحیح نباشد، آن‌گاه بر ۵ بخش پذیر است»، کدام است؟

- (۱) n بر ۵ بخش پذیر نیست، بنابراین n عددی صحیح است. (۲) n عددی صحیح نیست و بر ۵ بخش پذیر است. (۳) n عددی صحیح نیست یا بر ۵ بخش پذیر نیست. (۴) n عددی صحیح نیست و بر ۵ بخش پذیر نیست.

۳۴- گزاره‌های زیر را در نظر بگیرید:

p : ۲ تنها عدد زوج اول است.

r : $2 - \sqrt{2}$ عددی گنگ است.

اگر q گزاره‌ای دلخواه باشد، در مورد گزاره $p \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)$ کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) همواره درست است. (۲) همواره نادرست است. (۳) هم‌ارز با q است. (۴) هم‌ارز با $\sim q$ است.

۳۵- صورت ریاضی عبارت «تفاضل عدد ۲ از مربع نصف عددی، همواره کم‌تر از نصف مکعب آن است.» کدام می‌باشد؟

- (۱) $\frac{x^2}{2} - 2 < \frac{x^3}{2}$ (۲) $\frac{x^2}{4} - 2 < \frac{x^3}{2}$ (۳) $\frac{x^3}{2} - 2 < \frac{1}{2}x^2$ (۴) $\frac{x^2}{4} - 2 < \frac{1}{2}x^3$

۳۶- عبارت زیر با کدام گزینه به یک وظیفه پول اشاره دارند؟

«هر کالایی ارزشی دارد؛ به وسیله پول می توان این ارزش ها را سنجید و با هم مقایسه کرد.»

- (۱) در صورتی که پول ارزش خود را حفظ کند، می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت های آتی باشد.
- (۲) شما در مبادلات خود پول را می پذیرید، زیرا می دانید که دیگران هم آن را از شما خواهند پذیرفت.
- (۳) گاهی مخارجی به صورت ناگهانی پدید می آیند و غیرقابل پیش بینی هستند، پول های ذخیره شده در این جا به کمک می آیند.
- (۴) هر کشوری دارای واحد پول مخصوص به خود است؛ مثلاً در اتحادیه اروپا یورو و در آمریکا دلار این وظیفه را دارد.

۳۷- کدام گزینه در ارتباط با تورم، درست است؟

- (۱) هر افزایش قیمتی شامل تورم می شود و برای محاسبه آن باید تمامی قیمت های افزایش یافته را در نظر گرفت.
- (۲) برای محاسبه سبب بازار، لازم است تمامی کالاهای موجود در بازار را گردآوری کرد و قیمت آن ها را به دست آورد.
- (۳) تورم نشان می دهد که اگر افزایش قیمت ها ۲۰ درصد باشد، ارزش پول نیز ۲۰ درصد کم تر شده است.
- (۴) اگر شاخص قیمت مصرف کننده، رشد ۱۰ درصدی را تجربه کند، به این معناست که تورم ۱۰ درصد کاهش یافته است.

۳۸- کدام گزینه پاسخ صحیحی به پرسش های زیر می دهد؟

(الف) جمعیت فعال شامل افرادی است که .....

(ب) کدام یک، از اثرات اجتماعی بیکاری و رکود است؟

(ج) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از چیست؟

- (۱) الف: یا شاغل هستند یا دنبال کار می گردند. ب: افزایش قیمت کالاها ج: افزایش درآمدهای نفتی
- (۲) الف: یا شاغل هستند یا دنبال کار می گردند. ب: از دست دادن بیمه خدمات درمانی ج: عملکرد بانکها
- (۳) الف: به سن مشخصی رسیده اند. ب: افزایش قیمت کالاها ج: عملکرد بانکها
- (۴) الف: به سن مشخصی رسیده اند. ب: از دست دادن بیمه خدمات درمانی ج: افزایش درآمدهای نفتی

۳۹- کدام یک، از دلایل روی آوردن مردم به پول های فلزی نیست؟

- (۱) برای نگهداری از کالا به عنوان پول، انبارهای بزرگی نیاز بود که هزینه نگهداری از آن ها را افزایش می داد.
- (۲) کالاهایی که به عنوان پول استفاده می شدند، در صورت ماندن طولانی مدت در یک جا دچار فساد می شدند.
- (۳) باید فردی پیدا می شد تا پول قبلی را بپذیرد و در مقابل آن، کالای مورد نیاز فرد را به او تحویل دهد.
- (۴) در معاملات سنگین، حمل و نقل پول قبلی آن به شدت دشوار بود.

۴۰- کدام عبارت ها در ارتباط با منحنی زیر درست هستند؟

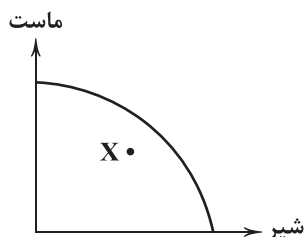
(الف) حرکت از نقطه X به سمت منحنی، به معنای افزایش تنها یکی از کالاهای تولیدی است.

(ب) حتی اگر یک عامل تولید هم ناخواسته بلااستفاده بماند یعنی ما در شرایط زیر منحنی تولید می کنیم.

(ج) بسته شدن کارخانه ها می تواند یکی از دلایل تولید در نقطه X باشد.

(د) ساختارهای ضعیف اقتصادی اگرچه منجر به بیکاری عوامل تولید می شود اما همیشه نقطه

تولید را به زیر منحنی انتقال نمی دهند.

(۴) الف - د

(۳) ج - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۴۱- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش های زیر می دهد؟

(الف) چرا به چک، پول ثبتي می گویند؟

(ب) «بیت کوین» یکی از انواع پول های ..... است.

(ج) فقر می تواند .....

- (۱) الف: زیرا افراد خود رقم را روی آن می نویسند. ب: دیجیتالی ج: گریبانگیر همه کشورها باشد.
- (۲) الف: چرا که نام فرد دیگر بر روی آن ثبت می شود. ب: الکترونیکی ج: گریبانگیر همه کشورها باشد.
- (۳) الف: چرا که نام فرد دیگر بر روی آن ثبت می شود. ب: الکترونیکی ج: به صورت نسبی و راحت تر حساب شود.
- (۴) الف: زیرا افراد خود رقم را روی آن می نویسند. ب: دیجیتالی ج: به صورت نسبی و راحت تر حساب شود.

۴۲- هزینه سبب بازار در کشوری در سال گذشته ۱۸ درصد افزایش داشته است. با توجه به این موضوع، اگر قیمت کالایی در سال گذشته

۱۴۷,۲۵۰ تومان بوده باشد، قیمت این کالا در سال جدید چقدر است؟

(۴) ۱۷۳,۷۵۵

(۳) ۱۸۴,۵۲۲

(۲) ۱۵۹,۱۴۱

(۱) ۱۶۰,۲۱۰

۴۳- اگر ۸۰٪ جمعیت کشوری، ۱۵ سال و بالاتر باشد و جمعیت شاغل آن کشور ۲۵ میلیون نفر و جمعیت بیکار $\frac{۳}{۵}$ آن باشد و جمعیت

غیرفعال، ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ نفر را دربر بگیرد، جمعیت کل کشور چقدر است؟

(۱) ۶۶,۲۵۰,۰۰۰ (۲) ۵۳,۰۰۰,۰۰۰ (۳) ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ (۴) ۴۵,۴۵۰,۰۰۰

۴۴- کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

الف) چرا نرخ بیکاری از آن چه هست، بیشتر احساس می‌شود؟

ب) چه زمانی تورم ایجاد می‌شود؟ زمانی که .....

(۱) الف) افراد شاغل در زمینه غیرتخصصی‌شان، شاغل به حساب می‌آیند. ب) عرضه کل کم‌تر از تقاضای کل جامعه باشد.

(۲) الف) برخی از افراد به دلایل مختلف مثل بهره‌مندی از بیمه بیکاری، درباره خود دروغ می‌گویند. ب) نقدینگی تغییر کند، حال این تغییر به هر نحوی باشد.

(۳) الف) افرادی که به صورت پاره‌وقت کار می‌کنند، شاغل به حساب نمی‌آیند. ب) نقدینگی تغییر کند، حال این تغییر به هر نحوی باشد.

(۴) الف) اگر فردی به دنبال کار بگردد و پیدا نکند، بیکار محسوب می‌شود. ب) عرضه کل کم‌تر از تقاضای کل جامعه باشد.

۴۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال در کشور ما، نرخ بیکاری است.

ب) هنگامی که برخی از کارگراها یا حتی منابع بیکار هستند، نمی‌توان با استفاده از آن‌ها تولید کرد.

ج) هرگاه به خرید برویم و ببینیم قیمت کالایی افزایش پیدا کرده، با تورم مواجه هستیم.

د) سیاست‌هایی که در شرایط رکودی به کار می‌روند، سیاست‌های افزایش نقدینگی در گردش نام دارند.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) غ - ص - ص - غ

۴۶- پدیدآورنده آثار ذکرشده در هر گزینه یکسان است؛ به‌جز .....

(۱) برآشفتن گیسوی تاک - گوشواره عرش

(۲) ظهور - ملاقات در شب آفتابی

(۳) از این ستاره، تا آن ستاره - در کوچه آفتاب

(۴) آگه بابا بمیره - مهاجر کوچک

۴۷- کدام عبارت درباره «جلال آل احمد» نادرست است؟

(۱) کتاب «سه‌تار» مجموعه مقاله‌های وی است که در دوران زندگی وی به چاپ رسید.

(۲) مشهورترین اثرش داستان بلند «مدیر مدرسه» نمونه تکامل‌یافته «نثر تلگرافی» وی است.

(۳) اولین داستانش با عنوان «زیارت» در مجله «سخن» چاپ شد.

(۴) سفرنامه حج او با عنوان «حسی در میقات» منتشر گردید.

۴۸- عبارت زیر، معرف کدام شاعر دوران معاصر است؟

«بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن‌گرایی، به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی

از ویژگی‌های شعر اوست. شعر وی، شعری اجتماعی است و حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می‌کند.»

(۱) سید محمدحسین بهجت (۲) علی اسفندیاری (۳) پرویز ناتل خانلری (۴) مهدی اخوان ثالث

۴۹- کدام شخصیت ادبی متعلق به شاخه‌ای از ادبیات است که بعد از انقلاب به همان روال گذشته که در زمینه‌هایی نیز متأثر از ادبیات جهان بود،

به حیات خویش ادامه داد؟

(۱) سلمان هراتی (۲) نصرالله مردانی (۳) حمید سبزواری (۴) هوشنگ ابتهاج

۵۰- بیت زیر، سروده کیست؟

«در آن سرای که زن نیست، انس و شفقت نیست

(۱) سید محمدحسین بهجت (۲) فروغ فرخزاد (۳) رخشنده اعتصامی (۴) حمید مصدق

۵۱- در همه گزینه‌ها به نام «پیشگامان شعر نو در دوران معاصر» اشاره شده است؛ به‌جز .....

(۱) ابوالقاسم لاهوتی (۲) مهدی اخوان ثالث (۳) شمس کسمایی (۴) جعفر خامنه‌ای

۵۲- نوع نوشتاری (نثر یا نظم) کدام اثر، متفاوت است؟

(۱) ظهر روز دهم (۲) بی‌بال پریدن (۳) دستور زبان عشق (۴) آینه‌های ناگهان

۵۳- کدام اثر متعلق به شخصیت ادبی عبارت زیر است؟

«در داستان، بیشتر از این‌که به محتوا توجه داشته باشد، به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر توجه دارد و کلام را به

طبع خوانندگان، نزدیک می‌کند و به همان راهی می‌رود که زین‌العابدین مراغه‌ای در «سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ» آغاز کرده بود.»

(۱) شهری چون بهشت (۲) تلخ و شیرین (۳) ارزیابی شتاب‌زده (۴) شوهر آهو خانم

۵۴- عبارت زیر، معرف کدام یک از دوره‌های چهارگانه شعر نیمایی است؟

«در این دوره نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت. شاعران این جریان، بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.»

(۱) اول (۲) دوم (۳) سوم (۴) چهارم

۵۵- کدام عبارت درباره ادبیات پس از انقلاب، نادرست است؟

(۱) با شکل‌گیری انقلاب، شاعران جنبه‌های حماسی، عرفانی و مذهبی نهضت اسلامی را در شعر، انعکاس دادند.

(۲) هر چه از سال‌های اول انقلاب می‌گذرد، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می‌شود و در ادامه توجه به چهارپاره، قصیده، ترکیب‌بند و بحر طویل نیز دیده می‌شود.

(۳) در دوران جنگ توجه به قالب‌های جدیدی چون «غزل - مثنوی» که از ره‌آوردهای دوران مشروطه است، بیشتر می‌شود.

(۴) روح حماسی اشعار دوران مقاومت که با موجی از عرفان آمیخته شده است، موجب تحوّل و دگرگونی زبان و محتوای شعر می‌شود.

۵۶- در کدام گزینه به اثری از شخصیت ادبی معرفی شده در عبارت زیر، اشاره شده است؟

«از پیشتان شعر مذهبی قبل از انقلاب است. پس از انقلاب نیز به آرمان‌ها و اهداف مذهبی و انقلابی وفادار مانده است. وی در غزل و قصیده بیشتر طبع آزمایی کرده است. اشعار سپید او نیز قابل توجه‌اند.»

(۱) از آسمان سبز (۲) دلاویزتر از سبز (۳) صدای سبز (۴) تنفس صبح

۵۷- در همه گزینه‌ها به آثار نسل اول داستان‌نویسان نوین اشاره شده است؛ به جز ..... .

(۱) سگ ولگرد (۲) سووشون (۳) تنگسیر (۴) چشم‌هائیش

۵۸- شعر زیر در چه تاریخی منتشر شد؟

«در شب تیره، دیوانه‌ای کاو

دل به رنگی گریزان سپرده

در درّه سرد و خلوت، نشسته

هم‌چو ساقه گیاهی فسرده

می‌کنند داستانی غم‌آور ...»

(۱) ۱۳۰۱ ه. ش. (۲) ۱۳۱۶ ه. ش. (۳) ۱۳۲۵ ه. ش. (۴) ۱۳۴۲ ه. ش.

۵۹- پروین اعتصامی در قطعاتش به شیوه کدام شاعر، توجه داشت؟

(۱) سنایی (۲) نظامی (۳) عطار (۴) ناصر خسرو

۶۰- کدام عبارت درباره نثر دوران معاصر، نادرست است؟

(۱) اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم در سال ۱۳۰۴ نوشته شد.

(۲) نخستین رمان تاریخی این دوره را محمدباقر میرزا خسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت.

(۳) زمینه‌های گرایش به رمان‌نویسی و نثر داستانی را، عبدالرحیم طالبوف و زین‌العابدین مراغه‌ای با سفرنامه‌های خیالی خود ایجاد نمودند.

(۴) اولین رمان اجتماعی را مرتضی مشفق کاظمی در سال ۱۳۰۱ با نام «تهران مخوف» منتشر کرد.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- همه گزینه‌ها درباره شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم صحیح‌اند؛ به جز ..... .

(۱) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.

(۲) شعر غنائی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

(۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن پنجم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

(۴) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.

۶۲- متن زیر، کدام اثر را معرفی می‌کند؟

«این کتاب که ابتدا به فرمان منصور بن نوح سامانی در ترجمه تاریخ مفصلی که محمد بن جریر طبری نوشته بود، به رشته تحریر درآمد، بعدها با حذف

مطالبی از اصل کتاب و افزودن بخش‌های جدیدی به آن، به عنوان اثری مستقل، در شمار مهم‌ترین متون تاریخی عصر سامانی قرار گرفت.»

(۱) تاریخ طبری (۲) تاریخ بلعمی (۳) ترجمه تفسیر طبری (۴) مجمل‌التواریخ

۶۳- در کدام گزینه، شاعر کوشیده با بهره‌گیری از «واج‌آرایی»، غم و اندوه خود را در نظر مخاطب مجسم کند؟

- (۱) من از دست غمت مشکل برم جان
(۲) هر راهرو که ره به حریم درش نبرد
(۳) باش چو شطرنج زوان، خامش و خود جمله زبان
(۴) به یاد یار و دیار آن چنان بگیریم زار

۶۴- در همه بیت‌ها آرایه «واژه‌آرایی» به کار رفته است؛ به جز.....

- (۱) روز بهار است خیز تا به تماشای رویم
(۲) ز دوری‌ات همه روی زمین به گریه بشستم
(۳) دگر من از شب تاریک، هیچ غم نخورم
(۴) یار از برای نفس گرفتن طریق نیست

۶۵- «واج‌آرایی صامت‌ها» در کدام گزینه ضعیف‌تر است؟

- (۱) که آگه است که کاووس و کی کجا رفتند؟
(۲) طاق و رواق مدرسه و قال و قیل علم
(۳) دل را چگونه از تو بریدن؟ که در ازل
(۴) دوش آگهی ز یار سفر کرده داد باد

۶۶- نمودار هجاها در بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «چنگ در زنجیر زلفش چون زدم دیوانه‌وار»
(۱) - U - - - U - - - U - - - U - - -
(۲) - U - - - U - - - U - - - U - - -
(۳) - - U - - - U - - - U - - - U - - -
(۴) - U U - - U U - - U U - - U U - -

۶۷- در همه گزینه‌ها، «هجای کشیده» به کار رفته است؛ به جز.....

- (۱) آید چو در حدیث، گهر رایگان شود
(۲) پیدا شود چو رایت خورشید، آیتش
(۳) بر زخم ما چگونه نمک می‌پراکنی؟
(۴) چندین هزار عقده‌گشایی ز دل مرا

۶۸- علائم هجایی همه گزینه‌ها با بیت «کی رفتی از دل که تمنّا کنم تو را؟ / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟» یکسان است؛ به جز.....

- (۱) مطرب همین طریق غزل، گو نگاه دار
(۲) من آب زندگانی بعد از تو می‌نخواهم
(۳) خواهم که بیخ صحبت اغیار برکنم
(۴) وان سنگ‌دل که دیده بدوزد ز روی خوب

۶۹- با توجه به وزن و ترتیب هجاها با کدام واژه‌ها می‌توان جاهای خالی را پر کرد؟

- «از ..... بزنند شکایت به .....»
(۱) ظالمان - حاکم عادل (۲) دشمن - دوست
(۳) دشمنان - دوستان (۴) حسودان - یاران

۷۰- کدام گزینه با بیت «اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند نه صورت به جای» تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) آیا ندیده ز قرآن دلت و رای حروف!
(۲) پس آمده ز کتب، بوده پیشوای همه
(۳) به گرد حرف چو اعراب تا به کی گردی؟
(۴) به کام جان برو آب حیات معنی، نوش

۷۱- در کدام گزینه، به مهم‌ترین ویژگی زبانی شعر سبک عراقی اشاره شده است؟

- (۱) کاربرد «می» به جای «همی»
(۲) کاربرد محدود «ار، ور، ارچه، ارچند»
(۳) کم شدن لغات فارسی اصیل قدیم
(۴) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن

۷۲- در همه گزینیه‌ها «واژه ترکی» به کار رفته است، به جز ..... .

- ۱) یورش برد بدخواه بر خانه‌اش
- ۲) چون هوای ملک دل بیند کز این سان گرم شد
- ۳) مانا با چه دوزخی رام شد آن بهشت‌رو
- ۴) استرآباد و قشون روس چیسست؟

۷۳- در کدام گزینیه، تعداد «تشبیه‌ها» بیشتر است؟

- ۱) آب حیوان است یا گفتار خواجه یا شکر
- ۲) دهان یا نوش، قد یا سرو، تن یا سیم خام است آن؟
- ۳) لاله‌رخا! سمن‌گرا! سرو روان کیستی؟
- ۴) سروقد و ماه‌روی، لاله‌رخ و مشک‌موی

۷۴- در همه گزینیه‌ها هر دو نوع «تشبیه گسترده و فشرده» وجود دارد؛ به جز ..... .

- ۱) خلعت وصل چو بر قامت من راست ندید
- ۲) چنگ در زنجیر زلفش چون زدم دیوانه‌وار
- ۳) هم‌چو سرمستان دلم تا صبح‌دم در باغ وصل
- ۴) قامت من و دل از غم شده چون حلقه میم

۷۵- تعداد «اضافه‌های تشبیهی» در کدام گزینیه بیشتر است؟

- ۱) داغ است برگ عیش گلستان روزگار
- ۲) بسی تحمّل خار جفا بیاید کرد
- ۳) رخش امل از عرصه تقلید برون ران
- ۴) به خنده، ای بت بادام‌چشم شیرین‌لب!

۷۶- در کدام گزینیه به تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر، اشاره شده است؟

- «دمی با دوست در خلوت به از صد سال در عشرت
- من آزادی نمی‌خواهم که با یوسف به زندانم»
- ۱) U / --- U / --- U / --- U / ---
  - ۲) -- U - / -- U - / -- U - / -- U -
  - ۳) -- U U / -- U U / -- U U / -- U U
  - ۴) -- U U / -- U U / -- U U / -- U U

۷۷- کدام یک از ابیات با نمودار هجایی «U / --- U / --- U / --- U / ---» مطابقت دارد؟

- ۱) تویی یارا که خواب‌آلوده بر من تاختن کردی
- ۲) یار با ما بی‌وفایی می‌کند
- ۳) هم‌چنان عاشق نباشد و بر بود صادق نباشد
- ۴) هر که با مستان نشیند ترک مستوری کند

۷۸- اگر بخواهیم هر یک از مصراع‌های شعر زیر، با وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» مطابقت داشته باشد، واژگان کدام گزینیه را باید انتخاب کنیم؟

«..... نصیحت می‌کنندم که سعدی ..... بیهوده مخروش»

- ۱) عزیزانم - در شبها
- ۲) پری‌رویان - از درد
- ۳) دوستان - این قدر
- ۴) خردمندان - چون دهل

۷۹- وزن کدام گزینیه با بیت «به هر کجا که رسیدم ز خوبی تو شنیدم / چو روی خوب تو دیدم هنوز بهتر از آنی» یکسان است؟

- ۱) چنان بزی که اگر خاک ره شوی کس را
- ۲) من ریمده‌دل آن به که در سماع نیایم
- ۳) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس
- ۴) دگر آفتاب رویت منم‌ای آسمان را

۸۰- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) از آن دردانه تا من بر کنارم
- ۲) آتش رویت که آب گل بریخت
- ۳) نشان بی‌نشانان، بی‌نشانی است
- ۴) به هر مویی از آن زلف پریشان

- ۱) کنارم روز و شب دریاکناری است
- ۲) در سواد چشم من آبی خوش است
- ۳) زبان بی‌زبانان، بی‌زبانی است
- ۴) دل جمعی پریشان می‌توان یافت

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- به ترتیب هر عبارت علت کدام گزینه است؟

- محدود شدن دانش به علوم ابزاری و نادیده گرفتن داوری اخلاقی درباره قدرت و ثروت
- تمرکز بر ذهنیت‌ها از سوی رویکرد تفسیری
- شکل‌گیری نظام لیبرال دموکراسی با خواست و اراده اکثریت مردم
- تمرکز بیشترین قدرت‌ها درون سازمان‌ها

(۱) دانش کاملاً خوب و خیر و ثروت نه تماماً خوب و نه تماماً بد و قدرت را بیشتر منفی ارزش‌گذاری می‌کند - فروکاستن سیاست و قدرت به پدیده‌های مادی و فاقد معنا - سازگاری بیشتر با فرهنگ سکولار و دنیوی غرب - از تأثیر شخصیت و سهم مالکیت فرو کاسته شده است.

(۲) نتایج خیره‌کننده و شگرف توسعه قدرت، ثروت و دانش و پیامدهای ناخواسته - عدم توان مطالعه و بررسی سیاست و قدرت - حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد - مالکیت و شخصیت به پشت‌گرمی سازمان، مؤثر واقع می‌شوند.

(۳) پیامدهای ناخوشایند و توسعه قدرت و ثروت و دانش - عدم توان مطالعه سیاست و قدرت که تا حدی وجهی محسوس و واقعی دارد - به این معناست که مردم خودشان سرنوشت سیاسی خود را تعیین می‌کنند و فعالیت مردم و نظام سیاسی براساس مشروعیت حقیقی - مالکیت و شخصیت به پشت‌گرمی سازمان مؤثر واقع می‌شوند.

(۴) جنبش‌های اجتماعی و واکنش‌های شدید در برابر پیامدهای ناخواسته و ناخوشایند - بسنده کردن به توصیف ارزش‌های سیاسی - هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد - بر نقش سهامداران و مالکان افزوده شده است.

۸۲- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- قدرت اقتاعی

- عمل سیاسی

- معتقدند که رویکردهای تفسیری و تبیینی محافظه‌کارند.

- آمریت نهادینه شده در جامعه است.

جامعه‌شناسی انتقادی	(ج)	(د)	قدرت
(الف)	ساختن نهرها و زهکشی بزرگی که طغیان رود نیل را مهار می‌کند.	تبعیت نشانه کار درست است، گاهی از طریق درست و گاهی در مسیر نادرست شکل می‌گیرد.	(ب)

(۱) ج - د - الف - ب (۲) ب - الف - ج - د (۳) د - ج - الف - ب (۴) د - ج - ب - الف

۸۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) انسان در برخورد با هر پدیده‌ای، دیر یا زود به معنا و ارزش آن می‌اندیشد، نمی‌تواند صرفاً به لذت و منفعت مادی ناشی از قدرت، ثروت و دانش قانع باشد و به آن بسنده کند.

(ب) اختلاف قدرت اقتاعی با قدرت تنبیهی و تشویقی، این است که در قدرت اقتاعی، پیروی‌کننده در مواردی متوجه تبعیت و پیروی خود نمی‌شود.

(ج) قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن است، نه تنها در گذشته قدرت مسئله اول سیاست نبوده است بلکه امروزه نیز قدرت ابزاری برای تحقق فضیلت‌های اخلاقی است.

(د) پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در دو قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) غ - ص - غ - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - غ

۸۴- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- قلمرو سیاست در گذشته و امروز چگونه بوده است؟

- اشتراک قدرت تنبیهی و تشویقی در چیست؟

- پیامدهای یکسان‌انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعی چیست؟

(۱) در گذشته سیاست و نهاد حکومت یکی گرفته می‌شد ولی امروزه در کل جامعه و همه اجزای آن وجود دارد - به دلیل اجبار و برای پاداش پیروی می‌کند - نظم اجتماعی یک نظم جهان‌شمول دارد یعنی قوانین آن در همه مکان‌ها و زمان‌ها یکی است و می‌توان به تمامی مکان‌ها و زمان‌ها تعمیم داده شود و با نظم طبیعی تفاوت دارد.

(۲) در گذشته تمامی جامعه قلمرو سیاست به حساب می‌آمد ولی امروزه به حکومت و دولت تقلیل یافته است - با تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت اعمال می‌شود - جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم، به همه جوامع تعمیم بدهیم.

(۳) در گذشته هر نگاه به جامعه و هر وجهی از جامعه سیاسی بود ولی امروزه در کل جامعه و همه اجزای آن وجود دارد - پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد - طبیعت یک نظم جهان‌شمول دارد و قوانین آن در همه مکان‌ها و زمان‌ها یکسان است و نتایج آن می‌تواند به تمامی مکان‌ها و زمان‌ها تعمیم داده شود.

(۴) در گذشته محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آمد ولی امروزه تمامی جامعه می‌تواند قلمرو سیاست باشد - پیروی‌کننده برای پیروی خود محاسبه سود و زیان می‌کند - جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت تلقی می‌شوند و نتایجی که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آمده، به همه جوامع دیگر تعمیم داده می‌شود.

(الف)	ابزار اعمال قدرت	(ج)
قدرت	تنبیهی	شخصیت
ثروت	تشویقی	(د)
دانش	(ب)	سازمان

۸۵- کدام گزینه جدول زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

- ۱) عوامل قدرت - ترغیبی - ارزش‌های اجتماعی - مالکیت
- ۲) ارزش‌های اجتماعی - اقناعی - منابع قدرت - مالکیت
- ۳) منابع قدرت - قدرت اقناعی - ارزش‌های اجتماعی - عدالت
- ۴) ارزش‌های واسطه‌ای - اقناعی - عوامل قدرت - سیاست

۸۶- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با «نظام سیاسی لیبرال دموکراسی» و «مطالعه قدرت و سیاست در جامعه‌شناسی تفسیری» نادرست و درست است؟

- ۱) لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان و دموکراسی به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست و میل خودشان است - سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها، وجوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را نیز ندارد.
- ۲) به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست و میل خودشان است و مهم‌ترین ارزش اجتماعی این نظام، سلطه بر طبیعت است - با منحصر کردن علم به علم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی و اجتماعی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند.
- ۳) به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان است و با هر نوع فرهنگ سازگاری دارد - با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فرو کاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آن‌ها باز می‌ماند.
- ۴) در این نظام نه تنها می‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت بلکه از مقبولیت قدرت نیز برخوردار است - سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند.

۸۷- در ارتباط با جامعه‌شناسی انتقادی، کدام گزینه به سوالات زیر پاسخ می‌دهد؟

- پیامد عبور کردن از داوری علمی ارزش‌های اجتماعی چیست؟
  - چرا رویکردهای تبیینی و تفسیری را محافظه‌کار می‌دانند؟
  - ظرفیت مطالعه ارزش‌های سیاسی را در کدام قلمرو دارد؟
- ۱) مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان - نمی‌توانند ملاک و معیاری برای ارزیابی و داوری علمی درباره قدرت و سیاست و ارزش‌های سیاسی پشت سر آن‌ها به دست آورند - قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی
  - ۲) انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل می‌سازند - هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند - قلمرو واقعی و حقیقی
  - ۳) بن‌بست زندگی انسان و مرگ سیاست - قدرت و سیاست را به پدیده‌های مادی و فاقد معنا تقلیل می‌دهند - قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی
  - ۴) انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل می‌سازند - امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود - قلمرو آرمانی و حقیقی

۸۸- به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها
- رشد و گسترش آگاهی سیاسی
- استفاده از زور

- ۱) بررسی فرهنگ‌ها و ارزش‌ها با رویکرد تفسیری - نافرمانی مدنی بدون خشونت - عدم وجود سیاست
- ۲) علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببینند و بررسی کنند - مشارکت سیاسی - از کار افتادن قدرت
- ۳) فرهنگ‌های مختلف معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند و ناگزیر از مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط می‌شویم - شرکت در انتخابات - عدم وجود سیاست
- ۴) تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد - قرعه‌کشی - فقدان قدرت

۸۹- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «ابعاد اصلی سیاست» و «نظام سیاسی جمهوری اسلامی» و «مطالعه علمی ارزش‌های سیاسی» صحیح است؟

- ۱) یک بُعد آن، تدبیر امور یا همان اداره کردن جامعه است - قوانین و مقررات آن با خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی تعیین می‌گردند - جامعه‌شناسی انتقادی یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های سیاسی را ضروری می‌داند و معتقد است رویکردهای تبیینی و تفسیری نیز می‌توانند در ایجاد وضعیت بهتر مؤثر باشند.
- ۲) یک بُعد آن سازوکار کسب قدرت و بُعد دیگر حفظ قدرت و افزایش آن است - ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات اجتماعی با عقل و وحی شناخته و معین می‌شوند، مردم نیز مسئولیت شناخت و اجرای آن را به عهده دارند - جامعه‌شناسی تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها توان مطالعه و بررسی سیاست و قدرت را ندارد.
- ۳) یک بُعد آن تدبیر و تنظیم امور است که امروزه به قانون کاهش یافته است - می‌توان از مقبولیت و مشروعیت حقیقی سخن گفت و با فرهنگ توحیدی سازگار است - جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آن‌ها با یک‌دیگر ملاکی به دست آورد.
- ۴) بُعد دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت می‌باشد - به معنای حاکمیت اکثریت براساس خواست و میل خودشان است و مهم‌ترین ارزش اجتماعی آن، آزادی است - جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس هستند، قابل مطالعه علمی نمی‌داند.

- ۹۰- به ترتیب هر عبارت مصداق کدام مفهوم است؟
- از محمدعلی کلی به عنوان یک فعال مدنی و چهره‌ای الهام‌بخش و جنجالی یاد می‌شود.
  - پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی
  - حمایت از مظلومان، دفاع از عدالت و آزادی
  - سیرالملوک خواجه نظام‌الملک طوسی
- (۱) کنش‌های سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت - قدرت، ثروت و دانش - ارزش‌های حق - در گذشته قدرت هرگز مسئله اول و اصلی سیاست نبوده است و قدرتمندان حداقل در ظاهر ناگزیر به چنین معنایی توجه می‌کردند.
- (۲) سیاست و عمل سیاسی - ارزش‌های واسطه‌ای - قلمرو حقیقی - حاکمان و قدرتمندان در اندیشه و عمل به قدرت به عنوان ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی پایبند بوده‌اند.
- (۳) کنش‌های سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت - قدرت، دانش و علم - قلمرو حقیقی - تلقی عمده فرهنگ‌ها و جوامع بشری از سیاست و قدرت، این بود که قدرت جوهر سیاست است و همه آن را شکل می‌دهد.
- (۴) سیاست و عمل سیاسی - دانش، قدرت و ثروت - آرمان‌های حق - در قرون اخیر و در اندیشه و عمل، خود قدرت صرف‌نظر از این‌که وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است.

جامعه‌شناسی (۱)

- ۹۱- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.
- (ب) در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور داشته باشد. در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار نکنند، منع می‌شوند.
- (ج) مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای دنیوی و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.
- (د) جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.
- (۱) غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - ص - ص - غ
- ۹۲- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟
- با اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی همراه است.
  - عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند.
  - ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.
  - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی
- (۱) بحران هویت - چالش تداوم هویت فرهنگی - تزلزل هویت فرهنگی - دنیاگریز
- (۲) تعارض فرهنگی - چالش هویت فرهنگی - بحران هویت - پوچ‌انگاری
- (۳) تعارض فرهنگی - چالش هویت فرهنگی - تزلزل فرهنگی - پوچ‌انگاری
- (۴) تزلزل فرهنگی - عدم تداوم هویت فرهنگی - دگرگونی فرهنگی - دنیاگریز
- ۹۳- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های «طبقه سوم» نادرست است؟
- (۱) همان طبقه متوسط بود که جهت کسب اعتبار برای خودش، به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت.
- (۲) گروهی از رعیت‌ها بودند که هویت منفی و پست داشتند و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اعتباری برخوردار نبودند ولی به علت فوایدی که داشتند تحمل می‌شدند.
- (۳) همه انسان‌ها را صرفاً براساس مفید بودن و یا نبودن ارزیابی می‌کردند و جوامعی شکل گرفتند که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کرد و سایر ویژگی‌های هویتی به آن‌ها وابسته می‌شد.
- (۴) طبقه‌ای که خود را تولیدکننده و مفید، و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه معرفی می‌کرد و عموم مردم این معیار را پذیرفتند و فرهنگ فایده‌گرایی پیدا شد.

۹۴- عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

(د)	رویکرد دنیاگریز	جوامع فئودالی	علل درونی تحولات فرهنگی
با شناخت آن درباره فرد اطلاعاتی به دست می‌آوریم، مانند این‌که با چه کسانی در ارتباط است؟	(الف)	(ج)	(ب)

- مرتاض (سادو)

- موقعیت اجتماعی

- ابداعات و نوآوری‌های مثبت و

منفی افراد

- موقعیت اجتماعی افراد به

رابطه آن‌ها با زمین بستگی دارد.

(۴) الف - د - ب - ج

(۳) ج - د - الف

(۲) الف - د - ج - ب

(۱) ب - د - ج - الف

۹۵- عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط هستند؟

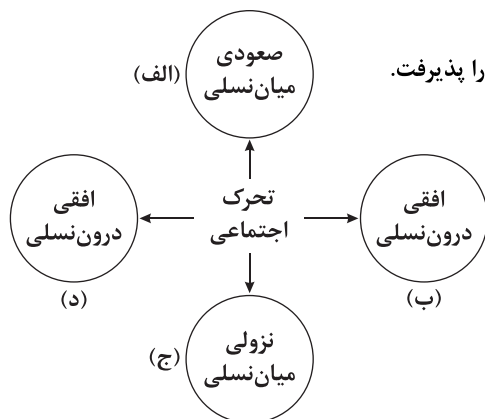
- فرزند کارمند وزارت فرهنگ و ارتباطات که وکیل دادگستری می‌شود.

- مسئول روابط عمومی سازمان جهاد سازندگی، مسئولیت روابط عمومی بنیاد مسکن را پذیرفت.

- دو فرزند مدیر کل سازمان پژوهش، کارمند سازمان انرژی اتمی هستند.

- پزشک متخصص جراحی داخلی بیمارستان امام حسین (ع)، به جراحی

داخلی بیمارستان حضرت زینب (س) انتقال یافت.

(۴) الف - د - ج - ب

(۳) ج - د - الف - ب

(۲) الف - ج - د - ب

(۱) د - ب - ج - الف

۹۶- فرآیند شکل‌گیری تحولات فرهنگی در کدام گزینه آمده است؟

(۱) عدم توان ساماندهی کنش‌های اجتماعی اعضای جهان اجتماعی براساس فرهنگ جهان اجتماعی ← تزلزل فرهنگی ← تردید در عقاید و ارزش‌ها و

آرمان‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند ← بحران هویت ← جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را

ندارد ← باز شدن راه برای دگرگونی هویت فرهنگی ← تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌رود ← تحولات فرهنگی

(۲) تداوم تعارض ← تزلزل فرهنگی ← جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد ← بحران هویت ←

عدم توان ساماندهی کنش‌های اجتماعی اعضای جهان اجتماعی براساس فرهنگ جهان اجتماعی ← راه برای دگرگونی هویت فرهنگی باز می‌شود

← تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌رود ← تحولات فرهنگی

(۳) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی ← بحران هویت ← ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز

می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد ← تزلزل فرهنگی ← تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر

می‌رود ← تغییرات از محدوده تغییرات بیرون جهان اجتماعی فراتر می‌رود ← تحولات هویتی فرهنگ

(۴) عدم توان ساماندهی کنش اجتماعی اعضای جهان اجتماعی براساس فرهنگ جهان اجتماعی ← تعارض فرهنگی ← تردید در عقاید و آرمان‌ها و

ارزش‌هایی که هویت فرهنگ اجتماعی را می‌سازند ← تزلزل فرهنگی ← عدم توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← بحران هویت

← ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد ← تحولات فرهنگی

۹۷- هر عبارت به ترتیب علت کدام گزینه است؟

- کاستی و خلأ معنوی

- شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه

- از دست دادن نشاط زندگی

- کسب هویت‌های اجتماعی جدید

(۱) تشویق اندیشمندان و متفکران اجتماعی برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی - سازگاری هویت اجتماعی افراد با هویت جهان اجتماعی - یأس و

ناامیدی و خودکشی - تحرک اجتماعی

(۲) بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی - سازگاری هویت اجتماعی افراد با هویت جهان اجتماعی - پوچ‌انگاری - تحرک اجتماعی

(۳) بازاندیشی دانشمندان و متفکران اجتماعی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی - تشویق و تأیید جامعه - یأس و ناامیدی و

خودکشی - تغییرات در موقعیت اجتماعی

(۴) عبور دانشمندان و متفکران اجتماعی از مرزهای هویت فرهنگی - تشویق و تأیید جامعه - پوچ‌انگاری - تغییرات در موقعیت اجتماعی

۹۸- کدام گزینه با عبارت زیر، مرتبط نیست؟

«اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند، اما کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد. رئیس‌جمهور وقت آمریکا در دفاع از این کودتا گفت که مردم الجزایر نیاز به دموکراسی کنترل شده دارند.»

(۱) جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.

(۲) در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

(۳) در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد و هویت معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

(۴) هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

۹۹- کدام گزینه به ترتیب، در ارتباط با «بحران هویت» و «تحولات فرهنگی»، نادرست و درست است؟

(۱) هر نوع بحران هویت در سطح افراد به بحران هویت در سطح جهان اجتماعی می‌انجامد - در صورتی که تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر روند، جهان اجتماعی دچار تزلزل هویتی می‌شود و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

(۲) ممکن است برخی افراد یا خانواده‌ها دچار بحران هویت باشند ولی نهاد خانواده دچار بحران هویت نباشد - اگر فرهنگی که گرفتار تزلزل، بحران و تحول باشد، فرهنگی باطل باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد، تحول فرهنگی مثبت است.

(۳) هر نوع بحران هویت اجتماعی به بحران هویت فرهنگی منجر می‌شود - اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد، تحول فرهنگی منفی است.

(۴) امکان دارد بحران هویت افراد و خانواده‌ها به بحران هویت در نهاد خانواده منجر شود - تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعه نبوی به جامعه اموی، تحول فرهنگی منفی است.

۱۰۰- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- به تغییرات اساسی در یک جهان اجتماعی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند، ..... می‌گویند.

- افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی ..... خود را به صورت ..... می‌پذیرند.

- هویت اجتماعی افراد، محصول ..... آن‌هاست.

- فردی که با تلاش و پشتکار خود، در یکی از عرصه‌های اجتماعی دست به نوآوری می‌زند و از این طریق، ..... خود و بخشی از افراد جامعه را ارتقا می‌بخشد، مورد تأیید جامعه واقع می‌شود.

(۱) تحولات فرهنگی - انتسابی - انفعالی - عضویت گروهی - موقعیت اجتماعی

(۲) تعارضات فرهنگی - انتسابی - انفعالی - عضویت گروهی - موقعیت اجتماعی

(۳) تحولات فرهنگی - انتسابی - اکتسابی - فعالیت - هویت اجتماعی

(۴) دگرگونی هویت فرهنگی - انتسابی - فعال - آگاهی اجتماعی - هویت اجتماعی

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند.

(ب) دو جنگ اول و دوم به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند و کل جهان را درگیر خود ساختند. بعد از جنگ جهانی دوم، با برقراری صلحی پایدار، آتش جنگ خاموش شد.

(ج) محیط طبیعی که در آن زندگی می‌کنیم، محیط زیست ما را تشکیل می‌دهد. برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

(د) اشتراک بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا در هویت اقتصادی و آسیب‌های آن‌هاست که همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص - غ

۱۰۲- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- از نوع چالش‌های بین فرهنگ‌های مختلف نبود.

- اولین چالش در جوامع صنعتی

- چالش‌های جوامع غربی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌شود.

- در صورت عدم کنترل آن، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

(۱) چالش اقتصادی - تقابل شمال و جنوب - جنگ‌ها و تقابل‌ها - بحران زیست‌محیطی

(۲) چالش بلوک شرق و بلوک غرب - چالش فقر و غنا - مرکز و پیرامون - بحران اقتصادی

(۳) چالش بلوک شرق و بلوک غرب - چالش فقر و غنا - شمال و جنوب - بحران زیست‌محیطی

(۴) بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی - مرکز و پیرامون - بحران اقتصادی

۱۰۳- عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

جوامع سوسیالیستی	(الف)	(د)	بحران اقتصادی
(ج)	تکیه بر شعار آزادی به ویژه آزادی اقتصادی	چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌شود.	(ب)

- استعمارگر و استعمارزده

- لیبرالیسم اولیه

- عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت

- به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های

متفاوت در تاریخ سرمایه‌داری غرب پدید

آمده‌اند.

(۱) ج - الف - د - ب (۲) د - الف - ب - ج (۳) د - الف - ج - ب (۴) ب - الف - ج - د

۱۰۴- به ترتیب علت، پیامد، علت هر عبارت کدام است؟

- اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای

- سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

- انتقال جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ‌هایی که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.

(۱) بحران زیست‌محیطی - تسهیل انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز - فروپاشی بلوک شرق

(۲) بحران اقتصادی - عملکرد کشورهای مرکز نسبت به کشورهای پیرامون - جنگ جهانی دوم

(۳) بحران زیست‌محیطی - تسهیل انتقال ثروت از کشورهای مرکز به کشورهای پیرامون - جنگ سرد

(۴) بحران اقتصادی - عملکرد کشورهای پیرامون نسبت به کشورهای مرکز - فروپاشی بلوک شرق

۱۰۵- به ترتیب هر عبارت دیدگاه کدام متفکر را نشان می‌دهد؟

- دیگر، دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها به وقوع خواهد پیوست.

- حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

- نوانخانه‌ها و فیلسوفانی که مدافع آن‌ها بودند را به سخره گرفت.

- افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

(۱) کنت - مارکس - دیکنز - ریکاردو (۲) هانتینگتون - مارکس - دیکنز - ریکاردو

(۳) هانتینگتون - مارکس - کنت - دیکنز (۴) هانتینگتون - راسل - دیکنز - ریکاردو

۱۰۶- به ترتیب هر عبارت نتیجه کدام گزینه است؟

- خطا بودن نظریه کنت

- افزایش دامنه چالش فقر و غنا

- شکل‌گیری طبقه جدید

- کشاورزان به کارگرانی تبدیل شدند که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند.

(۱) بعد از انقلاب صنعتی - پیوند جنبش وال‌استریت با بحران اقتصادی - جوامع کمونیستی - لیبرالیسم اولیه

(۲) وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در پایان قرن بیستم - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا - مارکسیسم - نظریه پردازان لیبرال

(۳) رشد علوم تجربی و صنعت - پیوند بحران اقتصادی با چالش بلوک شرق و بلوک غرب - جوامع سوسیالیستی - لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم

(۴) وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا - جوامع سوسیالیستی - لیبرالیسم اولیه

۱۰۷- کدام گزینه به ترتیب به سؤالات زیر پاسخ می‌دهد؟

- پیامد برگزاری همایش‌های بین‌المللی متعدد درباره بحران زیست‌محیطی چیست؟

- چرا بحران‌های اقتصادی منطقه‌ای، پیامدهای جهانی یافتند؟

- طرف‌های درگیر دو جنگ جهانی، رفتار خود را چگونه توجیه می‌کردند؟

- ضامن پیشرفت جامعه از نظر نظریه‌پردازان لیبرال چه بود؟

(۱) جنبش‌های اجتماعی جدیدی پدید آمده است - اختلافات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای - سوسیالیستی، کمونیستی، ناسیونالیستی و لیبرالیستی - مداخله دولت در اقتصاد

(۲) نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند - تأثیرپذیری از عوامل داخلی - دینی، مذهبی و توجیه مذهبی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه

(۳) شتاب بحران کاهش پیدا نکرده است - شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه

(۴) اعتراضات و واکنش‌های مردمی شکل گرفته‌اند - شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی - ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی - مداخله دولت در اقتصاد

۱۰۸- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «ویژگی‌های چالش بلوک شرق و بلوک غرب» و «اصطلاحات سیاسی مشابه چالش شمال و جنوب»، **نادریست و درست است؟**

- (۱) مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم، آن را شکل دادند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز آن قرار داشتند - تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، چالش فقر و غنا فعال می‌شود و برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.
- (۲) چالشی منطقه‌ای نبود و با دو اقتصاد و سیاست و فرهنگ متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بود - به کشورهای صنعتی و ثروتمند، کشورهای توسعه‌یافته نیز گفته می‌شود و به کشورهای دیگر (هنگامی که با آن‌ها مقایسه می‌شوند) کشورهای عقب‌مانده، توسعه‌نیافته یا در حال توسعه می‌گویند که باید مسیر کشورهای توسعه‌یافته را ادامه دهند.
- (۳) چالشی جهانی بود که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گرفت - مراد از جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است و منظور از جهان دوم، کشورهایی است که در کانون بلوک شرق قرار داشتند، جهان سوم، کشورهایی هستند که خارج از این دو بلوک قرار داشته و مستقل از آن‌ها بوده‌اند.
- (۴) چالشی فرامنطقه‌ای و کلان و مستمر بود - چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر صرفاً اقتصادی و فرهنگی نیست بلکه ضعف صنعتی و نظامی آن‌هاست که از طریق بهره‌کشی کشورهای غربی از کشورهای استعمارزده ایجاد می‌شود.

۱۰۹- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

(الف)	سرمایه‌داران	اشتراک راسل و مالتوسی	(د)
چالش ذاتی، کلان و مقطعی غرب جدید	(ج)	(ب)	رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری

- (۱) بلوک شرق و غرب - کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند - آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند - مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی (۲) فقر و غنا - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند - به بهره‌کشی از کودکان پرداختند - ظاهر مذهبی و دینی داشت. (۳) بلوک شرق و غرب - مخالف هر نوع مداخله دولت بودند - با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند فشارهای ناشی از بحران اقتصادی را به اقشار ضعیف انتقال می‌دهند - امری عارضی و تحمیلی بود.
- (۴) فقر و غنا - نظریه پردازان لیبرال - صاحبان ثروت و صنعت، که سرمایه وجود کارگران را می‌خریدند - مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی

۱۱۰- به ترتیب هر عبارت به کدام نوع چالش و بحران اشاره دارد؟

- در سراسر قرن بیستم وجود داشت و درون یک تمدن واحد پدید آمد.
- عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد و برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی است.
- به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد.
- مهم‌ترین آن‌ها در فاصله بین دو جنگ جهانی اتفاق افتاد که زبان آن کم‌تر از زبان اقتصادی جنگ جهانی اول نبود.
- (۱) چالش فقر و غنا - شمال و جنوب - بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی
- (۲) چالش بلوک شرق و بلوک غرب - بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی
- (۳) چالش بلوک شرق و غرب - شمال و جنوب - بحران زیست‌محیطی - بحران اقتصادی
- (۴) چالش شمال و جنوب - فقر و غنا - بحران اقتصادی - بحران زیست‌محیطی

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۶

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۲۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۰	اجباری	۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۴۱	۱۵۰	
		۱۰		۱۵۱	۱۶۰	
۳	جغرافیا	۱۰	اجباری	۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	۱۸۰	
		۱۰		۱۸۱	۱۹۰	
۴	فلسفه و منطق	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه
		۱۰		۲۰۱	۲۱۰	
		۱۰		۲۱۱	۲۲۰	
۵	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱- ﴿إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فِرْقَانًا﴾:

- ۱) «اگر تقوای الله پیشه نمایید، نیروی تشخیص حق از باطل را برایتان قرار می‌دهد!»
- ۲) «هرگاه از خدا پروا کنید، برای شما راه خروجی قرار می‌دهد!»
- ۳) «چنانچه از خداوند پروا کنید، راه خروجی برایتان قرار می‌دهد!»
- ۴) «اگر تقوای الهی پیشه کنید، نیروی تشخیص حق از باطل برایتان قرار داده می‌شود!»

۱۱۲- ﴿بَعْدَ أَنْ يَنْزِلَ النَّجْمُ، الطَّيْرُ تَنْوَحُ لِأَنَّهَا سَوْفَ تَعْرَضُ لِهَجُومِ الْمُفْتَرِسِينَ أَكْثَرًا﴾:

- ۱) پس از این‌که برف می‌بارد، پرندگان ناله سر می‌دهند، چون بیشتر در معرض حمله درندگان قرار می‌گیرند!
- ۲) بعد از این‌که برف بارد پرنده‌ها شیون می‌کنند، برای این‌که در معرض هجوم بیشتر شکارچی‌ها قرار می‌گیرند!
- ۳) پس از این‌که برف نازل شود، پرندگان با گریه ناله سر می‌دهند، زیرا آن‌ها را بیشتر در معرض هجوم حیوانات وحشی قرار می‌دهد!
- ۴) بعد از این‌که برف بارید، پرنده‌ها شیون سر دادند، به این خاطر که در معرض حمله بیشتر درندگان قرار می‌گیرند!

۱۱۳- ﴿بَعْضُ التَّعَابِيرِ الْجَمِيلَةِ الَّتِي جَاءَتْ فِي هَذِهِ الْأَشْعَارِ تَأَثَّرَتْ بِالثَّقَافَةِ الَّتِي كَانَ الشَّاعِرُ يَعِيشُ هُنَاكَ﴾:

- ۱) بعضی تعبیرهای زیبا که در این شعرها آمده‌اند، از فرهنگی که شاعر در آن‌جا زندگی کرده بود، اثر پذیرفتند!
- ۲) برخی از تعبیرهایی زیبا که در این اشعار گردآوری شده، از شاعری که در آن فرهنگ زندگی می‌کرده، تأثیر پذیرفته است!
- ۳) برخی تعبیری زیبا که در این اشعار آمده‌اند، بر فرهنگی که شاعر در آن زندگی می‌کرده، اثر گذاشته است!
- ۴) بعضی از تعبیر زیبایی که در این شعرها آمده، از فرهنگی که شاعر آن‌جا زندگی می‌کرده، تأثیر پذیرفته است!

۱۱۴- ﴿شَجَرَةُ الْإِحْسَانِ شَجَرَةٌ تُثْمِرُ أَجْلًا أَمْ عَاجِلًا فَإِنْ أَحْسَنْتَ أَحْسَنْتَ لِنَفْسِكَ﴾:

- ۱) درخت نیکوکاری درختی است که دیر یا زود میوه‌هایش می‌رسند، پس چنانچه نیکی نمایی؛ خودت نیکی کرده‌ای!
- ۲) درخت نیکوکاری درختی می‌باشد که دیر یا زود ثمره می‌دهد، پس هرگاه نیکی کردی؛ به خودت نیکی کردی!
- ۳) درخت احسان درختی می‌باشد که دیر یا زود میوه می‌دهد، بنابراین چنانچه نیکی کنی؛ به خود نیکی کرده‌ای!
- ۴) درخت نیکی همان درختی است که دیر یا زود میوه می‌دهد، بنابراین اگر نیکی می‌کردی؛ به خودت نیکی می‌کردی!

۱۱۵- ﴿مَنْ كَانَ فَظًّا وَ يُعَامِلُ الْآخِرِينَ بِخَلْقِ سَيِّئٍ يَنْفُضَ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِ﴾:

- ۱) هر که تندخو باشد و با دیگران با اخلاقی بد رفتار کند، مردم از دورش پراکنده می‌شوند!
- ۲) هر کس تندخویی کند و در تعامل با دیگران بد اخلاق باشد، مردم از اطراف او پراکنده می‌شود!
- ۳) هر کس در معامله کردن با دیگران پرخاشگر و بد اخلاق باشد، مردمان از دورش پراکنده می‌شوند!
- ۴) آن‌که پرخاشگر بوده و با اخلاق بد با دیگران رفتار می‌کند، مردمان را از اطراف خود پراکنده می‌سازد!

۱۱۶- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) المهتدون هم الذين يسرون في الطريق الحق! هدايت کنندگان همان کسانی هستند که در مسیر حق حرکت می‌کنند!
- ۲) قد أشمَّ من الشارع رائحة كريهة! گاهی از خیابان بوی ناپسندی را استشمام می‌کنم!
- ۳) أحبُّ أصدقائي من يصدقني لا من يصدَّقني! دوست داشتنی‌ترین دوستانم کسی است که به من راست می‌گوید نه کسی که من را تأیید می‌کند!
- ۴) نحن نغرس أشجاراً لكي يأكل من ثمارها أبناؤنا! ما درختانی را می‌کاریم تا فرزندانمان از میوه‌هایشان بخورند!

۱۱۷- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) أعتقوا أنفسكم من العبودية لأحد غير الله! خويشتن را از بندگی برای کسی غیر از الله آزاد کنید!
- ۲) ينقر نقر الخشب جذع الشجرة بسرعة أكثر من التصوّر! دارکوب با سرعتی بیش از تصور به تنه درخت نوک می‌زند!
- ۳) ما من تمساح إلا و يساعده طائر في تنظيف أسنانه! تمساحی نیست مگر این‌که پرنده‌ای در تمیزشدن دندان‌هایش به او کمک می‌کند!
- ۴) أنصحكم يا أولادي بالاقتراب من أفاضل القوم! ای فرزندانم، شما را به نزدیک شدن به شایستگان قوم پند می‌دهم!

۱۱۸- «بسیاری از شاعران ایرانی، ملّمعاتی دارند!»؛ عین الصحیح:

- (۱) كثرة الشعراء لإيران لهم ملّمعات!
(۲) لكثير من الشعراء الإيرانيين ملّمعات!
(۳) كثير من الشعراء الإيرانيون ملّمعات!
(۴) الشعراء لإيران كثيرهم ملّمعات!

۱۱۹- «خيرٌ إخوانكم من أهدى إليكم عيوبكم!»؛ عین ما یناسب مفهوم العبارة:

- (۱) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مرّوت با دشمنان مدارا
(۲) عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت / که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت
(۳) پُر در مقام تجربهٔ دوستان مباش / صائب، که زود بی کسی و بی یار شوی
(۴) به نزد من آن کس نکوخواه توست / که گوید فلان خار در راه توست

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰- «علینا أن نكون مشتاقين إلى الأعمال الصالحة!»:

- (۱) نكون: فعل مضارع - للمتكلم مع الغير - حروفه كلّها أصلية (= مجرّد ثلاثي) / فعلٌ من الأفعال الناقصة و منصوب بحرف «أن» (= المعادل للمضارع الالتزامي الفارسي)
(۲) الصالحة: مؤنث - اسم فاعل (اشتقاقه من فعل «صلح» المجرّد الثلاثي) - معرب / صفة و مجرور بالتبعية
(۳) مشتاقين: اسم - نكرة - جمع سالم للمذكر / حال و منصوب بآلية
(۴) نا: ضمير متصل للرفع أو للنصب أو للجرّ - مبني / مجرور بحرف «على» الجاز؛ علینا: جازّ و مجرور

۱۲۱- «هما يفرسان فسائل في بداية حياتهما الجديدة!»:

- (۱) يفرسان: فعل مضارع - معلوم - للمثنى الغائب / خبر مع فاعله و الجملة فعلية
(۲) الجديدة: اسم - معرفة - معرب / صفة و منصوب بالتبعية
(۳) فسائل: جمع مكسر أو تكسير (مفردة مؤنث) - نكرة - معرب / مفعول (= مفعول به) و منصوب
(۴) حياة: اسم - مفرد مؤنث - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

۱۲۲- «ندم الرجل و أخذ يد بنته و قبّلها و أجلسها عنده!»:

- (۱) ندم: فعل ماضٍ - مجرّد ثلاثي (مصدره: ندامة) - لازم / فعل و فاعله «الرجل»
(۲) أخذ: ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - لازم / فعل و الجملة فعلية
(۳) بنت: اسم - مفرد مؤنث - معرب / مضاف إليه و المضاف «يد»
(۴) أجلس: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (له حرف زائد) - متعدّ / فعل و «ها» مفعوله

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) هذا التّموذجُ تروبيّ و يهنّدي به كلّ الشّباب!
(۲) كانَتْ لرسول الله (ص) أخت من الرّضاعة اسمها الشّيماء!
(۳) كانَ النَّبيّ شديد التّعلّق بها في الطّفولة!
(۴) يَزِي سَعْدِي اللَّيْل و النَّهار سَواء من هَجْر حبيبه!

۱۲۴- «..... يا صديقي! ..... من شتمك ..... تُرضي الرحمن!»؛ عین المناسب للفراغات:

- (۱) دَعُ - مَهْلأ - حَقيراً
(۲) أترك - أسخَطُ - غالباً
(۳) مَهْلأ - رجاءً - حَقيراً
(۴) مَهْلأ - دَعُ - مَهاناً

۱۲۵- «عندما دخلتُ المراسيم ..... عليّ صديقي و ..... مني و ..... مني عنده!»؛ عین المناسب للفراغات:

- (۱) أُقبِل - قبِل - أجلس
(۲) أُقبِل - قبِل - إستقبل - جالس
(۳) أُقبِل - قبِل - جلس
(۴) أُقبِل - قبِل - إستقبل - أجلس

۱۲۶- عین ما ليس فيه اسم التفضيل:

- (۱) خير أصدقائك من يدعوك إلى الخير!
(۲) أكثر الناس ندامةً من ضيّع أوقات عمره سُدى!
(۳) أعجَبَ الحاضرین الكلامَ الَّذي قاله الشيخ الحكيم!
(۴) يقع هذا الكهف في أعلى الجبل و يصعب لنا صعوده!

۱۲۷- عین ما فيه اسم المبالغة:

- (۱) تجنّب مجالسة الجهال فهم يضرونك!
(۲) رفع الرئيس الستار من تمثال أحد المشاهير!
(۳) أكثر الناس حماقَةً من يُبالغ في المدح و الذم!
(۴) لا أبرئ نفسي لأنّ هذه النفس أمارة بالسوء!

۱۲۸- عین «ما» الشرطيّة:

- (۱) ما يُقدّم لكم الوالدان من نصيحة فخذوه!
(۲) ما قدّم لك الوالدان من نصيحة نافع لك!
(۳) ما أعلی النصائح التي يُقدّمها الوالدان لأولادهما!
(۴) ما يُريد الوالدان إلّا رؤية أولادهم في أحسن حال!

۱۲۹- عین الخطأ:

- (۱) الأمر ← اسم فاعل (← من فعل المجزّد الثلاثي)
(۲) المشاهد ← اسم مفعول (← من فعل «شهد»)
(۳) الظلام ← اسم أو صيغة مبالغة (من فعل «ظلم» المجزّد الثلاثي)
(۴) الحُكّام ← اسم فاعل (من فعل «حكّم»)

۱۳۰- عین جواب الشرط فعلاً متعدياً:

- (۱) من ناداني حينما كنت أطلع دروسي!
(۲) من جرّب المجرب حلّت به الندامة!
(۳) من ساء خلقه عذب نفسه!
(۴) من فكّر قبل الكلام قلّ خطؤه!

تاریخ

۱۳۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره دلایل انگلستان برای تغییر سلطنت در ایران درست است؟

- (الف) نگرانی از انتشار اندیشه‌های انقلابی کمونیست‌های روسیه در ایران و به خطر افتادن منافعشان
(ب) قرار گرفتن ایران بر سر راه ارتباطی هندوستان و اروپا و امکان جابه‌جایی کالا از طریق ایران با هزینه کم‌تر
(ج) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ و ضرورت روی کار آوردن فردی دست‌نشانده برای فراهم آمدن امکان مداخله مستقیم خود در ایران
(د) ترس از پیروزی قیام‌های مستقل مردمی در ایران مانند قیام میرزا کوچک‌خان و شیخ خزعل
(ه) بالا بودن هزینه‌های استقرار نیروهای انگلیسی در ایران و دیگر نقاط جهان و لزوم استفاده از نظامیان دست‌نشانده برای کاهش هزینه‌ها
- (۱) ۵ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۲

۱۳۲- پس از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان به چه مقامی منصوب شد؟

- (۱) فرمانده ارتش (۲) نخست‌وزیری (۳) نماینده مجلس (۴) وزیر جنگ

۱۳۳- در سال ۱۳۰۴ ش و پس از خلع قاجار به از سلطنت .....

- (۱) احمد شاه بلافاصله به سفر اروپا رفت و رضاخان، با استفاده از این فرصت گام نهایی را برای رسیدن به سلطنت برداشت.
(۲) رضاخان پیشنهاد برقراری نظام جمهوری به جای حکومت سلطنتی را مطرح کرد.
(۳) مجلس شورای ملی پس از شش روز بحث و گفت‌وگو، رضاخان را به پادشاهی ایران انتخاب کرد.
(۴) مجلس شورای ملی تا تشکیل مجلس مؤسسان و تعیین تکلیف قطعی سلطنت، حکومت موقت را به رضاخان واگذار کرد.

۱۳۴- کدام اقدام دولتمردان همسو با رضا شاه منجر به اصلاحات وسیعی در بخش اداری کشور شد؟

- (۱) گسترش و تقویت ارتش در سرکوب قیام‌ها و مخالفان حکومت
(۲) افزایش توان مجلس شورای ملی در اداره امور کشور
(۳) افزایش تعداد وزارتخانه‌ها و بازسازی آنها
(۴) افزایش اختیارات و نفوذ شاه در اداره امور کشور

۱۳۵- دولت انگلستان در زمان رضا شاه از احداث خط‌آهن سراسری در ایران چه اهدافی را دنبال می‌کرد؟

- (۱) دسترسی به منابع نفتی خلیج فارس و اتصال هندوستان به خط اصلی تجارت بین آسیا و اروپا
(۲) تسهیل دسترسی زمینی به هندوستان و مقابله با پیش‌روی روس‌ها
(۳) اتصال هندوستان به خط اصلی تجارت بین آسیا و اروپا و تسهیل دسترسی زمینی به هندوستان
(۴) مقابله با پیشروی روس‌ها و انتقال منابع نفتی شمال ایران به خلیج فارس

۱۳۶- به ترتیب علت و پیامد «اسکان اجباری عشایر» توسط رضا شاه چه بود؟

- (۱) افزایش قدرت ایلات در اواخر دوره قاجار - وابستگی کشور از نظر دامی به بیگانگان
- (۲) مهار کردن نیروی رزمی عشایر - ایجاد خشم و نارضایتی عمومی
- (۳) شورش ایلات علیه حکومت در برخی مناطق - رونق دامداری
- (۴) وابستگی کشور از نظر دامی به بیگانگان - مهار نیروی رزمی عشایر

۱۳۷- کدام اقدام رضا شاه منجر به قیام مسجد گوهرشاد شد؟

- (۱) ممنوعیت عزاداری برای امام حسین (ع) و سایر آداب مذهبی
- (۲) یک‌شکل کردن لباس‌ها و کشف حجاب بانوان
- (۳) تعطیلی دفترخانه‌های شرعی و ممنوعیت دخالت روحانیون در مسائل سیاسی
- (۴) تبعید و به شهادت رساندن آیت‌الله مدرس

۱۳۸- رضا شاه مهم‌ترین راه توسعه و پیشرفت کشور را در ..... می‌دانست؛ او به تقلید از ..... به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت.

- (۱) مبارزه با کهنه‌پرستی - آتانورک
- (۲) تقلید از غرب - رئیس‌جمهور ترکیه
- (۳) اشاعه فرهنگ غربی - آبرون‌ساید
- (۴) نابودی دین و سنن اصیل ایرانی - فرمانده نظامی انگلستان در ایران

۱۳۹- چه تعداد از عبارات‌های زیر، درباره یگانه دشمن سرسخت و جدی رضا شاه نادرست است؟

- (الف) روحانی مبارز و خستگی‌ناپذیری بود که آرزویش نجات ایران از چنگال استبداد و استعمار بود.
- (ب) با پیشنهاد رضاخان مبنی بر برقراری نظام مشروطه در ایران به مخالفت پرداخت.
- (ج) رضا شاه بعد از رسیدن به سلطنت بلافاصله او را دستگیر و تبعید کرد.
- (د) مأموران شهربانی پس از تبعید او به خوف، وی را مسموم کرده و به شهادت رساندند.

(۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) ۴

۱۴۰- رضا شاه .....، درهای ایران را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود.

- (۱) به منظور کاهش مشکلات اقتصادی کشور به کمک سرمایه‌های آلمانی
- (۲) به تبعیت از تصمیم انگلیسی‌ها مبنی بر مساعدت به کشور آلمان
- (۳) برای جلوگیری از افتادن آلمانی‌ها در دام کمونیسم
- (۴) با هدف مقابله با افزایش نفوذ انگلیسی‌ها در امور کشور

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

۱۴۱- طولانی‌ترین دوره زندگی انسان کدام است و کدام عبارت درباره آن صحیح است؟

- (۱) دوره پیش از تاریخ - بر دوره‌گردی و شکار جانوران استوار بود و تغییر و تکامل آن بسیار محدود بود.
- (۲) دوره گردآوری خوراک - با ظهور انسان در پهنه گیتی آغاز و تا ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.
- (۳) دوره پیش از تاریخ - باستان‌شناسان آن را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن به دو دوره تقسیم کرده‌اند.
- (۴) دوره گردآوری خوراک - منطبق بر دوره میان‌سنگی و نوسنگی است.

۱۴۲- هر یک از عبارات‌های زیر به کدام یک از سلسله‌های باستانی بین‌النهرین اشاره دارند؟

- (الف) از حدود ۲۴۰۰ تا ۲۲۰۰ ق.م بر سرتاسر بین‌النهرین فرمان راندند.
- (ب) پایتخت آن‌ها به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان تبدیل شد.
- (ج) به گمان برخی باستان‌شناسان، نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.

- (۱) اکدی‌ها - اموری‌ها - بابلیان
- (۲) اکدی‌ها - بابل قدیم - سومریان
- (۳) سومریان - بابل قدیم - اموری‌ها
- (۴) سومریان - اموری‌ها - آشوری‌ها

۱۴۳- کدام عبارت‌ها دربارهٔ نخستین حکومت آریایی متمرکز در هند صحیح است؟

- (الف) پس از مرگ اسکندر مقدونی، توسط چندرا گوپتا تأسیس شد. (ب) بر سرتاسر هند حکومت می‌کرد.
(ج) در دوران آشوکا به اوج قدرت رسید. (د) پس از انحطاط آن‌ها حکومت موریای بر سر کار آمد.
(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) الف - ج (۴) ب - د

۱۴۴- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل نمی‌کند؟

«پس از مرگ شی هوانگ تی، .....»

- (۱) کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت نمایانی کرد.
(۲) جادهٔ ابریشم گشایش یافت.
(۳) آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و تعلیم داده شد.
(۴) کار ساخت دیوار چین تکمیل شد.

۱۴۵- چه عاملی منجر به قدرت‌گیری اشراف و ثروتمندان در یونان باستان شد؟

- (۱) شکل‌گیری نوعی از مردم‌سالاری در آتن
(۲) توسعهٔ دریانوردی و گسترش تجارت خارجی
(۳) ظهور سیاستمدارانی چون پریکلس
(۴) فتوحات یونانیان در غرب مدیترانه و تسلط آن‌ها بر این منطقه

۱۴۶- چه عاملی موجب تبدیل شدن حکومت رم به امپراتوری روم گردید؟

- (۱) تکامل تشکیلات حکومتی و نهادهای سیاسی جمهوری رم
(۲) تسلط رومیان بر دریای مدیترانه و سواحل شمال آفریقا
(۳) براندازی بقایای سلوکیان و پیشروی در سرزمین‌های غرب مدیترانه
(۴) تسلط رمی‌ها بر سرتاسر شبه جزیرهٔ ایتالیا

۱۴۷- دوران اساطیری تاریخ ایران با کدام سلسله آغاز می‌شود؟

- (۱) کیانیان (۲) ساسانیان (۳) پیشدادیان (۴) اشکانیان

۱۴۸- مهم‌ترین منبع اطلاعاتی مورخان مسلمان ایرانی مانند طبری و دینوری برای نگارش تاریخ ایران باستان چه بود؟

- (۱) ترجمهٔ عربی خدای‌نامه‌ها
(۲) داستان‌های شاهنامه
(۳) سنگ‌نوشته‌ها و گل‌نوشته‌ها
(۴) تورات و کتاب‌های مورخان یونانی و رومی

۱۴۹- به ترتیب، علت و پیامد حملهٔ پیاپی فرمانروایان سومری و اکدی به سرزمین ایلامی‌ها چه بود؟

- (۱) جلوگیری از اتحاد ایلامی‌ها - ویرانی شهر شوش مهم‌ترین پایتخت ایلامی‌ها
(۲) کشورگشایی و توسعهٔ قلمرو - فروپاشی و انحطاط حکومت ایلام
(۳) دستیابی به مراکز سفالگری و فلزکاری ایلامی‌ها - سلطهٔ سیاسی و نظامی بین‌النهرینی‌ها بر فلات ایران
(۴) نیاز آن‌ها به منابع طبیعی و معدنی فلات ایران - اتحاد حاکمان کوچک و مستقل ایلامی

۱۵۰- کشف پیکره‌هایی از الهه‌های مادر در شوش و سایر مراکز تمدنی ایران بیانگر چیست؟

- (۱) موقعیت ویژهٔ زنان در جامعهٔ ایلام
(۲) حضور چشمگیر زنان در امور اجتماعی و اقتصادی
(۳) پرستش این الهه‌ها به عنوان مادر خدایان
(۴) فراگیری اعتقاد به این الهه‌ها در ایران

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- در پی ..... در سال ۸ هجری، .....

- (۱) ناکامی قریش در جنگ خندق - فعالیت‌های نظامی مشرکان علیه مسلمانان کاهش یافت.
(۲) عقد پیمان صلح حدیبیه میان مسلمانان و مشرکان - مکه به صورت مسالمت‌آمیزی فتح و کعبه از بت‌ها پاک‌سازی شد.
(۳) دعوت پیامبر (ص) از سران امپراتوری‌های بزرگ برای پذیرش اسلام - حاکمان محلی مانند عمان، بحرین، نجران و یمن اسلام را پذیرفتند.
(۴) فتح مسالمت‌آمیز مکه توسط مسلمانان - قبایل اطراف مکه نیز به تدریج اسلام را پذیرفتند.

۱۵۲- کدام گزینه دربارهٔ حقوق و دریافت مالی سپاهیان اسلام در نیروی نظامی که پیامبر (ص) تشکیل داده بود، صحیح است؟

- (۱) حقوق می‌گرفتند اما هزینهٔ تأمین جنگ‌افزارهای نظامی بر عهدهٔ خودشان بود.
(۲) حقوق نمی‌گرفتند اما سهم خود را از غنایم جنگی دریافت می‌کردند.
(۳) سهمی از غنایم دریافت نمی‌کردند اما حکومت اسلامی به آنان حقوق پرداخت می‌کردند.
(۴) از غنایم سهم دریافت می‌کردند اما ملزم بودند یک‌سوم آن را به پیامبر (ص) واگذار کنند.

۱۵۳- نخستین اعتراضات علیه خلافت از زمان چه کسی شروع شد و کدام عبارت دربارهٔ او نادرست است؟

- (۱) ابوبکر - یکی از انصار بود که در سقیفه بنی ساعده به خلافت منصوب شد.
- (۲) ابوبکر - در دوران زمامداری خود تا حدودی مراقب بود که عدالت را میان افراد و گروه‌های مختلف مسلمان رعایت کند.
- (۳) عثمان - حکم‌بن ابی‌العاص را که توسط پیامبر به طائف تبعید شده بود، به مدینه بازگرداند.
- (۴) عثمان - عمر بن خطاب طی وصیت‌نامه‌ای او را به عنوان جانشین خود معرفی کرد.

۱۵۴- اولین اقدام نظامی برای فتح سرزمین شام در زمان چه کسی صورت گرفت و از جمله عاملی که موجب سست شدن پایه‌های حاکمیت

امپراتوری روم شرقی بر این ناحیه شده بود، کدام است؟

- (۱) ابوبکر - نارضایتی مردم شام از رومیان به علت پرداخت مالیات‌های سنگین به آن‌ها
- (۲) عمر - تفاوت‌های قومی و فرهنگی میان ساکنان شام با حاکمان رومی
- (۳) عمر - ممانعت رومی‌ها از دستیابی شامیان به مقامات عالی حکومتی
- (۴) ابوبکر - اختلافات مذهبی میان مردم شام با طبقهٔ حکومتگر رومی

۱۵۵- هر یک از عبارت‌های زیر، به کدام‌یک از خلفای اموی اشاره دارد؟

- (الف) پس از مرگ او فعالیت شبکهٔ تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.
- (ب) تصمیم گرفت به کتاب خدا و سنت پیامبر (ص) عمل کند.
- (ج) به دستور او خط و زبان دیوان از فارسی به عربی بازگردانده شد.

- (۱) هشام‌بن عبدالملک - عبدالملک‌بن مروان - عمر بن عبدالعزیز
- (۲) هشام‌بن عبدالملک - عمر بن عبدالعزیز - مروان بن محمد
- (۳) مروان بن محمد - عمر بن عبدالعزیز - مروان بن محمد
- (۴) مروان بن محمد - عبدالملک بن مروان - هشام‌بن عبدالملک

۱۵۶- چه عاملی موجب ضعف و انحطاط حکومت مسلمانان اندلس شد؟

- (۱) دوری اندلس از مرکز خلافت عباسی
- (۲) شکست پیاپی مسلمانان اندلس از مسیحیان و تصرف تدریجی اندلس توسط مسیحیان
- (۳) عدم اتحاد و انسجام خاندان‌های مسلمان حاکم بر اندلس
- (۴) کارشکنی خلفای عباسی و اختلاف آن‌ها با امویان اندلس

۱۵۷- تشکیلات سیاسی - اداری منظم عباسیان از زمان ..... پایه‌ریزی شد. او .....

- (۱) منصور - ابن مقفع که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان عربی به پهلوی بود، را به قتل رساند.
- (۲) منصور - پس از برادرش به خلافت رسید و نقش زیادی در تثبیت حکومت عباسیان داشت.
- (۳) هارون الرشید - ادارهٔ امور خلافت را به یحیی برمکی سپرد.
- (۴) هارون الرشید - پنجمین خلیفهٔ عباسی بود که در زمان او قدرت عباسیان به اوج رسید.

۱۵۸- «الحکمه» توسط چه کسانی، در کجا و به چه منظور تأسیس شد؟

- (۱) عباسیان - بغداد - اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی سایر تمدن‌ها به عالم اسلامی
- (۲) عباسیان - شام - ایجاد محلی برای ترجمهٔ کتاب‌های مختلف به عربی و گفت‌وگوی علمی و تبادل افکار
- (۳) فاطمیان - شام - ترویج اصول عقاید مذهب اسماعیلیه و فلسفه و کلام
- (۴) فاطمیان - قاهره - تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی

۱۵۹- تنها موفقیت نظامی ساسانیان در برابر حملهٔ اعراب مسلمان در زمان چه کسی و در کدام جنگ صورت گرفت؟

- (۱) خسرو پرویز - جسر
- (۲) یزدگرد سوم - جلولا
- (۳) عثمان بن عفان - سواد
- (۴) عمر بن خطاب - پل

۱۶۰- جنبش شعوبیان به عنوان حرکتی ..... تا دورهٔ اول عباسیان در ..... فعال بود.

- (۱) سیاسی و نظامی - شام
- (۲) اجتماعی و فرهنگی - شام
- (۳) اجتماعی و فرهنگی - عراق
- (۴) سیاسی و نظامی - عراق

DriQ.com

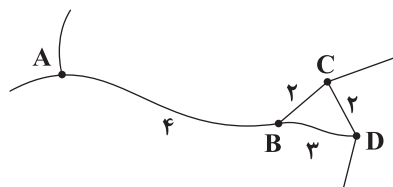
جغرافیا

۱۶۱- به ترتیب، هدف از «مدیریت حمل و نقل» چیست و چه عاملی موجب شده که به یکی از موضوعات مهم در همه جوامع تبدیل شود؟

- (۱) دسترسی عادلانه همه مردم به حمل و نقل - تأثیر حمل و نقل بر فضای جغرافیایی
- (۲) بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل - نقش حمل و نقل در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی
- (۳) بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل - ارتباط حمل و نقل با قدرت ملی یک کشور
- (۴) دسترسی عادلانه همه مردم به حمل و نقل - نقش حمل و نقل در مسائل و مشکلات زیست‌محیطی

۱۶۲- با توجه به شبکه مسیره‌های دسترسی زیر، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) دسترسی شهر C نسبت به سایر شهرها بهتر است.
- (۲) شاخص انحراف مسیر A به C نسبت به مسیر C به D کم‌تر است.
- (۳) شهر B علاوه بر برنامه‌ریزی حمل و نقل در مطالعات مکان‌یابی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.
- (۴) شهر A با بیشترین تعداد گره، مطلوب‌ترین دسترسی را دارد.

۱۶۳- کدام یک از عوامل زیر با هزینه حمل و نقل ارتباط مستقیمی دارد؟

- (۱) نوع و حجم محموله‌ها
- (۲) میزان و نوع تقاضا
- (۳) قیمت انرژی مصرف‌شده
- (۴) هزینه‌های سرمایه‌ای و عملیاتی

۱۶۴- اگر طول مسیر قابل احداث میان دو شهر «الف» و «ب»، ۵ کیلومتر و طول مسیر مستقیم میان آن‌ها ۲ کیلومتر باشد، به ترتیب، شاخص

انحراف این مسیر چقدر است و رابطه میان آن با هزینه احداث جاده چگونه است؟

- (۱) ۲۵۰ - مستقیم
- (۲) ۵۰۰ - مستقیم
- (۳) ۲۵۰ - معکوس
- (۴) ۵۰۰ - معکوس

۱۶۵- چه تعداد از موارد زیر از جمله تأثیرات حمل‌ونقل بر محیط زیست هستند؟

«فرسایش خاک - آلودگی آب - انتشار گازهای گلخانه‌ای - کاهش تنوع زیستی - آلودگی منظر - تغییرات آب و هوایی - تخریب پوشش گیاهی»

- (۱) ۶
- (۲) ۵
- (۳) ۷
- (۴) ۴

۱۶۶- برای حفظ ایمنی در حمل و نقل فعالیت‌های مختلفی انجام می‌گیرد. هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، به کدام یک از این فعالیت‌ها اشاره دارند؟

(الف) استفاده از کمر بند ایمنی یا جلیقه نجات در هواپیماها

(ب) کنترل مسافران با اشعه X در فرودگاه‌ها

(ج) آموزش نکاتی نظیر پرهیز از سبقت و سرعت غیرمجاز

- (۱) استفاده از تجهیزات ویژه در وسایل حمل و نقل - تقویت فرهنگ ایمنی - وضع قوانین و مقررات به منظور رعایت نکات ایمنی
- (۲) وضع قوانین و مقررات به منظور رعایت نکات ایمنی - تقویت فرهنگ ایمنی - وضع قوانین و مقررات به منظور رعایت نکات ایمنی
- (۳) استفاده از تجهیزات ویژه در وسایل حمل و نقل - نظارت بر حمل و نقل خصوصی و عمومی - تقویت فرهنگ ایمنی
- (۴) وضع قوانین و مقررات به منظور رعایت نکات ایمنی - نظارت بر حمل و نقل خصوصی و عمومی - تقویت فرهنگ ایمنی

۱۶۷- به ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل و نقل، حمل و نقل ..... گفته می‌شود و نقش مهمی در ..... دارد.

- (۱) چندوجهی - کاهش آلودگی و مخاطرات حمل و نقل
- (۲) عمومی - افزایش سرعت نقل و انتقالات
- (۳) ترکیبی - کاهش مصرف انرژی و حفظ محیط زیست
- (۴) چندمنظوره - مدیریت زمان و هزینه حمل و نقل

۱۶۸- مهم‌ترین راهکار بهبود حمل و نقل شهری چیست؟

- (۱) افزایش تعداد پارکینگ‌ها و فضاهای شهری
- (۲) گسترش حمل و نقل عمومی
- (۳) اجرای طرح‌های کنترل ترافیک
- (۴) کاهش تعداد خودروهای فرسوده

۱۶۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد «مونوریل» صحیح هستند؟

(الف) آلاینده‌گی کم‌تری دارد.

(ب) ترافیک ندارد.

(ج) استفاده از آن‌ها سابقه‌ای بسیار طولانی دارد.

(د) عمر موتور آن‌ها زیاد است.

(ه) از جمله شیوه‌های حمل و نقل درون‌شهری ریلی به شمار می‌رود.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۱۷۰- از جمله نهادهایی که در کشور ما وظیفهٔ پایش امنیت و ایمنی حمل و نقل در فرودگاه‌ها و مسیرها را بر عهده دارد، کدام است؟

(۱) وزارت راه و شهرسازی (۲) شهرداری (۳) سپاه پاسداران (۴) ارتش

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شمارهٔ ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شمارهٔ ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- مثال‌های کدام عبارت‌های زیر به عنوان طرح سؤال و بیان مسئله برای انجام یک پژوهش جغرافیایی مناسب نیستند؟

(الف) عوامل مؤثر در گسترش سیلاب‌دشت‌ها در زاگرس در سال‌های اخیر، چیست؟

(ب) گروه‌های سنی چه مزایا و محدودیت‌هایی را برای کشور ما ایجاد می‌کنند؟

(ج) تراکم جمعیت و سکونتگاه‌ها در غرب ایران ناشی از چیست؟

(د) زمینه‌های مناسب اشتغال به چه میزان در افزایش جمعیت شهر تهران در دههٔ اخیر مؤثر بوده است؟

(۱) الف - ج (۲) ب - ج (۳) ب - د (۴) الف - د

۱۷۲- کدام گزینه دربارهٔ دلایل اهمیت دریای خزر نادرست است؟

(۱) وجود منابع نفت و گاز (۲) تأمین ۹۰ درصد خاویار جهان

(۳) دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری آسیای میانه (۴) مجاورت با آب‌های آزاد

۱۷۳- کدام عبارت‌های زیر دربارهٔ منطقهٔ کوهستانی زاگرس نادرست هستند؟

(الف) از برخورد دو صفحهٔ شبه‌جزیرهٔ عربستان و صفحهٔ اوراسیا به وجود آمده است.

(ب) گنبد‌های نمکی یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های آن است.

(ج) از مریوان در کردستان با جهت شمال شرقی - جنوب غربی تا شمال تنگهٔ هرمز امتداد یافته است.

(د) میزان بارش در دامنه‌های شرقی آن بیشتر است.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۱۷۴- چه تعداد از کوه‌های زیر مربوط به منطقهٔ کوهستانی شمال کشور هستند؟

«هزار مسجد - بشاگرد - بینالود - بزمان - سهند - علم‌کوه - سیلان - آلاداغ»

(۱) ۸ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۴

۱۷۵- کدام گزینه دربارهٔ پیامدهای حمل رسوبات توسط رودها و افزایش آن‌ها در منطقهٔ زاگرس نادرست است؟

(۱) فرسایش کوه‌ها (۲) تغییر مجاری رودها

(۳) گسترش سیلاب‌دشت‌ها (۴) تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری

۱۷۶- منظور از کوه‌های منفرد در منطقهٔ کوهستانی مرکزی چیست؟

(۱) رشته‌کوه‌های چین‌خورده

(۲) توده‌های نفوذی آذرین

(۳) چین‌خوردگی‌های ناشی از رسوبات

(۴) کوه‌های حاصل از برخورد صفحات

۱۷۷- به ترتیب، کدام یک از دشت‌های ایران از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده و چه عاملی موجب ایجاد ناهمواری‌های جدید در

روی آن‌ها شده است؟

- (۱) دشت لوت - انحلال مواد آهکی
(۲) دشت کاکان - انحلال مواد آهکی
(۳) دشت لوت - فرسایش بادی
(۴) دشت کاکان - فرسایش بادی

۱۷۸- علت شرحی بودن هوا در جنوب ایران چیست؟

- (۱) صعود هوای مرطوب
(۲) نزدیکی به مدار رأس‌الجدی
(۳) اختلاف دمای زیاد
(۴) نزدیکی به دریا

۱۷۹- چه عاملی مانع ریزش بارش در دوره گرم سال در کشورمان می‌شود؟

- (۱) نفوذ توده‌های هوای گرم و خشک و سودانی به کشور
(۲) عدم گردش عمومی هوا و کاهش زاویه تابش خورشید
(۳) عدم امکان فرونشینی هوای مرطوب
(۴) پیشروی عامل پرفشار جنب حاره‌ای به داخل کشور

۱۸۰- با توجه به مهم‌ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی که بر آب و هوای کشورمان اثر دارد، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) عرض جغرافیایی
(۲) میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
(۳) فاصله از منابع رطوبتی و دریاها
(۴) قرارگیری در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸۱- علت مهاجرت وسیع مسلمانان میانمار به مرزهای بنگلادش چه بود؟

- (۱) کمبود خدمات رفاهی و فرصت‌های شغلی در میانمار
(۲) اقدامات نژادپرستانه برهمنیان افراطی
(۳) سیاست پاکسازی قومی دولت میانمار
(۴) وقوع خشکسالی و کمبود مواد غذایی

۱۸۲- باد طی چه فرآیندی به وجود می‌آید؟

- (۱) وقتی دو توده هوای گرم و کم‌فشار به هم برخورد می‌کنند.
(۲) وقتی هوا از جایی که فشار کم‌تری وجود دارد به سمت جایی که فشار بیشتری دارد، جریان می‌یابد.
(۳) وقتی هوای سرد و سنگین به سمت بالا صعود کرده و هوای گرم فرو می‌نشیند.
(۴) وقتی هوا از جایی که فشار بیشتری وجود دارد به سمت جایی که فشار کم‌تری دارد، جریان پیدا می‌کند.

۱۸۳- کدام عبارت‌های زیر درباره جایی که «جبهه قطبی» تشکیل می‌شود، صحیح هستند؟

- (الف) در آن‌جا مولکول‌های هوا سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند.
(ب) میزان انرژی خورشیدی دریافتی روزانه در این منطقه حدود ۴۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.
(ج) به دلیل سردی فوق‌العاده هوا، جزء مراکز پرفشار زمین است.
(د) منبع بزرگ ذخیره گرما و سرچشمه جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها است.
(۱) الف - ب
(۲) الف - ج
(۳) ب - ج
(۴) ب - د

۱۸۴- با توجه به طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن و ویژگی‌های این نواحی، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در اقلیم سرد برخلاف آب و هوای معتدل، بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم است.
(۲) در اقلیم گروه A برخلاف گروه E بارندگی در تمام سال صورت می‌گیرد.
(۳) اقلیم گروه B همانند اقلیم گروه D برای رویش گیاه مناسب نیست.
(۴) دمای هوا در آب و هوای گرم و مرطوب برخلاف اقلیم قطبی، هیچ‌گاه بیشتر از $+18^{\circ}$ سانتی‌گراد نیست.

۱۸۵- سومین مرحله از مراحل فرآیند فرسایش کدام است؟

- (۱) کننده شدن مواد از جای خود
(۲) تخریب و تجزیه سنگ‌ها
(۳) تغییر ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها
(۴) رسوب‌گذاری و انباشت مواد در مکان‌های دیگر

۱۸۶- به ترتیب، ویژگی تلماسه‌ها چیست و این اشکال طی چه فرآیندی ایجاد می‌شوند؟

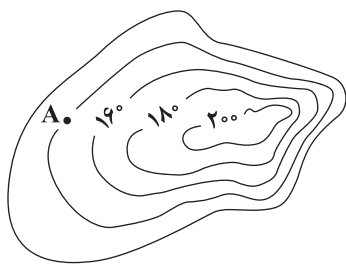
- (۱) شکل هلالی آن‌ها - فرسایش بادی، آبی در مناطق خشک
- (۲) عمق زیاد آن‌ها - کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر توسط باد
- (۳) شیارهای موازی آن‌ها - تخریب مواد نرم زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها
- (۴) حرکت آن‌ها - انباشت ذرات شن و ماسه حمل شده توسط باد در اثر برخورد با بوته‌های خاردار

۱۸۷- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

(الف) نقطه A چقدر از سطح دریا ارتفاع دارد؟

(ب) شیب ناهمواری در کدام قسمت بیشتر است؟

- (۱) ۱۲۰ - غرب
- (۲) ۱۲۰ - شرق
- (۳) ۱۴۰ - شرق
- (۴) ۱۴۰ - غرب

۱۸۸- کدام یک از عوامل زیر در نوع و ویژگی‌های زیست‌بوم‌ها تأثیری ندارد؟

- (۱) شرایط آب و هوایی
- (۲) موقعیت جغرافیایی
- (۳) نوع پوشش گیاهی
- (۴) شکل ناهمواری‌ها

۱۸۹- به ترتیب «امکان فعالیت‌های بازرگانی»، «تأمین انرژی» و «تنوع زیستی» از جمله قابلیت‌های کدام زیست‌بوم‌هاست؟

- (۱) کوهستانی - بیابانی - کوهستانی
- (۲) ساحلی - ساحلی - کوهستانی
- (۳) ساحلی - بیابانی - ساحلی
- (۴) کوهستانی - ساحلی - ساحلی

۱۹۰- «مالچ‌پاشی» به چه منظور و در کدام نواحی کاربرد دارد؟

- (۱) جلوگیری از فرسایش خاک - بیابانی
- (۲) تثبیت ماسه‌های روان - بیابانی
- (۳) حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای - ساحلی
- (۴) زهکشی اراضی - ساحلی

فلسفه (۲)

۱۹۱- با توجه به دیدگاه فیلسوفان الهی، کدام عبارت درباره روح انسان درست است؟

- (۱) وقتی به درجه موجودات مجرد عقلانی رسید، هم‌چون فرشتگان می‌تواند همه حقایق را شهود نماید.
- (۲) وقتی در مرحله مجرد عقلانی قرار گیرد، می‌تواند در عین استفاده از قوه استدلال، حقایق را شهود کند.
- (۳) فقط وقتی در مرتبه تجرد و عالم عقل قرار می‌گیرد، می‌تواند توانایی استدلال کردن و شهود را پیدا کند.
- (۴) می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که دیگر اصلاً به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی نداشته باشد.

۱۹۲- ویژگی‌های عقول از نظر فیلسوفان الهی کدام است؟

- (۱) مدرک کلیات و مفاهیم کلی - موجودات مجرد عقلانی - دارای قوه استدلال و استنباط
- (۲) غیرقابل درک از طریق حواس - موجودات برتر عالم طبیعت - دارای معرفت شهودی
- (۳) فاقد هر نوع علم و استدلالی - مجرد از ماده و جسم - بی‌نیاز از ابزار مادی در انجام فعل
- (۴) غیرمقیمید به مکان و زمان - دارای ادراک شهودی - از جنس موجودات برتر عالم عقل

۱۹۳- کدام عبارت بیانگر نظر ارسطو درباره عقل است؟

- (۱) عقل انسان براساس نوع فعالیتی که انجام می‌دهد، به دو قوه جداگانه عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.
- (۲) انسان با عقل نظری، جهان طبیعت و ماوراءطبیعت را می‌شناسد و کارهای مربوط به زندگی را تنظیم می‌کند.
- (۳) عقل عملی هم به صورت مستقل از تجربه و هم از طریق تجربه می‌تواند به حقایق و علوم مختلف دست یابد.
- (۴) بحث تجرد یا مادیت نفس انسان و حد اعتدال قوای سه‌گانه نفس، به ترتیب به عقل نظری و عملی مربوط است.

۱۹۴- کدام گزینه، توصیف درستی از ارتباط عقل و ایمان در دوره اول حاکمیت کلیسا در اروپا ارائه می‌دهد؟

- (۱) توجه و روی‌آوری به عقل و توأم کردن آن با ایمان
- (۲) مقاومت در برابر یافته‌های عقل و استواری در ایمان
- (۳) عدم تفکیک میان داده‌های عقل و داده‌های ایمان
- (۴) باارزش تلقی کردن تبیین عقلانی همه مسائل دین

۱۹۵- اگر دوره دوم حاکمیت کلیسا به ویژه آغاز دوره رنسانس را به طور مطلق «عصر حاکمیت عقل» بنامیم، بیشتر گذر از کدام گرایش را مدنظر داریم؟

- (۱) شکاکیت مطلق
- (۲) تجربه‌گرایی
- (۳) ایمان‌گرایی
- (۴) شکاکیت نسبی

۱۹۶- از نظر فرانسیس بیکن، کدام مورد، ایراد اصلی فیلسوفان قبل از وی است؟

- (۱) به روش استدلال عقلی تکیه کرده‌اند که نه تنها باعث عدم پیشرفت علوم تجربی شده بلکه نتوانسته است انسان را به سوی زندگی پیشرفته سوق دهد.
- (۲) روش آنان سبب محصور ماندن علوم تجربی در خرافات شده است؛ زیرا نمی‌تواند دلایل استدلالی محکمی درباره همه موضوعات زندگی بشر ارائه دهد.
- (۳) اعتبار و حجیت روش آنان مبتنی بر آموزه‌های خاص فلسفه آن‌هاست و این موضوع باعث می‌شود علوم تجربی از عقب‌ماندگی فوق‌العاده‌ای رنج ببرد.
- (۴) نتوانسته‌اند به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی و استدلال‌های عقلی محض توجه کنند و ابزارهای شناخت انسان را محصور در تجربه می‌دانند.

۱۹۷- در کدام مورد، دکارت با هراکلیتوس اختلاف نظر اساسی دارد؟

- (۱) پذیرش عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال
- (۲) انکار عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان
- (۳) معتبر دانستن همه توانایی عقل به ویژه بدیهیات عقلی
- (۴) توجه به عقل به عنوان ابزار رسیدن به دانش و شناخت

۱۹۸- با توجه به دیدگاه فیلسوفان دوره جدید اروپا، کدام عبارت درست است؟

- (۱) برخی از فیلسوفان تجربه‌گرا مانند دکارت معتقد بودند عقل استدلالی می‌تواند وجود موجودات مجرد و معقول مانند خدا و نفس را اثبات کند.
- (۲) اغلب فیلسوفان تجربه‌گرا مانند اوگوست کنت، کارکرد عقل در کسب معرفت تجربی را زیر سؤال برده و فلسفه را امری کاملاً ذهنی می‌خوانند.
- (۳) اوگوست کنت برخلاف فرانسیس بیکن معتقد است آن‌چه نقش عقل در علوم تجربی پنداشته می‌شود، صرفاً حاصل تأملات ذهنی فیلسوفان است.
- (۴) هیوم هم‌چون بیکن بیش از همه به معرفت تجربی تأکید کرده و معتقد بود روش معتبر در شناخت و رسیدن به دانش و معرفت، تجربه علمی است.

۱۹۹- کدام گزینه درباره اوگوست کنت، درست است؟

- (۱) به علم تجربی گرایش داشت اما باز هم به قیاس ارسطویی دلبستگی ویژه‌ای داشت.
- (۲) استدلال عقلی محض را بنیاد و خاستگاهی مستقل برای معرفت به حساب می‌آورد.
- (۳) یک فیلسوف تجربه‌گرا است و واقعیت برای او تنها محدود به زندگی تجربی است.
- (۴) اثبات ماوراءالطبیعه و حقیقت روحی انسان و جهان را در علوم تجربی جست‌وجو می‌کرد.

۲۰۰- امروزه عقل در اروپا چه جایگاهی دارد و کدام موضوع به حوزه ریاضیات محدود شده است؟

- (۱) به عقل تجربی تقلیل پیدا کرده است - ردّ و اثبات منطقی و عقلی
- (۲) به عقل استدلالی ارتقا پیدا کرده است - گسترش شناخت علمی و عقلی
- (۳) به عقل استدلالی ارتقا پیدا کرده است - ردّ و اثبات منطقی و عقلی
- (۴) به عقل تجربی تقلیل پیدا کرده است - گسترش شناخت علمی و عقلی

منطق

۲۰۱- در کدام گزینه هر دو جمله، قضیهٔ حملی کلیه محسوب می‌شوند؟

- (۱) هر مدعی دانشی که دانشمند نیست - همگان شعر دو چشمان تو را می‌خوانند.
- (۲) بیشتر مردم ایران مهربان هستند - هیچ‌کس نیست که در کوی توأش کاری نیست.
- (۳) اکثریت مردم عادل هستند - هر شب و هر سحر تو را من به دعا بخواستم.
- (۴) برای موفقیت هیچ راهی جز تلاش موجود نیست - هر شب ز خونا به دل پر گل بود دامن من

۲۰۲- کدام گزینه در استدلال به کار می‌رود؟

- (۱) ریزش باران چو ز حد بفرزود
- (۲) با ما مگو به جز سخن دل‌نشان دوست
- (۳) نرگس افسونگرش آهو شده
- (۴) دادگر آسمان که داد بشر داد

۲۰۳- کدام قضیه با سایر قضایا متفاوت است؟

- (۱) دریاچهٔ زریوار مریوان از مراکز توریستی کردستان است.
- (۲) چهل چشمهٔ دیواندره از مراکز چشم‌نواز کشورمان است.
- (۳) جمعیت تهران نصف جمعیت شهر شانگهای چین است.
- (۴) کسی که نکویی کند و عدل پیشه سازد، مورد احترام است.

۲۰۴- در کدام گزینه، به ترتیب نوع قضایا به درستی مشخص شده است؟

«انسان یک کلمه است - انسانی را دیدم که تلاش می‌کرد - هر انسانی بافضیلت نیست - جیوه چیزی جز فلز نیست - انسان جسم رشدکننده است.»

- (۱) شخصی - شخصی - سالبهٔ جزئیه - موجههٔ کلیه - موجههٔ جزئیه
- (۲) شخصی - شخصی - موجههٔ جزئیه - موجههٔ کلیه - موجههٔ کلیه
- (۳) موجههٔ جزئیه - موجههٔ جزئیه - سالبهٔ جزئیه - موجههٔ جزئیه - موجههٔ جزئیه
- (۴) موجههٔ کلیه - موجههٔ جزئیه - موجههٔ کلیه - موجههٔ جزئیه - موجههٔ کلیه

۲۰۵- کدام گزینه می‌تواند به دو تصدیق (قضیه) مستقل تبدیل شود؟

- (۱) سقراط و افلاطون همشهری هستند.
- (۲) سقراط و افلاطون هم‌عقیده هستند.
- (۳) عدد زوج راست است که بر دو قابل تقسیم است.
- (۴) این‌که ابن‌سینا پزشک و فیلسوف است، درست است.

۲۰۶- با توجه به تقسیم قضایا به دو دستهٔ محصوره و شخصی، موضوع کدام قضیه ممکن است علامت (+) نگیرد؟

- (۱) تعداد منابع کنکور ریاضی و تجربی تقریباً برابر است.
- (۲) یاسا یک کلمهٔ غیرفارسی است.
- (۳) کنکور امسال دو بار برگزار می‌شود.
- (۴) کنکور یک آزمون ورودی به دانشگاه است.

۲۰۷- اگر جمله‌ای با واقعیت مطابقت نداشته، قطعاً ..... نیست.

- (۱) شرطی
- (۲) قضیه
- (۳) انشایی
- (۴) خبری

۲۰۸- کدام گزینه، یک قضیهٔ سالبهٔ کلیه است؟

- (۱) هیچ چیز نمی‌تواند به وجودآورندهٔ هیچ چیز باشد.
- (۲) صحبت کردن در مورد تفاوت‌های فکری، از هیچ چیز بهتر است.
- (۳) عدم در فلسفه به معنی هیچ چیز است که خبر از آن می‌توان داد.
- (۴) هیچ چیز را در مطالعهٔ کتاب فلسفه و منطق نباید نادیده بگیرید.

۲۰۹- اگر بین مفاهیم «الف» و «ب»، به ترتیب رابطهٔ عموم و خصوص مطلق و تباین برقرار باشد، حداکثر چند قضیهٔ صادق را می‌توان نوشت؟

- (۱) چهار قضیهٔ موجهه - دو قضیهٔ سالبه
- (۲) چهار قضیهٔ موجهه و سالبه - چهار قضیهٔ سالبه
- (۳) سه قضیهٔ موجهه و سالبه - دو قضیهٔ سالبه
- (۴) چهار قضیهٔ موجهه و سالبه - چهار قضیهٔ سالبه و موجهه

۲۱۰- کدام گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) هر جمله‌ای که معنادار باشد، دارای قابلیت صدق و کذب است.
- (۲) الفاظی مانند «بعضی» و «همه» همیشه سور و بیانگر کمیت قضیه هستند.
- (۳) در قضایای محصوره، محمول به تمام مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود.
- (۴) قضیهٔ «هر انسانی شرافتمند نیست» معادل دو قضیهٔ موجهه و سالبه است.

فلسفه (۱)

۲۱۱- کدام گزینه پیرامون شناخت حسی، درست است؟

- (۱) همه فیلسوفان متفق القول هستند که با استفاده از شناخت حسی می‌توان تمام خطاهای معرفت انسان را تشخیص داد.
- (۲) با وجود خطاهای کم و بیش حواس، یافته‌های شناخت حسی تا به امروز نیز مورد توجه دانشمندان علوم تجربی است.
- (۳) فقط با استفاده از شناخت حسی است که می‌توان به تمایز اشیای مختلف پی برده و از آن‌ها استفاده‌های مختلف کرد.
- (۴) بارزترین نشانه ارزش شناخت حسی، برطرف کردن همه نیازهای جسمی و فکری انسان براساس یافته‌های آن است.

۲۱۲- کدام گزینه بیانگر تمایز شناخت عقلی از شناخت حسی است؟

- (۱) تشخیص امور واقعی از امور غیرواقعی
  - (۲) تصمیم‌گیری و عمل در زندگی
  - (۳) دستیابی به شناخت کلی درباره هستی
  - (۴) شناخت موجودات و صفات آن‌ها
- ۲۱۳- این مطلب که «آب مایعی است که در دمای ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید» بیشتر بیانگر کدام قاعده عقلی شناخت تجربی است؟
- (۱) طبیعت همواره یکنواخت عمل می‌کند.
  - (۲) پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند.
  - (۳) از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید.
  - (۴) هر پدیده‌ای علتی ویژه و خاص دارد.

۲۱۴- کدام گزینه درباره منشأ معارف پیامبران درست است؟

- (۱) آن‌ها منشأ معارف خود را عالم الوهیت می‌دانند.
- (۲) معارف آن‌ها فقط نتیجه سیر و سلوک و تهذیب نفس است.
- (۳) بشر می‌تواند با عقل خویش به آن‌ها دست یابد.
- (۴) بدون استفاده از تجربه در عقل و قلب آن‌ها متجلی می‌شود.

۲۱۵- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) بزرگ‌ترین چالش و اختلاف در آغاز مباحث معرفت‌شناسی در دوره یونان باستان، در مورد ارزش و اعتبار دو ابزار حس و عقل رخ داده بود.
- (۲) موضع‌گیری‌های فیلسوفان درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای معرفت در تمام دوره‌های تاریخ فلسفه متفاوت بود.
- (۳) در دوره جدید اروپا، بیشتر به دو ابزار حس و عقل توجه شد و اعتبار معرفت‌شناسی شهود قلبی و وحی رایج در جهان اسلام میان اغلب فلاسفه اروپایی از میان رفت.
- (۴) در میان فیلسوفان دوره شکوفایی فلسفه در جهان اسلام، به عرفان و شهود قلبی بیشتر از دو ابزار حس و عقل و کم‌تر از وحی توجه شده بود.

۲۱۶- کدام دیدگاه فلسفی به دیدگاه‌هایی که مورد توجه دانشمندان قبل از سقراط قرار گرفته بود، اشاره نمی‌کند؟

- (۱) دیدگاهی که برای حس، ارزش و اهمیت قائل بود و از این طریق توانست حرکت را اثبات کند.
- (۲) دیدگاهی که در کشف واقعیت، از طریق حس و عقل یا ادراک حسی و عقلی اختلافی نمی‌دید.
- (۳) دیدگاهی که اصولاً برای معرفت اعتباری قائل نبود و صورت‌های ذهنی را حقیقت تلقی می‌کرد.
- (۴) دیدگاهی که برای حس ارزش چندانی قائل نبود و تنها به معرفت عقلی اهمیت می‌داده است.

۲۱۷- کدام عبارت، نشان‌دهنده اختلاف دقیق دیدگاه ابن‌سینا و شیخ اشراق است؟

- (۱) عدم پذیرش و استفاده نکردن ابن‌سینا از معرفت شهودی در فلسفه استدلالی خویش
- (۲) استفاده سهروردی از معرفت شهودی در فلسفه خود و تأسیس یک فلسفه شهودی
- (۳) تفسیر غایت‌گرانه سهروردی از جهان هستی و تأکید ویژه وی بر معرفت استدلالی
- (۴) استفاده ابن‌سینا از داده‌های شهود قلبی در معرفت فلسفی خود، علاوه بر حس و عقل

۲۱۸- کدام گزاره با توجه به ملاک پوزیتیویست‌ها معنادار است؟

- (۱) این جهان علت نخستین دارد.
- (۲) خداوند بخشنده و مهربان است.
- (۳) جهان به طور یکنواخت در حال انقباض است.
- (۴) کره مریخ مسکونی است.

۲۱۹- کدام گزاره با بقیه گزاره‌ها معنای مشترک ندارد؟

- (۱) به آن چه من معتقدم، می‌توانی معتقد نباشی. بنابراین حق داری آن را نادرست بدانی.
- (۲) شناخت من نسبت به یک پدیده در برخی موارد با شناخت تو یکسان است.
- (۳) نگاه ما به عدد 6 از دو زاویه مختلف، بیانگر نسبی بودن معرفت انسان‌ها است.
- (۴) ساختار شناخت واقعیت به گونه‌ای است که امکان شناخت یکسان وجود ندارد.

۲۲۰- کدام مورد از اصول و مبانی پراگماتیسم محسوب نمی‌شود؟

- (۱) تجربه‌گرایی
- (۲) عمل‌گرایی
- (۳) عقل‌گرایی
- (۴) فایده‌انگاری

روانشناسی

۲۲۱- فردی که در مراسم خواستگاری در مقابل سؤالات خانواده عروس می‌گوید: «هر چه پدر و مادرم بگویند»، دارای کدام سبک تصمیم‌گیری است؟

- (۱) منطقی
- (۲) وابسته
- (۳) احساسی
- (۴) اجتنابی

۲۲۲- اگر زهرا بخواهد مانتو بخرد، هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام مرحله تصمیم‌گیری است؟

- خرید مانتوی کتان

- انتخاب مانتو از بین پنج مانتوی موجود

- رضایت از خرید

- (۱) مرحله پنجم - مرحله دوم - مرحله هفتم
- (۲) مرحله اول - مرحله سوم - مرحله هفتم
- (۳) مرحله پنجم - مرحله سوم - مرحله ششم
- (۴) مرحله اول - مرحله دوم - مرحله ششم

۲۲۳- آقای عسگری با وجود دانش بالا، از عضو شدن در انجمن اولیا و مربیان مدرسه خودداری می‌کند و خانم اکبری با مطالعه اندک و احاطه کم به

دروس کنکور تصمیم به تدریس می‌گیرد. کدام عبارت زیر، در مورد این افراد درست است؟

- (۱) آقای عسگری دچار مانع تصمیم‌گیری سوگیری تأیید شده است.
- (۲) خانم اکبری نسبت به آقای عسگری خود را کوچک می‌شمرد.
- (۳) کنترل نکردن هیجانات مانع تصمیم‌گیری آقای عسگری شده است.
- (۴) خانم اکبری از اعتماد افراطی برخوردار است.

۲۲۴- اجبار به انتخاب بین دو موضوع ناخوشایند در کدام گزینه زیر، مشاهده می‌گردد؟

- (۱) احسان شغل معلمی را دوست دارد اما باید درآمد کم این شغل را بپذیرد.
- (۲) هم به سینما رفتن و هم به پارک رفتن برای سودابه جذاب است.
- (۳) شرکت در مسابقات اتومبیلرانی پرهیجان اما خطرناک است.
- (۴) مانده یا باید به معلمش دروغ بگوید که مریض بوده یا نمره کم امتحان را بپذیرد.

۲۲۵- کدام عبارت زیر، صحیح نیست؟

- (۱) انتخاب بهترین کتاب سال، یک تصمیم گروهی است.
- (۲) انتخاب عمل کردن بیمار مسن یا خودداری از عمل او، یک تصمیم پیچیده و مهم است.
- (۳) عبارت «فقط این راه مرا به هدف می‌رساند»، مربوط به تصمیم‌گیری است.
- (۴) انتخاب تاکتیک دفاعی در مسابقه والیبال، یک تصمیم گروهی است.

۲۲۶- به ترتیب عبارات‌های «کسی که انگلیسی می‌داند، زودتر فرانسه یاد می‌گیرد» و «به یاد آوردن متن سخنرانی بعد از اتمام جلسه سخنرانی»

به کدام عوامل مؤثر بر حل مسئله اشاره دارد؟

- (۱) اثر انتقال - نوع نگاه به مسئله
- (۲) اثر انتقال - اثر نهفتگی
- (۳) نوع نگاه به مسئله - اثر نهفتگی
- (۴) اثر نهفتگی - اثر انتقال

۲۲۷- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به کدام ویژگی مسئله مربوط می‌شود؟

- احتمال انتخاب راه‌حل بهتر در صورت جدی بودن

- کسی که فقط با مطالعه سریع شب امتحانی می‌خواهد بهترین نمره را بگیرد.

- گرفتن آزمون تعیین سطح زبان انگلیسی در یک مؤسسه زبان

(۱) هدفمند بودن - تحت کنترل بودن فرآیند و جریان مسئله - توانمندی‌های ما در حل مسئله محدود است.

(۲) تحت کنترل بودن فرآیند و جریان مسئله - توانمندی‌های ما در حل مسئله محدود است - موقعیت فعلی باید مشخص شود.

(۳) تحت کنترل بودن فرآیند و جریان مسئله - هدفمند بودن - توانمندی‌های ما در حل مسئله محدود است.

(۴) هدفمند بودن - تحت کنترل بودن فرآیند و جریان مسئله - موقعیت فعلی باید مشخص شود.

۲۲۸- فردی که برای تسلط در درس شیمی از تمرین مکرر استفاده می‌کند، مرحله بعدی حل مسئله او کدام گزینه زیر، باید باشد؟

(۱) باید مسئله خود را به خوبی تعریف کند.

(۲) باید روش خود را بهبود بخشد و اصلاح کند.

(۳) باید به مقایسه پیشرفت خود بعد و قبل از استفاده از روش مورد استفاده بپردازد.

(۴) باید به فکر تسلط بر درس‌های پیش‌نیاز باشد و روشی دیگر را جایگزین نماید.

۲۲۹- کدام روش حل مسئله زیر، نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد؟

(۱) خرید کادوی روز پدر با توجه به نیاز او و براساس منطق

(۲) ارائه راه‌حل‌های مختلف برای خرید کادو

(۳) تبدیل مسئله خرید به چند مسئله کوچک‌تر

(۴) استفاده از روش شروع از آخر برای خرید کادو

۲۳۰- زهرا با استفاده از روش تبدیل یک مسئله بزرگ به چند گام کوچک‌تر در رسیدن به کاهش وزن خود موفق نبود، احسان نیز نمی‌داند بین دو

رشته محبوب دانشگاهی یعنی حقوق و روان‌شناسی کدام را انتخاب کند، به ترتیب زهرا و احسان با کدام پیامدهای زیر مواجه هستند؟

(۴) ناکامی - تعارض

(۳) تعارض - تعارض

(۲) ناکامی - ناکامی

(۱) تعارض - ناکامی

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه‌دهنده در سراسر انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۶

جمعه ۱۴۰۱/۱۱/۲۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی		ردیف
	تا	از				
۳۰ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	ریاضیات	۱
	۲۵	۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱		
	۳۵	۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲		
۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	اقتصاد		۲
۲۵ دقیقه	۶۰	۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	علوم و فنون ادبی	۳
	۷۰	۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱		
	۸۰	۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲		
۳۰ دقیقه	۹۰	۸۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	جامعه‌شناسی	۴
	۱۰۰	۹۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱		
	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲		
۲۰ دقیقه	۱۳۰	۱۱۱	۱۰	زبان عربی (اختصاصی)		۵
۲۰ دقیقه	۱۴۰	۱۳۱	۱۰	تاریخ ۳	تاریخ	۶
	۱۵۰	۱۴۱	۱۰	تاریخ ۱		
	۱۶۰	۱۵۱	۱۰	تاریخ ۲		
۲۰ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	جغرافیا ۳	جغرافیا	۷
	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	جغرافیای ایران		
	۱۹۰	۱۸۱	۱۰	جغرافیا ۲		
۳۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	فلسفه ۲	فلسفه و منطق	۸
	۲۱۰	۲۰۱	۱۰	منطق		
	۲۲۰	۲۱۱	۱۰	فلسفه ۱		
۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی		۹

$$\frac{n=3}{a_3} \rightarrow a_3 = \frac{2(3)-9}{4(3)+3} = \frac{-3}{15} = -\frac{1}{5}$$

$$\frac{n=4}{a_4} \rightarrow a_4 = \frac{2(4)-9}{4(4)+3} = \frac{-1}{19}$$

$$\frac{n=5}{a_5} \rightarrow a_5 = \frac{2(5)-9}{4(5)+3} = \frac{1}{23}$$

از جمله چهارم به بعد، جملات دنباله مقداری مثبت خواهند داشت. پس این دنباله چهار جمله منفی دارد.

روش دوم:

$$a_n = \frac{2n-9}{4n+3} < 0 \Rightarrow 2n-9 < 0 \Rightarrow 2n < 9 \Rightarrow n < \frac{9}{2} = 4.5$$

همواره مثبت
 $\Rightarrow n = 1, 2, 3, 4$

۸ ۳

$$a_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2} a_n & \text{زوج } n \\ 9a_n + 1 & \text{فرد } n \end{cases}, a_1 = 3$$

$$\frac{n=1}{a_1} \rightarrow a_1 = 9a_1 + 1 = 9(3) + 1 = 27 + 1 = 28$$

$$\frac{n=2}{a_2} \rightarrow a_2 = \frac{1}{2} a_1 = \frac{1}{2}(28) = 14$$

$$\frac{n=3}{a_3} \rightarrow a_3 = 9a_2 + 1 = 9(14) + 1 = 126 + 1 = 127$$

۹ ۲

$$a_{n+2} = 2a_{n+1} + a_n, a_1 = a_2 = 2$$

$$\frac{n=1}{a_1} \rightarrow a_1 = 2a_1 + a_1 = 2(2) + 2 = 6$$

$$\frac{n=2}{a_2} \rightarrow a_2 = 2a_2 + a_2 = 2(6) + 2 = 14$$

$$\frac{n=3}{a_3} \rightarrow a_3 = 2a_3 + a_3 = 2(14) + 6 = 34$$

مقدار جمله‌ای (به نام k) از دنباله برابر ۱۵ شده است، پس:

$$k^2 - k - 5 = 15 \Rightarrow k^2 - k - 5 - 15 = 0 \Rightarrow k^2 - k - 20 = 0$$

$$\Rightarrow (k-5)(k+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k-5=0 \Rightarrow k=5 \\ k+4=0 \Rightarrow k=-4 \end{cases}$$

یعنی مقدار جمله پنجم این دنباله برابر ۱۵ است. حال b_5 را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{k=5}{b_5} \rightarrow b_5 = b_5 = 2(5) - 1 = 10 - 1 = 9$$

چهار جمله اول دنباله را می‌یابیم و نقاط مختصاتی روی نمودار را مشخص می‌کنیم:

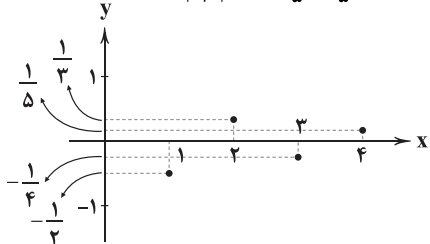
$$a_n = -\frac{(-1)^{n-1}}{n+1}$$

$$\frac{n=1}{a_1} \rightarrow a_1 = -\frac{(-1)^{1-1}}{1+1} = -\frac{1}{2} \Rightarrow (1, -\frac{1}{2})$$

$$\frac{n=2}{a_2} \rightarrow a_2 = -\frac{(-1)^{2-1}}{2+1} = -\frac{-1}{3} = \frac{1}{3} \Rightarrow (2, \frac{1}{3})$$

$$\frac{n=3}{a_3} \rightarrow a_3 = -\frac{(-1)^{3-1}}{3+1} = -\frac{1}{4} \Rightarrow (3, -\frac{1}{4})$$

$$\frac{n=4}{a_4} \rightarrow a_4 = -\frac{(-1)^{4-1}}{4+1} = -\frac{-1}{5} = \frac{1}{5} \Rightarrow (4, \frac{1}{5})$$

ریاضیات

$$a_n = (-\frac{1}{2})^{n+2} \Rightarrow a_1 = (-\frac{1}{2})^{1+2} = (-\frac{1}{2})^3 = -\frac{1}{8} \quad \text{۱ ۲}$$

$$b_n = -(2n-1)^2 \Rightarrow b_2 = -(2(2)-1)^2 = -(3)^2 = -9$$

$$c_4 = 4\sqrt{2(4)+1} = 4\sqrt{9} = 4 \times 3 = 12$$

$$\Rightarrow a_1 + b_2 + c_4 = -\frac{1}{8} - 9 + 12 = -\frac{1}{8} + 3 = \frac{23}{8}$$

شماره جمله را n فرض می‌کنیم و داریم: ۲ ۱

$$a_n = \frac{n^2}{3}$$

$$\left. \begin{aligned} \frac{n=11}{a_{11}} &\rightarrow a_{11} = \frac{(11)^2}{3} = \frac{121}{3} \\ \frac{n=7}{a_7} &\rightarrow a_7 = \frac{(7)^2}{3} = \frac{49}{3} \end{aligned} \right\} \Rightarrow a_{11} - a_7 = \frac{121}{3} - \frac{49}{3} = \frac{72}{3} = 24$$

چند جمله ابتدایی دنباله را می‌یابیم: ۳ ۲

$$a_n = (-1)^n + 1$$

$$\frac{n=1}{a_1} \rightarrow a_1 = (-1)^1 + 1 = -1 + 1 = 0$$

$$\frac{n=2}{a_2} \rightarrow a_2 = (-1)^2 + 1 = 1 + 1 = 2$$

$$\frac{n=3}{a_3} \rightarrow a_3 = (-1)^3 + 1 = -1 + 1 = 0$$

$$\frac{n=4}{a_4} \rightarrow a_4 = (-1)^4 + 1 = 1 + 1 = 2$$

پس جملات دنباله به صورت زیر هستند: $0, 2, 0, 2, \dots$

چهل جمله این دنباله شامل 20 تا صفر و 20 تا 2 است، پس مجموع آن‌ها برابر است با:

$$20(0) + 20(2) = 0 + 40 = 40 \quad \text{۴ ۴}$$

$$\begin{array}{cccccccccccc} 2 & 5 & 9 & 14 & 20 & 27 & 35 & 44 & 54 & 65 & 77 \\ +3 & +4 & +5 & +6 & +7 & +8 & +9 & +10 & +11 & +12 & \downarrow \\ & & & & & & & & & & \text{جمله یازدهم} \end{array}$$

جملات دنباله با توجه به نمودار عبارتند از: ۵ ۲

$$9, 3, 1, \frac{1}{3}, \dots$$

جمله عمومی (a_n) دنباله به صورت $a_n = 3^{3-n}$ یا $a_n = (\frac{1}{3})^{n-3}$ است. پس:

$$a_6 = (\frac{1}{3})^{6-3} = (\frac{1}{3})^3 = \frac{1}{27}$$

این تابع خطی از نقاط $(11, 27)$ و $(8, 25)$ می‌گذرد: ۶ ۳

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{27 - 25}{11 - 8} = \frac{2}{3} = 4$$

$$y = mx + n \xrightarrow{x=8, y=25} 25 = (4)(8) + n$$

$$\Rightarrow 25 - 32 = n \Rightarrow n = -7$$

$$y = mx + n \xrightarrow{n=-7} y = 4x - 7 \xrightarrow{\text{ضابطه دنباله}} a_n = 4n - 7$$

برای یافتن مقدار جمله اول، در ضابطه به جای n عدد 1 را جایگزین می‌کنیم:

$$a_1 = 4(1) - 7 = 4 - 7 = -3$$

روش اول: چند جمله اول را دنباله را می‌یابیم: ۷ ۲

$$a_n = \frac{2n-9}{4n+3}$$

$$\frac{n=1}{a_1} \rightarrow a_1 = \frac{2(1)-9}{4(1)+3} = \frac{-7}{7} = -1$$

$$\frac{n=2}{a_2} \rightarrow a_2 = \frac{2(2)-9}{4(2)+3} = \frac{-5}{11}$$

$$\begin{cases} x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm\sqrt{1} \Rightarrow x = \pm 1 \\ x^2 - 3 = 0 \Rightarrow x^2 = 3 \Rightarrow x = \pm\sqrt{3} \end{cases}$$

معادله دارای چهار ریشه حقیقی ۱، -۱، $\sqrt{3}$ ، $-\sqrt{3}$ است.

۲ ۱۷

$$6x^2 + (b-3)x + c + 1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 6 \\ b = b - 3 \\ c = c + 1 \end{cases}$$

$$6x^2 + (b-3)x + c + 1 = 0 \Rightarrow 2 \times \frac{1}{3} = \frac{2}{3} = \frac{2}{3} \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها}$$

$$\frac{-b}{a} = \frac{-(b-3)}{6} = \frac{3-b}{6} = \frac{2}{3} \Rightarrow -b+3 = \frac{4}{3} \Rightarrow -b+3 = \frac{4}{3} \Rightarrow 3-14 = b \Rightarrow b = -11$$

$$\frac{c}{a} = \frac{c+1}{6} = \frac{2}{3} \Rightarrow c+1 = \frac{12}{3} = 4 \Rightarrow c = 3$$

$$b+c = -11+3 = -8$$

و در نتیجه:

$$x^2 + 5x + 6 = (x+2)(x+3)$$

۴ ۱۸

مخرج مشترک بین مخرج‌ها $(x+2)(x+3)$ است، پس:

$$(x+2)(x+3) \left(\frac{x-1}{x+3} - \frac{x+4}{(x+2)(x+3)} = \frac{2}{x+2} \right)$$

$$\Rightarrow (x+2)(x-1) - (x+4) = 2(x+3)$$

$$\Rightarrow x^2 + x - 2 - x - 4 - 2x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x - 12 = 0 \Rightarrow \begin{cases} \Delta = (-2)^2 - 4(1)(-12) > 0 \\ \frac{c}{a} = \frac{-12}{1} = -12 \end{cases}$$

Δ مثبت است (یعنی معادله ۲ ریشه دارد) و حاصل ضرب ریشه‌ها منفی است (ریشه‌ها مختلف‌العلامت هستند).

۴ ۱۹

فرض کنیم نقاش B در X روز کار نقاشی را انجام می‌دهد، بنابراین نقاش A در $X-15$ روز کل کار را انجام می‌دهد و از آن‌جا که اگر این دو نفر با هم کار کنند، کل کار در ۱۸ روز انجام می‌شود، داریم:

$$\frac{1}{X-15} + \frac{1}{X} = \frac{1}{18}$$

$$18X(X-15) \left(\frac{1}{X-15} + \frac{1}{X} = \frac{1}{18} \right) \Rightarrow 18X + 18(X-15) = X(X-15)$$

$$\Rightarrow 18X + 18X - 270 = X^2 - 15X \Rightarrow X^2 - 15X - 36X + 270 = 0$$

$$\Rightarrow X^2 - 51X + 270 = 0 \Rightarrow (X-6)(X-45) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} X-6=0 \Rightarrow X=6 \\ X-45=0 \Rightarrow X=45 \end{cases}$$

توجه کنید که $X-15$ نیز باید مثبت باشد پس $X=6$ غیر قابل قبول است.

۳ ۲۰

$$\begin{cases} (3, 2) \\ (3, a^2 - a) \end{cases} \Rightarrow a^2 - a = 2 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0 \Rightarrow (a-2)(a+1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a-2=0 \Rightarrow a=2 \\ a+1=0 \Rightarrow a=-1 \end{cases}$$

اگر $a=2$ باشد:

$$f = \{(2, 5), (3, 2), (-2, -1), (3, 2)\}$$

$$= \{(2, 5), (3, 2), (-2, -1)\} \Rightarrow \text{تابع هست.}$$

اگر $a=-1$ باشد:

$$f = \{(-1, 5), (3, 2), (-2, -1), (3, 2)\}$$

$$= \{(-1, 5), (3, 2), (-2, -1)\} \Rightarrow \text{تابع هست.}$$

پس به‌ازای هر دو مقدار ۲ و -۱ رابطه داده‌شده تابع است.

$$a_{n+1} = (n+1) + a_n, a_1 = 1$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = (1+1) + a_1 = 2+1=3$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = (2+1) + a_2 = 3+3=6$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = (3+1) + a_3 = 4+6=10$$

$$\xrightarrow{n=4} a_5 = (4+1) + a_4 = 5+10=15$$

جملات دنباله به صورت $1, 3, 6, 10, 15, \dots$ است که همان دنباله مثلثی است.

جمله عمومی دنباله مثلثی به صورت $a_n = \frac{n(n+1)}{2}$ است. پس مقدار

جمله پانزدهم برابر است با:

$$a_{15} = \frac{15(15+1)}{2} = \frac{15(16)}{2} = 120$$

۲ ۱۳

$$a_{n+1} = 3a_n + n$$

$$\xrightarrow{n=1} a_{12} = 3a_{11} + 11 \xrightarrow{a_{12}=32} 32-11=3a_{11}$$

$$\Rightarrow 21=3a_{11} \Rightarrow a_{11} = \frac{21}{3} = 7$$

$$\xrightarrow{n=10} a_{11} = 3a_{10} + 10 \xrightarrow{a_{11}=7} 7-10=3a_{10}$$

$$\Rightarrow -3=3a_{10} \Rightarrow a_{10} = -\frac{3}{3} = -1$$

۱ ۱۴

از آن‌جا که مقدار دو جمله متوالی (یکی با شماره فرد و دیگری با شماره زوج) برابر عدد صحیح k شده است، پس الزاماً n مضرب ۳ است. $n=3, 9, \dots$

با فرض آن‌که $n=3$ باشد، مقادیر جملات سوم و دوم و چهارم را محاسبه می‌کنیم:

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{4}(2)^2 - 2(2) + 1 = 1 - 4 + 1 = -2 \Rightarrow a_3 \neq a_2$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = \frac{1}{4}(3)^2 = 2$$

$$\xrightarrow{n=4} a_5 = \frac{1}{4}(4)^2 - 2(4) + 1 = 4 - 8 + 1 = -3 \Rightarrow a_5 \neq a_4$$

حال فرض می‌کنیم $n=9$ باشد، مقادیر جملات نهم، هشتم و دهم را می‌یابیم:

$$\xrightarrow{n=8} a_9 = \frac{1}{4}(8)^2 - 2(8) + 1 = 16 - 16 + 1 = 1$$

$$\Rightarrow a_9 \neq a_8$$

$$\xrightarrow{n=9} a_{10} = \frac{1}{4}(9)^2 = 6$$

$$\Rightarrow a_{10} = a_9$$

$$\xrightarrow{n=10} a_{11} = \frac{1}{4}(10)^2 - 2(10) + 1 = 25 - 20 + 1 = 6$$

پس $a_9 = a_{10} = 6$ یعنی $k=6$ است و داریم:

$$a_{15} = \frac{1}{4}(15)^2 = 10 \Rightarrow a_{15} + k = 10 + 6 = 16$$

۳ ۱۵

$$k=10 \Rightarrow a_{n+1} = \frac{1}{4} \left(a_n + \frac{10}{a_n} \right), a_1 = 10$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{1}{4} \left(a_1 + \frac{10}{a_1} \right) = \frac{1}{4} \left(10 + \frac{10}{10} \right) = \frac{1}{4} (11) = \frac{11}{4}$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{4} \left(a_2 + \frac{10}{a_2} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{11}{4} + \frac{10}{\frac{11}{4}} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{11}{4} + \frac{40}{11} \right)$$

$$= \frac{1}{4} \left(\frac{121+160}{44} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{281}{44} \right) = \frac{281}{176}$$

۴ ۱۶

$$x^4 - 4x^2 + 3 = 0 \xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} (x^2-1)(x^2-3) = 0$$

۳ ۲۷

p	q	~q	(p ∧ ~q)	q ⇒ p	(p ∧ ~q) ⇔ (q ⇒ p)
د	د	ن	ن	د	ن
د	ن	د	د	د	د
ن	د	ن	ن	ن	د
ن	ن	د	د	د	ن

گزاره داده شده در ۲ حالت درست و در ۲ حالت نادرست است.

۴ ۲۸ بررسی گزینه‌ها:

- ۱) $(p \vee r) \wedge (p \vee q) \equiv (s \vee r) \wedge (s \vee n) \equiv s \wedge s \equiv d$
- ۲) $(p \wedge \sim q) \vee (r \wedge q) \equiv (s \wedge d) \vee (r \wedge n) \equiv s \vee n \equiv d$
- ۳) $(q \wedge p) \vee (\sim q \vee r) \equiv (n \wedge s) \vee (s \vee r) \equiv n \vee d \equiv d$
- ۴) $(\sim p \wedge \sim r) \wedge (r \vee p) \equiv (n \wedge \sim r) \wedge (r \vee s) \equiv n \wedge s \equiv n$

۲ ۲۹ بررسی گزاره‌ها:

الف) $(\sim p \wedge p) \vee (\sim(\sim p \vee \sim q)) \equiv n \vee (p \wedge q) \equiv n \vee n \equiv n$
 دموگان ن

ب) $n \xrightarrow{\text{گزاره}} 2^n = 2^4 = 16$

$(p \Rightarrow q) \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$ می‌دانیم همواره
 $q \Rightarrow p \equiv \sim p \Rightarrow \sim q$ پس:
 بنابراین فقط یک گزاره درست است.

۳۰ ۴ برای درستی گزاره عطفی باید هر دو گزاره درست باشند، بنابراین الزاماً r باید گزاره‌ای درست باشد (نادرستی گزینه ۲)

از طرفی می‌دانیم:
 $(p \Leftrightarrow q) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
 $(p \Leftrightarrow q) \wedge r$ پس گزاره داده شده هم‌ارز است با:
 حال باید ارزش گزاره $p \Leftrightarrow q$ درست باشد و می‌دانیم ارزش گزاره دوشروطی وقتی درست است که هر دو گزاره هم‌ارزش باشند که این ویژگی فقط در گزینه ۴ داده شده است.

۱ ۳۱

$(p \Rightarrow q) \wedge (\sim(p \wedge q)) \equiv (\sim p \vee q) \wedge (\sim p \vee \sim q)$
 دموگان
 $\equiv \sim p \vee (q \wedge \sim q) \equiv \sim p \vee n \equiv \sim p$
 ن

۴ ۳۲

اگر $p \equiv d \Rightarrow \sim(p \Rightarrow q) \equiv d \Rightarrow (p \Rightarrow q) \equiv n \Rightarrow q \equiv n$
 اگر $p \equiv n \Rightarrow \sim(p \Rightarrow q) \equiv n \Rightarrow (p \Rightarrow q) \equiv d \Rightarrow \begin{cases} q \equiv d \\ q \equiv n \end{cases}$
 q می‌تواند درست یا نادرست باشد.
 حال جدول ارزش گزاره‌ها را در سه حالت رسم می‌کنیم:

p	q	q ⇒ p	p ⇒ q
د	ن	د	ن
ن	ن	د	د
ن	د	ن	د

در نتیجه $\sim(p \Rightarrow q) \equiv p$ و $\sim(q \Rightarrow p) \equiv q$ است.

۴ ۳۳

اگر n عددی صحیح نباشد آن‌گاه بر ۵ بخش پذیر است.
 q p

$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q \xrightarrow{\text{نقیض}} \sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$
 بنابراین نقیض گزاره داده شده به صورت زیر است:
 n عددی صحیح نیست و بر ۵ بخش پذیر نیست.

۱ ۲۱

$f(x) = \frac{2x+1}{2x+4} \Rightarrow f(2x) = \frac{2(2x)+1}{2(2x)+4} = \frac{4x+1}{4x+4}$

$f(2x) = x \Rightarrow \frac{4x+1}{4x+4} = x \Rightarrow 4x^2 + 4x = 4x + 1$

$\Rightarrow 4x^2 - 2x - 1 = 0 \Rightarrow$ مجموع ریشه‌ها $= \frac{-b}{a} = \frac{-(-2)}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$

۱ ۲۲ تابع f(x) از نقاط (۲, ۷) و (۱, ۳) می‌گذرد، پس:

$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{7-3}{2-1} = \frac{4}{1} = 4$

$y = mx + n \xrightarrow{m=4, x=1, y=3} 3 = (4)(1) + n \Rightarrow 3 - 4 = n \Rightarrow n = -1$

$y = mx + n \xrightarrow{m=4, n=-1} y = 4x - 1$

برای یافتن محل تلاقی با محور xها کافی است به جای y، صفر قرار دهیم:

$4x - 1 = 0 \Rightarrow 4x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{4}$

۲ ۲۳ با توجه به این‌که نمودار تابع از نقاط (۲, -۱) (رأس سهمی) و (۰, ۱) می‌گذرد، با استفاده از رابطه $y = a(x - x_0)^2 + y_0$ داریم:

$1 = a(0 - 2)^2 - 1 \Rightarrow 1 + 1 = 4a \Rightarrow 2 = 4a \Rightarrow a = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$

پس معادله سهمی به صورت زیر است:

$y = \frac{1}{2}(x - 2)^2 - 1 \Rightarrow y = \frac{1}{2}(x^2 - 4x + 4) - 1$

$y = \frac{1}{2}x^2 - 2x + 2 - 1 \Rightarrow y = \frac{1}{2}x^2 - 2x + 1$

$\begin{cases} y = \frac{1}{2}x^2 - 2x + 1 \\ y = ax^2 + bx + 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = \frac{1}{2} \\ b = -2 \end{cases} \Rightarrow a + b = \frac{1}{2} - 2 = -\frac{3}{2} = -1.5$

۲ ۲۴ چون ضریب x^2 مثبت است پس سهمی رو به بالاست و دارای

مینیمم است، پس کوچک‌ترین عضو برد تابع، همان عرض رأس سهمی است.

$y = 2x^2 - 8x + 5 \Rightarrow a = 2, b = -8, c = 5$

$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-8)}{2(2)} = \frac{8}{4} = 2$

$y_S = 2(2)^2 - 8(2) + 5 = 8 - 16 + 5 = -3$

۳ ۲۵ اگر x طول مستطیل و y عرض آن باشد، داریم:

$x + 2y = 44 \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{44}{2} = 22 \\ 2y = \frac{44}{2} = 22 \Rightarrow y = \frac{22}{2} = 11 \end{cases}$

$\max_{xy} = 22 \times 11 = 242$ ماکزیمم مساحت برابر است با:

۱ ۲۶

$\sim(p \Rightarrow q) \wedge r \equiv \sim(n \Rightarrow d) \wedge s \equiv \sim(n) \wedge s \equiv s \wedge s \equiv s$
 ن

۱ ۳۴

$$[p \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)] \equiv [d \Leftrightarrow (q \Rightarrow d)]$$

در گزاره شرطی اگر تالی درست باشد، الزاماً ارزش کل گزاره درست است.

$$d \Leftrightarrow d \equiv d$$

۲ ۳۵

مربع نصف عددی:

$$\left(\frac{x}{2}\right)^2 = \frac{x^2}{4}$$

نصف مکعب عددی:

$$\frac{x^3}{2}$$

پس تفاضل عدد ۲ از مربع نصف عددی همواره کم تر از نصف مکعب آن است.

به صورت $\frac{x^2}{4} - 2 < \frac{x^3}{2}$ خواهد بود.

اقتصاد

۴ ۳۶

متن صورت سؤال و همین طور گزینه (۴) هر دو به وظیفه دوم

پول یعنی سنجش ارزش اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وسیله پرداخت‌های آینده (۲) وسیله پرداخت در مبادلات

(۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۳ ۳۷

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر افزایش قیمتی تورم نیست، مثل افزایش قیمتی که به علت گران‌فروشی است.

(۲) در محاسبه سبب بازار، کالاهایی مهم هستند که عموم مصرف‌کنندگان از آن‌ها استفاده می‌کنند.

(۴) رشد شاخص قیمت مصرف‌کننده، به معنای افزایش تورم است.

۲ ۳۸

(الف) جمعیت فعال شامل افراد بالای پانزده سالی است که یا

شغل دارند یا به دنبال آن می‌گردند.

نکته: افراد بالای پانزده سالی که شاغل و یا بیکار نیستند، جزئی از جمعیت غیرفعال هستند.

(ب) علاوه بر از دست دادن درآمد خانوار، بسیاری از بیکاران، بیمه خدمات درمانی خود را نیز از دست می‌دهند. معمولاً رکود موجب کاهش قیمت‌ها است، نه افزایش آن‌ها.

(ج) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌ها است.

نکته: درآمدهای نفتی تنها در صورتی موجب افزایش نقدینگی می‌شوند که در فرآیند تولید و ایجاد کارخانه و ... به کار نروند.

۳ ۳۹

(۳) عدم نیاز همزمان طرفین به کالای یک‌دیگر از مشکلات تها تر بود، نه کالا به عنوان پول، زیرا عموم افراد جامعه کالا به عنوان پول را می‌پذیرفتند. مشکلات کالا به عنوان پول بود که منجر به استفاده از پول فلزی شد.

۲ ۴۰

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) حرکت از زیر منحنی به روی منحنی می‌تواند نشان از چند حالت داشته باشد:

۱- افزایش تولید شیر

۲- افزایش تولید ماست

۳- افزایش تولید هر دو

(د) ساختارهای اقتصادی اگر ضعیف شوند، منجر به بیکاری خواهند شد که این موضوع منجر به حرکت به سمت زیر منحنی می‌شود.

۱ ۴۱

(الف) چک را پول ثبتي می‌نامند، چراکه برخلاف سایر انواع پول کاغذی مثل اسکناس، خود افراد مبلغ را بر روی آن می‌نویسند.

(ب) بیت‌کوین و پول‌های شبیه آن، دیجیتالی نامیده می‌شوند.

(ج) فقر می‌تواند گریبانگیر همه کشورهای شود. فقر مطلق به خاطر داشتن معیار مناسب راحت‌تر نسبت به فقر نسبی محاسبه می‌شود.

۴۲ ۴

برای پاسخ به این سؤال، باید از فرمول cpi استفاده کرد:

$$cpi = \frac{\text{هزینه سبد بازار در سال قبل} - \text{هزینه سبد بازار در سال معین}}{\text{هزینه سبد بازار در سال قبل}} \times 100$$

$$\frac{18}{100} = \frac{x - 147,250}{147,250} \Rightarrow 100x - 14,725,000 = 2,650,500$$

$$\frac{100x}{100} = \frac{17,375,500}{100} \Rightarrow x = 173,755$$

پس قیمت کالا در سال جدید برابر است با ۱۷۳,۷۵۵.

۴۳ ۱

برای پاسخ به این سؤال، به ترتیب زیر پیش می‌رویم:

$$15,000,000$$

$$\text{جمعیت فعال} = 25,000,000 + \left(\frac{3}{5} \times 25,000,000\right) = 40,000,000$$

$$40,000,000 + 13,000,000 = 53,000,000 = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\frac{80}{100} = \frac{53,000,000}{x}$$

$$\rightarrow 80x = 5,300,000,000$$

$$\Rightarrow x = 66,250,000$$

۴۴ ۱

(الف) افراد شاغل در زمینه غیر تخصصی‌شان، شاغل

محسوب می‌شوند. افراد شاغل به صورت پاره‌وقت، شغل دارند. هم‌چنین اگر افراد از جست‌وجوی کار خسته شوند، هم‌چنان شاغل به حساب می‌آیند.

(ب) اگر تقاضای کل بیشتر از عرضه کل باشد، آن‌گاه تورم پدید می‌آید.

نکته: نقدینگی اگر زیاد شود و پول در دست مردم بیشتر شود، آن‌گاه تورم ایجاد می‌شود، پس هر تغییری در نقدینگی موجب تورم نمی‌شود.

۴۵ ۱

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) منابع بیکار قابل استفاده در تولید هستند.

(ج) همیشه گران شدن کالاها به معنای تورم نیست بلکه گاهی می‌تواند به معنای گران‌فروشی باشد.

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۳

از این ستاره، تا آن ستاره: سلمان هراتی

در کوچه آفتاب: قیصر امین‌پور

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سید علی موسوی گرمارودی (۲) علی مؤذنی

(۴) محمدرضا سرشار

۴۷ ۱

«سه‌تار» از مجموعه داستان‌های اوست.

۴۸ ۴

عبارت سؤال معرف «مهدی اخوان ثالث» است.

۴۹ ۴

«هوشنگ ابتهاج» از جمله شاعرانی است که بعد از انقلاب به همان روال گذشته که در زمینه‌هایی نیز متأثر از ادبیات جهان بود، به حیات خویش ادامه داد.

۵۰ ۳

بیت سؤال، سروده «رخشنده اعتصامی» است.

۵۱ ۲

شعر دوره معاصر را بیشتر با عنوان «شعر نو» می‌شناسیم. در

این دوره ابتدا تقی رفعت و افرادی مانند بانو شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی، جعفر خامنه‌ای و در نهایت نیما یوشیج تلاش‌هایی در تغییر شعر فارسی از نظر قالب و محتوا داشتند که آن‌ها را پیشگامان شعر نو خوانده‌اند.

۵۲ ۲

«بی‌بال پریدن» اثری منشور است و سایر آثار منظوم.

۵۳ ۲

جمال‌زاده در داستان بیشتر از این‌که به محتوا توجه داشته باشد، به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر توجه دارد و کلام را به طبع خوانندگان، نزدیک می‌کند و به همان راهی می‌رود که کسانی مثل زین‌العابدین مراغه‌ای در «سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ» و علی‌اکبر دهخدا در «چرند و پرند» آغاز کرده بودند. «تلخ و شیرین» از داستان‌های اوست.

۶۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دیت: U -
(۲) شید: U -
(۳) زار: U -

۶۸ ۲ علائم هجایی بیت گزینه (۲): U - U - U - U - U -

علائم هجایی مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها:

U - U - U - U - U -

۶۹ ۳ تقطیع هجایی بیت سؤال:

از	دش	مَ	نَ	نَ	بَ	رَنبَد	شَد	کَا	یَت	بَ	دو	سَد	تَان
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
چُن	دو	سَت	دَش	مَ	نَسَبَت	شَد	کَا	یَت	کُ	جَا	بَ	رِیم	-
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

۷۰ ۲ مفهوم گزینه (۲): تأخر زمانی و تقدّم ارزشی قرآن

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ترجیح معنی بر صورت / ضرورت
توجه به معنی

۷۱ ۴ مهم‌ترین ویژگی زبانی شعر سبک عراقی درهم آمیختگی
مختصات نو و کهن است که حتی گاهی در یک شعر کوتاه نیز در کنار هم
دیده می‌شود.

۷۲ ۳ واژه‌های ترکی در سایر گزینه‌ها:

- (۱) یورش
(۲) بیلاق، قشلاق
(۳) قشون

۷۳ ۲ دهان به نوش / قد به سرو / تن به سیم / جبین به زهره /

رخ به ماه / ابرو به هلال ماه [۶ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گفتار به آب حیوان / گفتار به شکر / بناگوش به ماه / بناگوش به گل
[۴ مورد]

(۳) رخ به لاله / بر به سمن / یار به سرو / تو به آفت [۴ مورد]

(۴) قد به سرو / رو به ماه / رخ به لاله / مو به مشک [۴ مورد]

۷۴ ۱ تشبیه گسترده: —

تشبیه فشرده: خلعت وصل / پیرهن صبر / صبر به قبا

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تشبیه گسترده: دیوانه‌وار

تشبیه فشرده: زنجیر زلف

(۳) تشبیه گسترده: دل هم‌چو سرمستان [است]

تشبیه فشرده: باغ وصل

(۴) تشبیه گسترده: دل از غم چون حلقه میم شده

تشبیه فشرده: قامت نون است. / جیم سر زلف / جیم سر زلف تو دال [است]

۷۵ ۳ اضافه‌های تشبیهی: رخس امل / عرصه تقلید / میدان حقایق

[۳ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برگ عیش / گلستان روزگار [۲ مورد]

(۲) خار جفا / نهال مودت [۲ مورد]

(۴) پسته دهان [۱ مورد]

۷۶ ۱ تقطیع بیت سؤال:

دَ	مِ	بَا	دو	سَت	دَر	خَلَد	وَت	بَ	هَز	صَد	سَا	ل	دَر	عِشْرَت
-	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مَ	نَا	زَا	دِ	نِ	مِ	خَا	هَم	کِ	بَا	یُو	سُف	بَ	زَنَدَا	نَم
-	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

۵۴ ۳ از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ (دوره

سوم شعر نیمایی)، تحولاتی در جامعه ایرانی اتفاق افتاد و بار دیگر استبداد، حاکم شد. در این دوره «شعر نو تغزلی» که از دوره قبل شروع شده بود، به تدریج راه خود را ادامه داد؛ به‌ویژه که از طرف حکومت نیز تقویت می‌شد و در دهه ۱۳۲۰ و اوایل ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.

پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت. شاعران این جریان، بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.

۵۵ ۳ قالب «غزل - مثنوی» (ادغام غزل با مثنوی) از نوآوری‌های

شاعران پس از انقلاب در زمینه قالب‌های شعری است.

۵۶ ۳ عبارت سؤال معرّف «سید علی موسوی گرمارودی» پدیدآورنده

«صدای سبز» است.

۵۷ ۲ داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت نویسنده

«سگ ولگرد»، بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» و ... گسترش یافت؛ این گروه موسوم به نویسندگان نسل اول هستند. پس از آن‌ها به تدریج نسل جدیدی وارد ادبیات داستانی می‌شوند که سبک آنان تلفیقی است از آن‌چه خود داشتیم و آن‌چه از شیوه‌های غربی گرفتیم. جلال آل‌احمد با «مدیر مدرسه» و سیمین دانشور با «سوشون»، از معروف‌ترین نویسندگان این دوره‌اند.

۵۸ ۱ بند شعری سؤال، بند ابتدایی منظومه افسانه است که نیما آن

را در سال ۱۳۰۱ ه. ش. منتشر کرد.

۵۹ ۱ پروین در قصیده به سبک ناصر خسرو به روانی و لطافت

سعدی شعر می‌سراید. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.

۶۰ ۱ اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم

حسن مقدم در سال ۱۳۰۱ نوشته شد.

۶۱ ۳ آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم

معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

۶۲ ۲ متن سؤال، معرّف «تاریخ بلعمی» است.

۶۳ ۴ تکرار مصوّت بلند «ا» در گزینه (۴)، تداعی‌کننده آه و زاری

شاعر در هجران معشوق است.

۶۴ ۲ واژه «روی» در گزینه (۲) با دو معنی مختلف آمده و مصداق

آرایه «واژه‌آرایی» نیست: (۱) سطح (۲) چهره

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بهار (۳) شب

(۴) یار / از برای / نفس

۶۵ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تکرار صامت‌های «ک» (۷ بار) و «ت» (۶ بار)

(۲) تکرار صامت‌های «ق» (۵ بار) و «ر» (۵ بار)

(۴) تکرار صامت‌های «د» (۱۰ بار) و «ب» (۵ بار)

۶۶ ۲ تقطیع بیت سؤال:

چَنبَگ	دَر	زَن	جِی	ر	زُل	فِش	چَن	زَ	دَم	دِی	وَا	نَ	وَار
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
زِی	رِ	هَر	مُو	پِش	دِ	لِی	دِی	وَا	نَ	دَر	زَن	جِی	بُود
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

شکل‌گیری نظام سیاسی لیبرال دموکراسی با خواست اکثریت مردم ← حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد. تمرکز بیشترین قدرت‌ها درون سازمان‌ها ← مالکیت و شخصیت به پشت‌گرمی سازمان، مؤثر واقع می‌شوند.

۸۲ ۳ قدرت اقناعی ← تبعیت نشانه کار درست است. گاهی از طریق درست و گاهی در مسیر نادرست شکل می‌گیرد. عمل سیاسی ← ساختن نهرها و زهکشی بزرگی که طغیان رود نیل را مهار می‌کرد.

معتقدند که رویکردهای تفسیری و تبیینی محافظه‌کارند ← جامعه‌شناسی انتقادی آمریت نهادینه‌شده در جامعه است ← قدرت

۸۳ ۱ بررسی عبارت نادرست:

ج) در گذشته هرگز قدرت، مسئله اصلی و اول سیاست نبوده است، بلکه قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شده است.

۸۴ ۴ قلمرو سیاست ← در گذشته محدوده حکومت و دولت و امروزه تمامی جامعه می‌تواند قلمرو سیاست باشد.

اشتراک قدرت تنبیهی و تشویقی ← پیروی‌کننده برای پیروی خود محاسبه سود و زیان می‌کند و نسبت به تبعیت خود، آگاهی دارد. پیامدهای یکسان‌انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعی ← نظم اجتماعی و نظم طبیعی همانند هم تلقی می‌شوند و قوانین طبیعت به همه زمان‌ها و مکان‌ها تعمیم داده می‌شود و یکسان است.

۸۵ ۲

الف) ارزش‌های اجتماعی (ب) اقناعی
ج) منابع یا عوامل قدرت (د) مالکیت

۸۶ ۴ در نظام لیبرال دموکراسی فقط می‌توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده نمی‌کند.

۸۷ ۱ جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند. رویکردهای تبیینی و تفسیری نمی‌توانند ملاک و معیاری برای ارزیابی و داوری علمی درباره قدرت و سیاست و ارزش‌های سیاسی پشت سر آن‌ها به دست آورند.

جامعه‌شناسی انتقادی ظرفیت مطالعه در قلمرو واقعی و آرمانی را دارد.

۸۸ ۲ از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها ← پیامد مطالعه هر فرهنگ از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند.

رشد و گسترش آگاهی سیاسی ← پیامد مشارکت سیاسی

استفاده از زور ← پیامد از کار افتادن قدرت

۸۹ ۳

ابعاد اصلی سیاست: ۱- تدبیر امور ← قانون ۲- ضمانت اجرای قانون ← قدرت نظام سیاسی جمهوری اسلامی ← می‌توان از مقبولیت و مشروعیت حقیقی سخن گفت و با فرهنگ توحیدی سازگار است.

مطالعه علمی ارزش‌های سیاسی ← جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده نمی‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آن‌ها ملاکی به دست آورد.

۷۷ ۳ تقطیع بیت سؤال:

هَمْ	چُ	نَاز	عَا	اِشِقْ	نَدْ	بَا	شُدْ	وَرْ	بُدْ	وَدْ	صَا	دِقْ	نَدْ	بَا	شُدْ
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
هَرْ	کِ	دَر	مَیْ	پَدْ	ذِیْدْ	زَدْ	یَا	نَدْ	صِیْبْ	حَتْ	مِی	نَبْ	یُو	شُدْ	
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	
		فاعلاتن		فاعلاتن			فاعلاتن		فاعلاتن			فاعلاتن			

۷۸ ۴ تقطیع بیت سؤال:

خُدْ	زَدْ	مَنْدْ	دَانْ	نَدْ	صِیْبْ	حَتْ	مِی	کُ	نَدْ	دَمْ
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
کِ	سَعْدِی	چُنْ	ذُ	هَلْ	بِیْبْ	هَوْ	دِ	مَخْ	رُوشْ	
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	
		مفاعیلن		مفاعیلن			مفاعیلن		فعلولن	

۷۹ ۲ تقطیع بیت سؤال:

پْ	هَرْ	کُ	جَا	رْ	سِیْبْ	دَمْ	زْ	خُو	بِی	یْ	تْ	شُدْ	نِیْبْ	دَمْ
U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	↓	U	U	-	-
چُ	رُو	یْ	خُو	پْ	تْ	دِیْدْ	هَ	نُو	زْ	پَهْ	تْ	رْ	زَا	نِی
U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
		مفاعیلن		مفاعیلن			مفاعیلن		مفاعیلن			مفاعیلن		

تقطیع گزینه (۲):

مَنْ	رْ	مِیْبْ	دِ	دِ	لَا	پَهْ	کِ	دَر	سَ	مَا	عَ	نَدْ	یَا	یِمْ
U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
کِ	گَر	پْ	پَا	یْ	ذْ	رَا	یِمْ	دَر	بَ	رَنَدْ	بْ	دُو	شَمْ	
U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	
		مفاعیلن		مفاعیلن			مفاعیلن		مفاعیلن			مفاعیلن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفاعیلن / فاعلاتن / مفاعیلن / فعلن (۳) فاعلاتن / فاعلاتن / فعلن
۴) فعلاّت / فاعلاتن / فعلاّت / فاعلاتن
نکته: اگر ۳ تا فاعلاتن داریم رکن پایانی نمی‌تواند فعلن باشد بلکه فعّلتن است و اگر فعلن دیدیم یعنی اختیار وزنی ابدال داریم، مثل گزینه (۳).

۸۰ ۲ تقطیع گزینه (۲):

آ	تَدْ	شْ	رُو	یْتْ	کِ	آ	بْ	گَلْ	بْ	رِیخْتْ
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-
دَر	سَدْ	وَا	دِ	چِشْتْ	مِ	مَنْ	بِی	خُ	شَسْتْ	
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	
		فاعلاتن		فاعلاتن			فاعلاتن		فاعلاتن	

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعیلن مفاعیلن فعلولن

جامعه‌شناسی

۸۱ ۲ محدود شدن دانش به علم ابزاری و نادیده گرفتن داوری اخلاقی درباره قدرت و ثروت ← نتایج خیره‌کننده و شگرف توسعه قدرت، ثروت و دانش و پیامدهای ناخواسته
تمرکز بر ذهنیت‌ها از سوی رویکرد تفسیری ← عدم توان مطالعه و بررسی سیاست و قدرت

۹۸ ۲ در یک جهان سکولار، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته می‌شوند و هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۹۹ ۳ هر نوع بحران هویت اجتماعی به بحران هویت فرهنگی منجر نمی‌شود، این بحران هویت اجتماعی باید به گروه‌ها و نهادها کشیده شود تا به بحران هویت فرهنگی منجر شود، مانند بحران هویت خانوادگی و بحران هویت فرهنگی جهان اجتماعی.

هویت خانوادگی افراد ↔ خانواده‌ها ↔ نهاد خانواده ↔ هویت فرهنگی جهان اجتماعی

اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد، تحول فرهنگی منفی است.

۱۰۰ ۱ به تغییرات اساسی در یک جهان اجتماعی که هویت اجتماعی را متحول می‌کند، تحولات فرهنگی می‌گویند.

افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی می‌پذیرند.

هویت اجتماعی افراد، محصول عضویت گروهی آن‌هاست.

فردی که با تلاش و پشتکار خود، در یکی از عرصه‌های اجتماعی دست به نوآوری می‌زند و از این طریق، موقعیت اجتماعی خود و بخشی از افراد جامعه را ارتقا می‌بخشد، مورد تأیید جامعه واقع می‌شود.

۱۰۱ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) بعد از جنگ جهانی دوم، صلحی پایدار برقرار نشد.

(د) اشتراک بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا در هویت اقتصادی آن‌هاست و نوع آسیب‌ها، افتراق آن‌هاست. آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است و آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربر می‌گیرد.

۱۰۲ ۲ چالش‌های بین فرهنگی نبود ← چالش بلوک شرق و بلوک غرب

اولین چالش در جوامع صنعتی ← چالش فقر و غنا

چالش‌های جوامع غربی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌شود ← اصطلاح مرکز و پیرامون

در صورت عدم کنترل می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود ← بحران اقتصادی

۱۰۳ ۳ استعمارگر و استعمارزده ← چالش و نزاع بین کشورهای

غنی و فقیر به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌شود.

لیبرالیسم اولیه ← تکیه بر شعار آزادی به ویژه آزادی اقتصادی

عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت ← جوامع سوسیالیستی

به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های متفاوت در تاریخ سرمایه‌داری غرب پدید آمده‌اند ← بحران اقتصادی

۱۰۴ ۱ علت اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ← بحران

زیست‌محیطی

پایمید سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی ← تسهیل انتقال

ثروت از کشورهای پیرامون به مرکز

علت انتقال جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ‌هایی که در دوران استعمار،

تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند ← فروپاشی بلوک شرق

۱۰۵ ۲ دیگر، دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند،

بلکه درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها به وقوع خواهد پیوست ← هانتینگتون

حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود ← مارکس

نوانخانه‌ها و فیلسوفانی که مدافع آن‌ها بودند را به سخره گرفت ← دیکنز

افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و

پیدایش مشکلات بعدی می‌داند ← ریکاردو

۹۰ ۱ اقدامات محمدعلی کلی ← کنش‌های سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت

پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی ← قدرت، ثروت و دانش

حمایت از مظلومان، دفاع از عدالت و آزادی ← ارزش‌های حق

سیرالملوک خواهه نظام‌الملک طوسی ← در گذشته قدرت مسئله اصلی و اول سیاست نبوده است و قدرتمندان در ظاهر ناگزیر به چنین معنایی توجه می‌کردند.

۹۱ ۲ بررسی عبارت نادرست:

(ب) در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد؛ در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند.

۹۲ ۳ با اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی همراه است ←

تعارض فرهنگی

عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست می‌دهند ← چالش هویت فرهنگی

ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد ← تزلزل فرهنگی

ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی ← پوچ‌انگاری

۹۳ ۲ طبقه‌ای از مردم عادی وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. این طبقه شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود که هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اعتباری برخوردار نبود، ولی به علت فوایدی که داشت، تحمل می‌شد.

۹۴ ۴ مراض (سادو) ← رویکرد دنیاگرای

موقعیت اجتماعی ← با شناخت آن درباره فرد اطلاعاتی به دست می‌آوریم، مانند این‌که با چه کسانی در ارتباط است؟

ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد ← علل درونی تحولات فرهنگی

موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی دارد ← جوامع فتودالی

۹۵ ۴ فرزند کارمند وزارت فرهنگ که وکیل دادگستری می‌شود ←

تحرك اجتماعی صعودی میان‌نسلی

مسئول روابط عمومی سازمان جهاد سازندگی، مسئولیت روابط عمومی بنیاد مسکن را پذیرفت ← تحرك اجتماعی افقی درون‌نسلی

دو فرزند مدیر کل سازمان پژوهش، کارمند سازمان انرژی اتمی هستند ←

تحرك اجتماعی نزولی میان‌نسلی

پزشک متخصص جراحی داخلی از بیمارستان امام حسین (ع)، به جراحی داخلی بیمارستان حضرت زینب (س) رسید ← تحرك اجتماعی افقی درون‌نسلی

۹۶ ۱ تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی

← تحول فرهنگی

عدم توان ساماندهی کنش‌های اجتماعی اعضای جهان اجتماعی براساس فرهنگ جهان اجتماعی ← تزلزل فرهنگی ← تردید در عقاید و ارزش‌ها و

آرمان‌هایی که هویت جهان اجتماعی را می‌سازند ← بحران هویت جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را ندارد ← باز شدن راه برای دگرگونی هویت ← تغییرات اجتماعی از

محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌رود ← تحولات فرهنگی

۹۷ ۳ کاستی و خلأ معنوی ← بازاندیشی دانشمندان و متفکران

اجتماعی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه

← تشویق و تأیید جامعه

از دست دادن نشاط زندگی ← یأس و ناامیدی و خودکشی

کسب هویت‌های اجتماعی جدید ← تغییرات در موقعیت اجتماعی

۱۰۶ ۴ عِلَّتِ خَطَا بُوْدُنِ نَظْرِيَّةِ كُنْتُ ← وقوع دو جنگ بزرگ جهانی

در نیمه اول قرن بیستم

علت افزایش دامنه جالش فقر و غنا ← پیوند بحران اقتصادی با جالش فقر و غنا

علت شکل‌گیری طبقه جدید ← جوامع سوسیالیستی

علت این‌که کشاورزان به کارگرانی تبدیل شدند که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند ← لیبرالیسم اولیه (قرن‌های هجدهم و نوزدهم)

۱۰۷ ۳ پیامد برگزاری همایش‌های بین‌المللی ← شتاب بحران کاهش

نیافته است.

بحران‌های اقتصادی منطقه‌ای به دلیل شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش

اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی به سرعت پیامدهای جهانی یافتند.

طرف‌های درگیر جنگ جهانی اول و دوم، رفتار خود را در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی توجیه می‌کردند.

ضامن پیشرفت جامعه از نظر نظریه‌پردازان لیبرال ← آزادی فعالیت

صاحبان سرمایه

۱۰۸ ۲ چالش بین بلوک شرق و بلوک غرب، چالشی جهانی بود و

منطقه‌ای نبود که با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند.

به کشورهای صنعتی و ثروتمند، کشورهای توسعه‌یافته نیز گفته می‌شود و به کشورهای دیگر (هنگامی که با آن‌ها مقایسه می‌شوند) کشورهای عقب‌مانده، توسعه‌نیافته یا در حال توسعه می‌گویند که باید مسیر کشورهای توسعه‌یافته را ادامه دهند.

۱۰۹ ۱ چالش ذاتی، کلان و مقطعی غرب جدید ← بلوک شرق و غرب

اشتراک راسل و مالتوس ← کمک به مستمندان را بهبود می‌دانستند

سرمایه‌داران ← آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند.

رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری ← مهم‌ترین عوامل وقوع

دو جنگ جهانی

۱۱۰ ۳ در سراسر قرن بیستم وجود داشت و درون یک تمدن واحد

پدید آمد ← چالش بلوک شرق و بلوک غرب

عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد ← شمال و جنوب

به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد ← بحران زیست‌محیطی

مهم‌ترین آن‌ها در فاصله بین دو جنگ جهانی اتفاق افتاد ← بحران اقتصادی

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب یا مفهوم مشخص کن

(۱۱۹-۱۱۱):

۱۱۱ ۱ ترجمه کلمات مهم: اِنْ: اگر، چنانچه / فِرْقَانًا: نیروی

تشخیص حق از باطل / يَجْعَلُ: قرار می‌دهد

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) هر گاه (← اگر)، راه خروجی (← نیروی تشخیص حق از باطل)

(۳) راه خروجی (← نیروی تشخیص حق از باطل)

(۴) تقوای الهی پیشه کنید (← تقوای خدا پیشه کنید)، قرار داده می‌شود (←

قرار می‌دهد؛ «يَجْعَلُ» معلوم است.)

۱۱۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: تَتَعَرَّضُ لـ: در معرض ... قرار می‌گیرند /

أَكْثَرُ: بیشتر

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «أَكْثَرُ» قید است نه صفت «المفترسين»

(۳) در معرض ... قرار می‌دهد (← در معرض ... قرار می‌گیرند)

(۴) بارید (← می‌بارد، ببارد؛ «يَنْزِلُ» مضارع است)، شیون سر دادند (← شیون

می‌کنند؛ «تَنُوخُ» مضارع است)، «أَكْثَرُ» قید است نه صفت «المفترسين»!

۱۱۳ ۴ ترجمه کلمات مهم:

التعابير الجميلة التي: تعابیر زیبایی که /

تأثرت به: تأثیر پذیرفته است / كان ... يعيش: زندگی می‌کرده است

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) تعبیرهای زیبا که (← تعبیرهای زیبایی که)، زندگی کرده بود (← زندگی

می‌کرده است؛ «كان + مضارع: ماضی استمراری»)

(۲) گردآوری شده (← آمده)، «الشاعر» و «الثقافة» جابه‌جا ترجمه شده‌اند.

(۳) آن (← آن‌جا)، اثر گذاشته است (← تأثیر پذیرفته است.)

۱۱۴ ۳ ترجمه کلمات مهم:

تُثَمِرُ: میوه می‌دهد / اِنْ: اگر، چنانچه /

أَحْسَنَتْ: نیکی کنی (نیکی کرده‌ای) / لِنَفْسِكَ: به خودت

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) میوه‌هایش می‌رسند (← میوه می‌دهد)، خودت (← به خودت)

(۲) هر گاه (← اگر)

(۴) «همان» اضافی است، نیکی می‌کردی (← نیکی کنی، نیکی کردی؛ دلیل

ندارد فعل را به صورت ماضی استمراری ترجمه کنیم.)، نیکی می‌کردی (←

نیکی کرده‌ای، نیکی می‌کنی)

۱۱۵ ۱ ترجمه کلمات مهم:

مَنْ: هرکس (ادات شرط است) / كَانْ فِعْلًا:

تندخو باشد / يُعَامِلُ الْآخِرِينَ: با دیگران رفتار کند / يَنْفَعُ: پراکنده می‌شوند /

مِنْ خَوْلِهِ: از پیرامونش، از دورش

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «كَانْ» ترجمه نشده است، «در تعامل با ...» نادرست است؛ «يُعَامِلُ» فعل

است، «خُلِقَ سَيِّئًا»: اخلاقی بد، خلقی بد» نادرست ترجمه شده است.

(۳) «در معامله ...» نادرست است، ساختار عبارت عربی رعایت نشده است.

(۴) «خُلِقَ» نکره است: اخلاقی، «يَنْفَعُ» لازم است و «التَّائِبُ» فاعل آن: مردم

پراکنده می‌شوند.

۱۱۶ ۱ «المُتَهَدُونَ»: اسم فاعل از فعل لازم «يَهْتَدِي»: هدایت

می‌شود» است ← هدایت‌شدگان، هدایت‌یافتگان

۱۱۷ ۳ ترجمه کلمات مهم:

ما مِنْ: هیچ ... نیست. / تَنْظِيفُ: تمیز کردن

ترجمه: هیچ تمساحی نیست مگر این‌که پرنده‌ای در تمیز کردن دندان‌هایش به

او کمک می‌کند (کند).

۱۱۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کثرة ... لهم (← لکثیر من)، الشعراء لإيران (← الشعراء الإيرانيين)

(۳) کثیر (← لکثیر)، الإيرانيون (← الإيرانيين؛ صفت به تبعیت از موصوف

مجروش، مجرور می‌شود.)

(۴) الشعراء لإيران (← الشعراء الإيرانيين)، کثیرهم (← لکثیر من)

۱۱۹ ۴ ترجمه عبارت سؤال:

«بهترین برادرانتان کسی است که

عیب‌هایتان را به شما هدیه کند»

بیت گزینه (۴) نیز به همین پیام اشاره دارد.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰ ۳ «مشتاقين» خبر «نكون» است.

۱۲۱ ۲ «الجديدة» صفت «حياة» است. خود «حياة» مضاف‌الیه و

مجرور است. پس: الجديدة: صفت و مجرور بالتبعية

۱۲۲ ۲ «أَخَذَ: گرفت» متعدی است نه لازم.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳ ۳ «التَّعَلَّقُ» مصدر باب «تَفَعَّلَ» است.

۱۲۴ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «..... ای دوست من، ..... کسی

را که به تو دشنام داده ..... ، تا خداوند بخشاینده را خوشنود سازی.»

ترجمه کلمات مهم:

(۱) رها کن - آرام باش - خوار

(۲) رها کن - عصبانی کن - ارزشمند

(۳) آرام باش - لطفاً - خوار

(۴) آرام باش - رها کن - خوار

۱۳۴ ۳ در بخش اداری، اجرای برنامه‌هایی که دولتمردان همسو با رضا شاه ارائه دادند، تغییرات بسیاری در شیوه اداره ایران به وجود آورد. آن‌ها با افزایش تعداد وزارتخانه‌ها و بازسازی آن‌ها دست به اصلاحات وسیعی زدند.

۱۳۵ ۴ احداث خط آهن سراسری شمال - جنوب در ایران، دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس (برای حمل به اروپا) را آسان می‌نمود. در ضمن، در صورت پیشروی روس‌ها در شمال ایران، انگلیسی‌ها می‌توانستند نیروهای خود را به سرعت به شمال بفرستند و مانع نفوذ آن‌ها شوند.

۱۳۶ ۱ شرایط نابسامان ایران در اواخر دوره قاجار، قدرت ایلات را افزایش داد و منجر به بروز شورش آن‌ها در برخی مناطق شد. رضاشاه با هدف مهارکردن نیروی رزمی عشایر، اقدام به اسکان اجباری عشایر نمود. این اقدام که با خشونت بسیار همراه بود، ضمن ایجاد ناراحتی و خشم در بین عشایر، از رونق دامداری کشور کاست و باعث شد که کشور ما از نظر دامی به بیگانه نیازمند شود.

۱۳۷ ۲ رضا شاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه‌پرستی به یک‌شکل کردن لباس‌ها و نیز برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد. اما مردم مسلمان ایران در برابر این اقدامات دست به مقاومت زدند که از آن جمله باید از قیام مردم مسلمان مشهد در مسجد گوهرشاد نام برد.

۱۳۸ ۲ رضا شاه که تصور می‌کرد مهم‌ترین راه پیشرفت و توسعه کشور، تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است، پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور این کشور، به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت.

۱۳۹ ۱ سید حسن مدرس یگانه دشمن سرسخت و جدی رضا شاه بود.
بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) رضاخان در دوره نخست‌وزیری خود پیشنهاد برقراری نظام جمهوری در ایران را مطرح کرد.

ج) رضا شاه در سال ۱۳۰۴ به سلطنت رسید اما در سال ۱۳۰۷ مدرس را به خوف تبعید کرد.

د) آیت‌الله مدرس در کاشمر مسموم و به شهادت رسید.

۱۴۰ ۲ همزمان با آغاز سلطنت رضا شاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت کشور آلمان مانع از افتادن آلمان‌ها به دام کمونیسم شوند. از نظر انگلیسی‌ها، در آن شرایط بهترین راه مساعدت به آلمان این بود که سیاستمداران انگلیسی به رؤسای کشورهای تحت سلطه خویش دستور دهند تا امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را در این کشورها فراهم سازند؛ به همین دلیل، رضا شاه درهای کشور ایران را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود.

۱۴۱ ۳ در یک تقسیم‌بندی کلی، گذشته بشر به دوره پیش از تاریخ و دوره تاریخی تقسیم می‌شود. پیش از تاریخ، به دورانی طولانی از زندگی انسان گفته می‌شود که با ظهور او در پهنه گیتی آغاز شد و تا اختراع خط و گسترش تمدن در حدود ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.
باستان‌شناسان مراحل زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن به دوره گردآوری خوراک و دوره تولید خوراک تقسیم کرده‌اند.

۱۴۲ ۲ الف) در حدود ۲۴۰۰ ق.م، قوم اکد به فرماندهی سارگن بر کشور - شهرهای سومری مسلط شد. امپراتوری او حدود دو قرن دوام آورد.
ب) شهر بابل، پایتخت اموری‌ها (بابل قدیم) به دلیل داشتن موقعیت مناسب سیاسی و جغرافیایی به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان تبدیل شد.
ج) به گمان برخی باستان‌شناسان، سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.

۱۲۵ ۱ در جای خالی اول، فعل «أَقْبَلَ»: رو کرد، جلو آمد» درست است. در جای خالی دوم، «قَبَّلَ»: بوسید» درست است. و در جای خالی سوم باید فعل متعدی «أَجْلَسَ»: نشاند» قرار گیرد.

ترجمه درست: «زمانی که وارد مراسم شدم، دوستم به سمت من آمد (به من رو کرد) و مرا بوسید و نزد خود نشاندا!»

۱۲۶ ۳ **بررسی و ترجمه گزینه‌ها:**

۱) «خَيْرٌ» اسم تفضیل است: «بهترین دوستان ...»

۲) «أَكْثَرُ» اسم تفضیل است.

۳) «أَعْجَبَ» فعل ماضی در باب افعال است؛ ترجمه: «سخنی که پیرمرد حکیم گفت، حاضران را متعجب کرد!» در این گزینه اسم تفضیل نداریم.

۴) «أَعْلَى» اسم تفضیل است.

۱۲۷ ۴ «أَمَّا» اسم مبالغه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «الْجَهْلُ» جمع مکسر «جاهل» و اسم فاعل است.

۲) «السَّتَارُ» پرده» اسم مبالغه نیست.

۳) در این گزینه نه اسم مبالغه داریم نه کلمه‌ای که شبیه به وزن اسم «مبالغه» باشد.

۱۲۸ ۱ **بررسی و ترجمه گزینه‌ها:**

۱) شرایط اسلوب شرط وجود دارد و «ما» شرطیه است. ترجمه: «هر آن چه پدر و مادر از نصیحت به شما تقدیم می‌کنند، آن را بپذیرید!»

۲) «ما» شرایط اسلوب شرط را ندارد؛ چون جواب شرط باید یا فعل باشد یا جمله اسمیه نه یک اسم تنها. به این «ما»، «مای موصولی» می‌گویند، ترجمه: چیزی که (هر چیزی که) پدر و مادر از اندرز برایت تقدیم (پیشکش) کرد، برایت سودمند است.

۳) «ما» مای تعجیبه است. ترجمه: «چقدر ارزشمند است نصیحت‌هایی که پدر و مادر به فرزندانشان پیشکش می‌دارند!»

۴) «ما» مای نفی است. ترجمه: «پدر و مادر نمی‌خواهند مگر دیدن فرزندانشان را در بهترین حال!»

۱۲۹ ۲ «المُشَاهِدُ» برگرفته از فعل «شاهدَ، يُشَاهِدُ» است.

۱۳۰ ۳ **بررسی و ترجمه گزینه‌ها:**

۱) ترجمه: «چه کسی من را صدا زد، زمانی که درس‌هایم را مطالعه می‌کردم؟!»؛ اصلاً اسلوب شرط نداریم!

۲) ترجمه: «هر کس آزموده شده‌ای را بیازماید، پشیمانی بر او فرود می‌آید»، «حَلَّتْ: فرود آمد»، جواب شرط و فعل لازم است.

۳) ترجمه: «هر کس اخلاقش بد شود، خودش را عذاب می‌دهد»، «عَذَبَ: عذاب داد»، جواب شرط و متعدی است.

۴) ترجمه: «هر کس قبل از سخن فکر کند، خطایش کم می‌شود»، «قَلَّ: کم شد»، جواب شرط و لازم است.

تاریخ

۱۳۱ ۲ **بررسی عبارت‌های نادرست:**

ج) انگلیسی‌ها درصدد بودند تا شخص مورد اعتماد خود را به حکومت برسانند تا از طریق او بتوانند به صورت غیرمستقیم اهداف خود را در ایران پیاده کنند.

د) قیام شیخ خزعل مربوط به دوره پادشاهی رضا شاه است. (نه پیش از سلطنت او)

۱۳۲ ۱ پس از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹، رضا شاه به عنوان فرمانده ارتش، لقب، «سردار سپه» گرفت.

۱۳۳ ۴ در سال ۱۳۰۴ش، ماده واحده‌ای به صورت طرح در مجلس شورای ملی مطرح شد که در آن، خلع قاجاریه از سلطنت و سپردن حکومت موقت به رضاخان خواسته شده بود. در این ماده واحده، پیش‌بینی شده بود که پس از خلع قاجاریه، مجلس مؤسسان برای تغییر چند ماده از قانون اساسی تشکیل خواهد شد و تکلیف قطعی سلطنت را تعیین خواهد کرد.

۱۵۳ | ۱ ابوبکر، یکی از مهاجران حاضر در سقیفه بنی ساعده بود که به عنوان جانشین پیامبر (ص) انتخاب شد. پس از رحلت پیامبر (ص) و آغاز خلافت ابوبکر بن کعبه، سه گروه (مرتدان، پیامبران دروغین و طرفداران حضرت علی (ع)) با حکومت وی به مخالفت پرداختند. ابوبکر سپاهی را گرد آورد و آن‌ها را به شدت سرکوب کرد.

۱۵۴ | ۴ ابوبکر در اواخر خلافت خود، چندین سپاه را به سوی منطقه شام فرستاد.

منطقه شام هنگام حمله اعراب مسلمان، زیر سلطه امپراتوری روم شرقی قرار داشت. در آن زمان، تعدادی از قبایل عرب در آن منطقه حضور داشتند. بسیاری از این اعراب و دیگر ساکنان بومی منطقه شام، پیرو آیین مسیحیت بودند. اما در برخی از مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم شرقی اختلافات اساسی داشتند.

اختلافات مذهبی، تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در این منطقه سست شود.

۱۵۵ | ۲ الف پس از مرگ هشام بن عبدالملک فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.

ب) عمر بن عبدالعزیز (هشتمین خلیفه اموی) شیوه متفاوتی در حکومت اتخاذ کرد و تصمیم گرفت به کتاب خدا و سنت پیامبر (ص) عمل کند.

ج) در زمان عبدالملک بن مروان خط و زبان دیوان از فارسی به عربی بازگردانده شد.

۱۵۶ | ۳ پس از امویان، خاندان‌های مسلمان دیگری در اندلس بر سر کار آوردند که اتحاد و انسجام مناسبی نداشتند. از این‌رو، اندلس از نظر قدرت سیاسی و نظامی دچار ضعف و انحطاط شد.

۱۵۷ | ۲ پس از سفاح، برادرش منصور به خلافت رسید. او نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت.

او ابتدا عموهایش را که مدعی خلافت بودند از همه مناصب مهمی که داشتند خلع کرد و دبیر آنان ابن مقفع که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود، به قتل رساند. تشکیلات سیاسی - اداری منظم عباسیان از زمان منصور پایه‌ریزی شد.

۱۵۸ | ۴ دارالعلم (الحکمه) توسط فاطمیان در قاهره شکل گرفت. هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود.

۱۵۹ | ۴ پس از به تخت نشستن یزدگرد سوم ساسانی، امور کشور کمی سامان یافت و سپاه ایران با شکست مسلمانان در جنگ جسر (پل) بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت. عمر، خلیفه دوم، نیز در مقابل، جنگاوران تازه نفسی را روانه ایران کرد.

۱۶۰ | ۳ شعوبیان به عنوان جنبشی اجتماعی - فرهنگی علیه تافخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان شکل گرفت و تا دوره اول عباسیان هم‌چنان در عراق فعال بود.

جغرافیا

۱۶۱ | ۲ مدیریت حمل و نقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل. با توجه به نقش حمل و نقل در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی، «مدیریت حمل و نقل» یکی از موضوعات مهم در همه جوامع است.

۱۶۳ | ۳ قبایل آریایی مهاجر به هند، تا چندین قرن به صورت پراکنده می‌زیستند و حکومت فراگیری تأسیس نکردند. این سرزمین در زمان داریوش، خراج‌گزار حکومت هخامنشیان شد و پس از آن به تصرف اسکندر مقدونی درآمد. با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام «چندرا گوپتا» بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موریان را بنیان گذاشت. حکومت موریان در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد.

۱۶۴ | ۴ شی‌هوانگ‌تی، قسمت‌های مختلف دیوار چین را به یک‌دیگر متصل کرد تا دژی به طول ۲۴۰۰ کیلومتر در مرز شمالی چین شکل بگیرد. پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی، سلسله هان روی کار آمد. در دوره حکومت این سلسله، کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت نمایانی کرد. جاده ابریشم گشایش یافت و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت.

۱۶۵ | ۲ در یونان باستان مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۱۶۶ | ۲ در فاصله سال‌های ۲۶۴ تا ۱۴۶ ق.م سلسله جنگ‌های بزرگی میان جمهوری رم از یک‌سو و حکومت کارتاز و پادشاهان مقدونی، از سوی دیگر رخ داد. کارتازیان بر بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا و مقدونیان بر مقدونیه و یونان حکومت می‌کردند. سرانجام، رومیان رقیبان خود را شکست دادند و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شدند. در نتیجه این فتوحات، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد.

۱۶۷ | ۳ امروزه دوران سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دوره افسانه‌ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می‌شود.

۱۶۸ | ۱ در قرون نخستین هجری، مورخان مسلمان ایرانی، مانند طبری و دینوری، با استفاده از ترجمه‌های عربی از خدای نامه‌ها، تاریخ ایران باستان را نگاشتند.

۱۶۹ | ۴ از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با یک‌دیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

۱۷۰ | ۴ در کاوش‌های باستانی شوش، پیکره‌های گلی فراوانی که به «الپه» معروف‌اند، کشف شده که دلالت بر احترام و تقدس آن‌ها نزد مردم دارد. از دیگر مراکز تمدنی ایران نیز پیکره‌هایی از الهه‌های مادر به دست آمده که نشان می‌دهد عقیده به این الهه‌ها در ایران فراگیر بوده است.

۱۷۱ | ۴ در رمضان سال هشتم هجرت، مکه به صورت مسالمت‌آمیزی فتح و کعبه از بت‌ها پاک‌سازی شد. پس از آن، قبایل اطراف آن شهر نیز به تدریج اسلام آوردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جنگ خندق ← سال ۵ هجری

۲) عقد پیمان صلح حدیبیه ← سال ۶ هجری

۳) دعوت پیامبر (ص) از سران امپراتوری‌های بزرگ ← سال ۶ هجری

۱۷۲ | ۲ مسلمانان در سپاه پیامبر (ص)، به خاطر حضور در سپاه و شرکت در جنگ حقوق نمی‌گرفتند اما سهم خود را از غنائم جنگی دریافت می‌کردند. نکته: یک پنجم از غنائم جنگی به خدا، رسول (ص)، خویشان او و یتیمان و فقیران و در راه ماندگان تعلق داشت.

۱۷۳ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) جهت کوه‌های زاگرس شمال غربی - جنوب شرقی است.
د) میزان بارش در دامنه‌های غربی زاگرس بیشتر است.

۱۷۴ ۳ منطقه کوهستانی آذربایجان - سهند، سیلان

منطقه کوهستانی البرز - علم‌کوه

منطقه کوهستانی شمال خراسان - هزار مسجد، بینالود، آلاداغ

بررسی سایر موارد:

بزمان: منطقه کوهستانی مرکزی

بشاگرد: کوه‌های شرق و جنوب شرقی

۱۷۵ ۱ حمل رسوبات توسط رودها در منطقه زاگرس به تشکیل

شکل‌های جدیدی از ناهمواری منجر شده است. هم‌چنین افزایش رسوبات در این منطقه سبب گسترش سیلاب‌دشت‌ها می‌شود و مجاری رودها را دچار تغییر می‌کند.

۱۷۶ ۲ ناهمواری‌های منطقه کوهستانی مرکزی دو نوع است: بخشی

کوه‌های چین‌خورده که به آن‌ها کوه‌های مرکزی گفته می‌شود و برخی توده‌های نفوذی آذرین که به آن‌ها کوه‌های منفرد مرکزی می‌گویند.

۱۷۷ ۳ برخی از دشت‌ها از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر

جای مانده‌اند، اما در روی آن‌ها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است، مانند دشت لوت.

۱۷۸ ۴ نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب و هوای کشور دو اثر

متفاوت دارد. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرجی شدن هوا می‌شوند.

۱۷۹ ۴ عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان به داخل کشور

پیشروی می‌کند و مانع ریزش بارش در دوره گرم سال در کشور می‌شود.

۱۸۰ ۲ عرض جغرافیایی، پرفشار جنب حاره‌ای و فاصله از منابع

رطوبتی و دریاها، مهم‌ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی است که بر آب و هوای کشور اثر دارد.

۱۸۱ ۳ در نتیجه پاکسازی قومی دولت میانمار، صدها نفر از مردم

ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی نموده‌اند.

۱۸۲ ۴ هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد به سمت

جایی که فشار کم‌تری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

۱۸۳ ۱ جبهه قطبی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود.

در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه بر اثر صعود هوا، منطقه کم‌فشار ایجاد می‌شود.

نکته: وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کم‌تری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود.

انرژی دریافتی روزانه در مناطق معتدله حدود ۴۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

۱۶۲ ۳ نکته: نقاطی که در یک شبکه دسترسی مطلوبی دارند، علاوه‌بر

برنامه‌ریزی حمل و نقل در مطالعات مکان‌یابی نیز مورد توجه قرار می‌گیرند. شهر B به علت کم‌ترین جمع مسیر و کم‌ترین تعداد نقاط بهترین دسترسی را دارد.

ماتریس طول مسیره‌ها						ماتریس تعداد نقاط					
الف	A	B	C	D	جمع مسیر	ب	A	B	C	D	جمع نقاط
A	۰	۴	۶	۷	۱۷	A	۰	۱	۲	۲	۵
B	۴	۰	۲	۳	۹	B	۱	۰	۱	۱	۳
C	۶	۲	۰	۲	۱۰	C	۲	۱	۰	۱	۴
D	۷	۳	۲	۰	۱۲	D	۲	۱	۱	۰	۴

۱۶۳ ۳ هر چه قیمت انرژی مصرف‌شده در یک شیوه حمل و نقل

بیشتر باشد، هزینه حمل بیشتر می‌شود.

۱۶۴ ۱

$$\text{هر چه میزان انحراف یا پیچ‌وخم‌ها کم‌تر باشد، احداث راه آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر است.}$$

$$\frac{5}{2} \times 100 = \frac{500}{2} = 250$$

تأثیرات حمل و نقل بر محیط‌زیست: تغییرات آب و هوایی، انتشار گازهای گلخانه‌ای، آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی صوتی، کاهش تنوع زیستی، تخریب پوشش گیاهی، آلودگی منظر، آلودگی و فرسایش خاک و ...

۱۶۵ ۳ تأثیرات حمل و نقل بر محیط‌زیست: تغییرات آب و هوایی،

انتشار گازهای گلخانه‌ای، آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی صوتی، کاهش تنوع زیستی، تخریب پوشش گیاهی، آلودگی منظر، آلودگی و فرسایش خاک و ...

۱۶۶ ۳ الف) استفاده از کمربند ایمنی یا جلیقه نجات در هواپیماها

← استفاده از تجهیزات ویژه در وسایل حمل و نقل

ب) کنترل مسافران با اشعه X در فرودگاه‌ها ← نظارت بر حمل و نقل خصوصی و عمومی

ج) آموزش نکاتی نظیر پرهیز از سبقت و سرعت غیرمجاز ← تقویت فرهنگ ایمنی

۱۶۷ ۴ حمل و نقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه

مختلف حمل و نقل است. امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل و نقل را به خوبی مدیریت کرد.

۱۶۸ ۲ گسترش حمل و نقل عمومی مهم‌ترین راهکار بهبود حمل و

نقل شهری است.

۱۶۹ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) استفاده از اتوبوس‌های برقی سابقه‌ای بسیار طولانی دارد.

د) عمر موتور اتوبوس‌های برقی زیاد است.

۱۷۰ ۳ در کشور ما پلیس راهور نیروی انتظامی جمهوری اسلامی

ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، پایش امنیت و ایمنی حمل و نقل را در جاده‌ها، فرودگاه‌ها و ایستگاه‌های راه‌آهن و مسیرها بر عهده دارند.

۱۷۱ ۲ پژوهشگر در گام اول ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح

و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) مسئله بیان‌شده خیلی کلی و نامعلوم است، زیرا گروه سنی مورد مطالعه را عنوان نکرده است.

ج) مسئله بیان‌شده خیلی کلی است، زیرا عوامل متعددی (طبیعی، غیرطبیعی، زیرساختی، سیاسی، اقتصادی و ...) در تراکم جمعیت در غرب ایران دخیل است.

۱۷۲ ۴ دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد اهمیت

بسیاری برای ایران دارد.

۱۹۲ ۴ کاربرد دیگر عقل در فلسفه برای موجوداتی است که از ماده و جسم مجردند و در قید زمان و مکان نیستند. این موجودات در افعال خود به ابزار مادی هم نیاز ندارند. بسیاری از فلاسفه معتقدند که علاوه بر عالم طبیعت، عوالم دیگری هم وجود دارد که با حواس ظاهری نمی‌توان آن‌ها را درک کرد. یکی از این عوالم «عالم عقل» است. فیلسوفان الهی می‌گویند بسیاری از فرشتگان که در کتاب‌های آسمانی، از جمله قرآن کریم، از آن‌ها یاد شده، همین موجودات عقلانی، یعنی موجودات مجرد از ماده و جسم‌اند که در عالم عقل به سر می‌برند. آنان معتقدند که علم این قبیل موجودات، از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست بلکه این موجودات (فرشتگان) حقایق اشیا را «شهود» می‌کنند و به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فاقد قوه استدلال و استنباط (۲) موجودات برتر عالم عقل
۳) علم آن‌ها شهودی است.

۱۹۳ ۴ ارسطو، به عقل به عنوان قوه استدلال انسان، توجه ویژه‌ای کرد و توضیح داد که قوه عقل براساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود و براساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم تقسیم می‌گردد: عقل، از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آن‌ها بحث می‌کند، مانند بحث درباره خدا، ویژگی ذاتی انسان و کارکردهای آن، بحث درباره تجرد یا مادیت نفس انسان و ویژگی‌های مغز انسان، عقل نظری نامیده می‌شود و دانشی که از این جهت به دست می‌آید، «دانش نظری» نام دارد. اما عقل، از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایددها و نیایددهای او، مانند رعایت اعتدال در رفتار بحث می‌کند، عقل عملی نامیده می‌شود و دانشی که از این جهت به دست می‌آید، «علم عملی» نام دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عقل انسان براساس نوع فعالیتی که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود. (دو قوه جداگانه نیستند.)
۲) انسان از طریق عقل نظری می‌تواند جهان طبیعت و ماوراءطبیعت را بشناسد، اما از طریق عقل عملی می‌تواند کارهای مربوط به زندگی را تنظیم و سامان دهد.
۳) عقل نظری (نه عملی) هم به صورت مستقل از تجربه و هم از طریق تجربه می‌تواند به حقایق و علوم مختلف دست یابد.

۱۹۴ ۲ در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا، بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند. حتی برخی از بزرگان کلیسا عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند و در برابر استدلال‌های عقلی می‌ایستادند و می‌گفتند که ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند.

۱۹۵ ۳ در دوره دوم حاکمیت کلیسا، یعنی در قرن‌های دهم تا سیزدهم، فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد و سایر فیلسوفان مسلمان که به زبان‌های اروپایی ترجمه شده بود، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند، اما از آن‌جا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، این توجه و روی‌آوری، به تدریج به گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی انجامید تا این‌که در این دوره عقل جای دین را گرفت و دین مسیحیت را به گوشه‌ای از زندگی اروپاییان برد و در حاشیه قرار داد.

۱۹۶ ۱ فرانسویس بیکن که روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست، از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند (روش استدلال عقلی محض)، دست بردارند و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند.

۱۹۷ ۲ فیلسوفان یونان باستان و از جمله هراکلیتوس به هر دو کاربرد عقل توجه داشته و درباره آن‌ها سخن گفته‌اند، اما دکارت دیگر به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد.

۱۸۴ ۲ در اقلیم گروه A (استوایی) بارش در تمام سال صورت می‌گیرد. در اقلیم گروه E، کمبود بارش وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در اقلیم سرد، بارش در دوره گرم سال (تابستان) بیشتر از دوره سرد سال (زمستان) است.
۳) اقلیم گروه B برای رویش گیاه نامناسب است. اقلیم گروه D برای جنگل‌های مخروطی سردسیری مناسب است.
۴) دمای هوا در آب و هوای استوایی (گرم و مرطوب) در هیچ ماهی از سال سردتر از $18^{\circ}\text{C} +$ نیست.

۱۸۵ ۴ فرسایش شامل سه مرحله است: ۱- کنده شدن مواد از جای خود (خفر)، ۲- انتقال و ۳- رسوب‌گذاری یا انباشته شدن مواد در مکان‌های دیگر.

۱۸۶ ۴ ماسه‌هایی که به وسیله باد در سطح زمین حرکت می‌کنند، اگر به مواعی مثل گیاهان و بوته‌های خار یا قطعات سنگ و نظایر آن‌ها برخورد کنند و متوقف شوند یا سرعت باد در منطقه کاهش یابد، روی هم انباشته می‌شوند و سرانجام تلماسه‌ها یا تپه‌های ماسه‌ای را تشکیل می‌دهند. یکی از نکات جالب توجه درباره تلماسه‌ها، حرکت آن‌ها است.

۱۸۷ ۳

الف) اختلاف ارتفاع منحنی‌ها $180 - 160 = 20$
ارتفاع نقطه A $140 - 20 = 120$
ب) در نقشه‌های توپوگرافی، در جاهایی که منحنی‌های میزان خیلی به هم نزدیک می‌شوند، شیب زمین بیشتر است.

۱۸۸ ۳ نوع هر زیست‌بوم و ویژگی‌های آن به عوامل مختلفی مانند موقعیت جغرافیایی، شرایط آب و هوایی (دما، بارش و تخیخیر)، شکل ناهمواری‌ها و ارتفاع از سطح زمین و جنس خاک‌ها بستگی دارد.

۱۸۹ ۲ امکان فعالیت‌های بازرگانی ← ساحلی

تأمین انرژی ← ساحلی، بیابانی و کوهستانی

تنوع زیستی ← کوهستانی

۱۹۰ ۲ یکی از راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان‌ها (بیابان‌زدایی)، مالچ‌پاشی روی ماسه‌ها برای تثبیت آن‌ها و جلوگیری از حرکتشان است.

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۲ فیلسوفان الهی معتقدند که روح هر انسانی نیز استعداد رسیدن به چنین مرتبه‌ای از وجود (مرحله تجرد عقلانی) را دارد و روح او می‌تواند در مرتبه عالم عقل قرار بگیرد و حقایق را از طریق شهود به دست آورد. او می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که کاملاً از ماده و جسم مجرد شود و در عین استفاده از قوه استدلال، هم‌چون فرشتگان، بسیاری از حقایق را نیز شهود نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روح هر انسانی می‌تواند هم‌چون فرشتگان، بسیاری از حقایق (نه همه حقایق) را شهود نماید.
۳) روح هر انسانی حتی اگر در مرتبه تجرد قرار نگیرد، می‌تواند توانایی استدلال کردن را پیدا کند.
۴) نمی‌توان گفت که روح هر انسانی پس از تهذیب نفس و رسیدن به مرحله تجرد از ماده و جسم، دیگر اصلاً به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی ندارد.

۲۰۵ ۴ جمله‌گزینۀ (۴) در اصل از دو قضیۀ حملی تشکیل شده است؛ ۱- این‌که ابن‌سینا پزشک است، درست است. ۲- این‌که ابن‌سینا فیلسوف است، درست است.

۱، ۲ و ۳) قضایای ساده‌ای هستند که قابل تجزیه به دو تصدیق معنادار نمی‌باشند.

۲۰۶ ۴ فقط قضایای شخصی هستند که موضوع آن‌ها همیشه علامت مثبت می‌گیرد. در قضایای محصوره؛ موجبۀ کلیه و سالبۀ کلیه موضوع همیشه علامت مثبت می‌گیرد اما موضوع قضایای موجبۀ جزئیۀ و سالبۀ جزئیۀ علامت منفی می‌گیرد. پس موضوع قضایای محصوره همیشه علامت مثبت نمی‌گیرد.

۲۰۷ ۳ جمله‌ای که با واقعیت تطابق داشته باشد و یا نداشته باشد قطعاً یک جمله خبری یا قضیه است، زیرا فقط قضیه (جمله خبری) است که می‌تواند حملی یا شرطی باشد. جملات انشایی با واقعیت مطابقت داده نمی‌شوند، در نتیجه قابلیت صدق و کذب ندارند؛ پس قضیه نیستند.

۲۰۸ ۱ بررسی گزینه‌ها:

۱) قضیۀ سالبۀ کلیه است؛ «هیچ چیز علت (به وجودآورنده) هیچ چیزی نیست.»

۲) قضیۀ موجبۀ کلیه است و «هیچ چیز» جزئی از محمول است، و سور قضیه محسوب نمی‌شود.

۳) قضیۀ موجبۀ کلیه است؛ زیرا «هیچ چیز» جزئی از محمول قضیه است و سور قضیه محسوب نمی‌شود.

۴) قضیه نیست؛ زیرا جمله امری است و انشایی محسوب می‌شود.

۲۰۹ ۲ اگر بین مفاهیم «الف» و «ب» رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار باشد، با فرض عام بودن «ب» حداکثر چهار قضیۀ صادق را می‌توان نوشت: ۱- هر الف ب است. ۲- بعضی ب الف است. ۳- بعضی ب الف نیست. ۴- بعضی الف ب است؛ این قضیه هم براساس تداخل به دست می‌آید، زیرا اگر قضیۀ موجبۀ کلی «هر الف ب است» صادق باشد، متداخل آن نیز که یک قضیۀ جزئی است، صادق خواهد بود.

هم‌چنین اگر بین مفاهیم «الف» و «ب» رابطه تباین برقرار باشد، حداکثر چهار قضیۀ صادق به دست می‌آید؛ ۱- هیچ الف ب نیست. ۲- هیچ ب الف نیست. ۳- بعضی الف ب نیست. ۴- بعضی ب الف نیست؛ دو قضیۀ جزئی براساس تداخل به دست می‌آید.

۲۱۰ ۴ قضیۀ «هر انسانی شرافتمند نیست» معادل دو قضیۀ موجبۀ جزئیۀ و سالبۀ جزئیۀ است؛ ۱- بعضی انسان شرافتمند است. ۲- بعضی انسان شرافتمند نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر جمله خبری (قضیه) قابلیت صدق و کذب را دارد نه جملات انشایی. ۲) الفاظی مانند «بعضی» و «همه» همیشه سور و بیانگر کمیت قضیه نیستند، چون ممکن است «بعضی» و «همه» جزء محمول قرار بگیرند؛ انسان (بعضی / همه) کتاب‌ها را دوست دارد. هم‌چنین لفظ «همه» ممکن است به معنی مجموع باشد، آن‌گاه نشانه قضیۀ شخصی است، مانند همه کتاب‌ها ۱۰۰ جلد است که در این قضیه «همه» سور محسوب نمی‌شود.

۳) در قضایای محصوره موجبۀ کلیه، محمول به تمام مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود و در سالبۀ کلیه محمول از تمام مصادیق موضوع سلب می‌شود. در قضایای موجبۀ جزئیۀ، محمول به برخی از مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود و در سالبۀ جزئیۀ محمول از برخی از مصادیق موضوع سلب می‌شود.

۲۱۱ ۲ گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

۱۹۸ ۴ دیوید هیوم، تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت دانست و کاملاً از عقل‌گرایان جدا شد. بیکن هم روش تجربی را بهترین روش برای زندگی بشر می‌دانست و از فیلسوفان خواست بیش از گذشته به تجربه تکیه کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این دکارت بود (نه فیلسوفان تجربه‌گرای دوره جدید اروپا) که معتقد بود عقل استدلالی می‌تواند وجود موجودات مجرد و معقول مانند خدا و نفس را اثبات کند. ۲) اوگوست کنت نه تنها کارکرد عقل در کسب معرفت تجربی را زیر سؤال نمی‌برد، بلکه معتقد است عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد.

۳) از نظر اوگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد.

۱۹۹ ۳ از نظر اوگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر کنت، عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود.

۲۰۰ ۱ از نظر اوگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر کنت، عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود. این دیدگاه به تدریج در میان فیلسوفان اروپایی گسترش یافت و توانایی عقل محدود به امور تجربی و حسی گردید. اثبات اموری مانند ماوراءالطبیعه و حقیقت روحی و معنوی انسان و جهان ناممکن شمرده شد. بدین ترتیب، امروزه عقل در اروپا، به عقل تجربی تقلیل پیدا کرده و ردّ و اثبات منطقی و عقلی به حوزه ریاضیات محدود شده است.

۲۰۱ ۴ هر دو جمله‌گزینۀ (۴)، قضیۀ موجبۀ کلیه هستند. قضیۀ اول معادل قضیۀ «هر موفقیتی ناشی از تلاش است» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قضیۀ اول معادل دو قضیۀ موجبۀ جزئیۀ و سالبۀ جزئیۀ است؛ (بعضی مدعی دانش، دانشمند نیست، بعضی مدعی دانش، دانشمند است). - قضیۀ دوم موجبۀ کلیه است.

۲) قضیۀ اول موجبۀ جزئیۀ و دومی موجبۀ کلیه است؛ یعنی همه موجودات محتاج به تو هستند.

۳) قضیۀ اول موجبۀ جزئیۀ و دومی موجبۀ کلیه است.

۲۰۲ ۳ گزینۀ (۳) قضیۀ حملی است. برخی جملات، انشایی هستند؛ یعنی خبری از عالم خارج نمی‌دهند؛ بلکه تمایلات، احساسات، خواسته‌ها و اموری از این دست را مطرح می‌کنند. این جملات که قابلیت صدق و کذب ندارند، در منطق بررسی نمی‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عبارت ناتمام (تصور) است و قضیه محسوب نمی‌شود، در نتیجه در استدلال به کار نمی‌رود.

۲) جمله نهی است و انشایی محسوب می‌شود، در نتیجه در استدلال به کار نمی‌رود. ۴) جمله ناتمام (ناقص) است، در نتیجه در استدلال به کار نمی‌رود.

۲۰۳ ۴ گزینۀ (۴) قضیۀ محصوره محسوب می‌شود و سایر قضایای هر سه گزینه شخصی هستند.

۲۰۴ ۲ عبارت اول قضیۀ شخصی است، چون محمول به لفظ «انسان» نسبت داده شده است.

عبارت دوم قضیۀ شخصی است؛ یعنی من انسانی را دیدم که در حال تلاش بود. قضایایی که دارای سور موجبۀ کلیه و فعل سلبی (نیست) هستند، معادل دو قضیۀ موجبۀ جزئیۀ و سالبۀ جزئیۀ هستند (بعضی انسان‌ها بافضیلت نیستند / بعضی انسان‌ها بافضیلت هستند).

قضیۀ مذکور معادل قضیۀ «هر حیوای فلز است» می‌باشد که موجبۀ کلیه است.

«هر انسانی جسم رشدکننده است» هم موجبۀ کلیه می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خطاهای مربوط به معرفت عقلی محض را نمی‌توان از طریق شناخت حسی تشخیص داد.

(۳) شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا، این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت، استفاده‌های مختلف بکند.

(۴) بارزترین نشانه اعتبار شناخت حسی این است که انسان می‌تواند نیازهای جسمانی خود (نه همه نیازهای جسمی و فکری) را براساس یافته‌های آن برطرف کند.

۲۱۲ ۳

این قدرت و توانایی عقل، به انسان امکان می‌دهد تا یافته‌هایی سودمند درباره کل هستی که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد، به دست بیاورد و این یافته‌های عقلانی را اساس سایر دانش‌ها قرار دهد و پایه‌های زندگی خود را بر آن‌ها استوار سازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حس نیز قادر به تشخیص امور غیرواقعی است. به عنوان نمونه وقتی در جاده‌ای در حال حرکت هستیم، در ابتدا به دلیل خطای حواس، سراب را آب می‌پنداریم، اما وقتی که نزدیک‌تر می‌شویم از طریق خود حواس، متوجه خطای حواس شده و می‌توانیم به غیرواقعی بودن آن چه دیده‌ایم، پی ببریم.

(۲) ما در زندگی روزانه خویش هم براساس حس و هم براساس عقل تصمیم‌گیری می‌کنیم. مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد، برای رفع تشنگی لیوان آب را برمی‌داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ ظرف غذا می‌رویم. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌هاست.

(۴) شناخت برخی از موجودات از طریق حواس و برخی دیگر از طریق عقل امکان‌پذیر است. یعنی شناخت موجودات و صفات آن‌ها از طریق حس و عقل ممکن است.

۲۱۳ ۱

طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند. به طور مثال، آب، همواره خواص خود را دارد و این‌گونه نیست که یک روز فلان خاصیت را داشته باشد و روز دیگر نداشته باشد. پس این مطلب که «آب مایعی است که در دمای ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید» بیانگر همواره یکسان عمل کردن طبیعت است.

۲۱۴ ۱

یکی از شهودهای قلبی، وحی الهی است. این شهود ویژه پیامبران است و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن «معارف وحیانی» می‌گویند. دریافت‌کننده وحی، پیامبران الهی هستند. آنان آن چه را که از راه وحی دریافت کرده‌اند، به انسان‌های دیگر می‌رسانند. در شهود وحیانی، خداوند حقایق و معانی و حتی گاهی کلمات و عبارات خود را بر قلب پیامبر نازل می‌کند و پیامبر آن معانی و کلمات و عبارات را دریافت می‌کند و هیچ‌گونه دخل و تصرفی از طرف پیامبر در آن صورت نمی‌گیرد.

۲۱۵ ۴

در دوره شکوفایی فلسفه در جهان اسلام، فیلسوفان بزرگی ظهور کردند که همگی سه ابزار حس و عقل و قلب را معتبر می‌دانستند، با این تفاوت که برخی از آن‌ها بیشتر درباره حس و عقل سخن گفته‌اند، برخی به شهود قلبی توجه ویژه کرده‌اند و برخی نیز میان حس و عقل و قلب و شهود وحیانی پیوند برقرار ساخته و از هر سه بهره برده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دانشمندان و متفکرین پیش از سقراط، از اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن نظر داده‌اند. بیشتر این دانشمندان به شناخت حسی اهمیت می‌دادند و توجه کم‌تری به شناخت عقلی داشتند، گرچه متفکری مانند هراکلیتوس، علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد.

(۲) تمام دوره‌های تاریخ فلسفه، درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای معرفت مباحث مختلفی صورت گرفته است.

(۳) در دوره جدید اروپا نزاع بر سر این بود که در کسب معرفت، آیا حس و تجربه ارزش و اعتبار بیشتری دارد و بهتر ما را به حقایق می‌رساند یا استدلال عقلی؟ گروهی تجربه را اساس کسب معرفت دانستند و گروهی به تفکر عقلی اهمیت بسیار دادند و بنابراین اعتبار شهود قلبی و وحی که در جهان اسلام نیز مورد توجه بود، میان اغلب فلاسفه اروپایی از میان رفت.

۲ ۲۱۶

گزینه (۲) بیانگر دیدگاه افلاطون و ارسطو دو فیلسوف بزرگ بعد از سقراط است. این دو فیلسوف که معرفت انسان را دارای ارزش واقع‌نمایی می‌دانستند، هم برای ادراک حسی و هم عقلی اعتبار قائل بودند. البته افلاطون ادراک حسی را بسیار پایین‌تر از ادراک عقلی می‌دانست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیانگر دیدگاه هراکلیتوس از فیلسوفان پیش از سقراط است. وی معتقد بود حس اهمیت دارد و از طریق حس می‌توان حرکت را اثبات کرد.

(۳) به دیدگاه سوفسطائیان اشاره دارد. آنان اصولاً برای شناخت، اعتباری قائل نبودند و می‌گفتند هر کس هر چه ببیند، همان حقیقت است.

(۴) بیانگر دیدگاه پارمنیدس از فیلسوفان پیش از سقراط است که برای حس ارزش چندانی قائل نبوده و به معرفت عقلی اهمیت می‌داده است.

۲ ۲۱۷

سهروردی بر معرفت شهودی تأکید بسیاری کرد و کوشید آن چه را که از طریق اشراق و به صورت الهامات شهودی به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند و در نهایت نظام فلسفی خود را بر پایه آن شهودها بنا نماید. پس تأکید ویژه اشراق بر معرفت شهودی و قلبی و اعتقاد به این‌که علاوه بر حس و عقل، می‌توان از داده‌های شهود قلبی در معرفت فلسفی نیز استفاده کرد، نشان می‌دهد که اختلاف اشراق با ابن‌سینا در این نیست که ابن‌سینا معرفت قلبی را قبول ندارند و شیخ اشراق قبول دارد، بلکه در این است که شیخ اشراق تلاش می‌کند از معرفت شهودی در فلسفه خویش استفاده کند و فلسفه‌ای شهودی بنا نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد، به طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخنی نمی‌گوید. پس درست آن است که بگوییم پذیرش معرفت شهودی و استفاده نکردن ابن‌سینا از معرفت شهودی در فلسفه استدلالی خویش.

(۳) سهروردی بر معرفت شهودی تأکید بسیاری کرد.

(۴) ابن‌سینا از ارتباط معرفت شهودی با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخنی نمی‌گوید.

۴ ۲۱۸

به عقیده پوزیتیویست‌ها، اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند. بنابراین دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آن‌ها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند. لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند.

۲ ۲۱۹

همه گزینه‌ها به‌جز گزینه (۲) بیانگر دیدگاه نسبی‌گرایان است. نسبی‌گرایان بر این باورند که هر فرد متناسب با ویژگی‌های خود، درباره امور به شناختی می‌رسد که با شناخت افراد دیگر متفاوت است. بنابراین شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد. یعنی طبق این دیدگاه، نمی‌توان گفت که شناخت انسان‌ها در برخی موارد یکسان است؛ البته ممکن است شناخت یک انسان بسیار نزدیک به شناخت انسان دیگر باشد، اما یکسان نیست.

۳ ۲۲۰

پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید، بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند.

روان‌شناسی

۲۲۱ ۲ در این‌جا فرد از خانواده‌اش اطاعت کورکورانه کرده است و تصمیم‌گیری خود را به دیگران واگذار نموده است، بنابراین سبک تصمیم‌گیری او وابسته است.

۲۲۲ ۱ خرید مانتوی کتان ← اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم انتخاب مانتو از بین پنج مانتوی موجود ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم ← مرحله دوم

رضایت از خرید ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله هفتم در این سؤال آقای عسگری دچار مانع کوچک شمردن خود و خانم اکبری دچار مانع اعتماد افراطی (به خود) شده‌اند.

۲۲۴ ۴ در گزینه (۴) مائده یا باید دروغ بگوید که بیمار بوده و درس نخوانده یا باید در امتحان شرکت کند و نمره کم بگیرد که هر دو موقعیت ناخوشایند است. بنابراین با تعارض اجتناب - اجتناب مواجه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گرایش - اجتناب
۲) گرایش - گرایش
۳) گرایش - اجتناب

۲۲۵ ۳ عبارت «فقط این راه مرا به هدف می‌رساند»، مربوط به حل مسئله است نه تصمیم‌گیری.

۲۲۶ ۲ تجربه گذشته یعنی مسلط بودن به زبان انگلیسی، یادگیری زبان فرانسوی را تسهیل بخشیده است، پس با اثر انتقال مواجه هستیم. در عبارت دوم، بعد از نادیده گرفتن حل مسئله یعنی اتمام جلسه سخنرانی، متن سخنرانی به یاد فرد آمده است، پس اشاره به اثر نهفتگی دارد.

۲۲۷ ۲ مسئله یک فرآیند و جریان تحت کنترل است ← در جریان حل مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه حل بهتر، بیشتر است. در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است ← عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی مانند مطالعه شب امتحانی می‌شود. در مسئله، موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص شود ← تعیین سطح زبان انگلیسی جهت تعیین موقعیت فعلی زبان آموز

۲۲۸ ۳ فرد از روش تمرین مکرر استفاده کرده است، یعنی راه‌حل مناسب را به کار گرفته است، پس مرحله بعدی او ارزیابی راه‌حل است که در آن می‌تواند به مقایسه پیشرفت خود قبل و بعد از روش مورد مطالعه بپردازد.

۲۲۹ ۱ خرید کادو بر اساس نیازسنجی و منطق اشاره به روش تحلیلی حل مسئله دارد که نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد. روش‌های اکتشافی حل مسئله هستند که نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) روش بارش مغزی ← روش اکتشافی
۳) خرد کردن ← روش اکتشافی
۴) روش شروع از آخر ← روش اکتشافی

۲۳۰ ۴ زهرا با استفاده از روش خرد کردن در رسیدن به تناسب اندام و کاهش وزن موفق نبوده است، پس در حل مسئله شکست خورده است که پیامد آن ناکامی و فشار روانی است.

احسان نیز در تصمیم‌گیری خود دچار تعارض گرایش - گرایش شده است.